

Sayı 10 | 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİ

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

YASAMA BÜLTENİ

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİ

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Yıllık Bilgi Derleme

YASAMA BÜLTENİ

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı Yasama Bülteni

Yayına Hazırlayan

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı
Araştırma ve İnceleme Bürosu

**Yasama Bülteni, Türkiye Büyük Millet Meclisi
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı yayınıdır.
Yılda bir yayımlanır.**

Yasama Bülteni, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı yayınıdır.
Yılda bir yayımlanır.

Yasama Bülteni, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki yasama ve denetim uygulamalarını izlemeyi ve bu alanda bilgi birikimi oluşturmayı amaçlar. Bültende, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki usul tartışmaları ile Başkanlık tutumları, Kanunlar ve Kararlar Başkanlığınca yasama uzmanları marifetiyle hazırlanan inceleme yazıları (bilgi derlemeleri, araştırmalar, istatistikler, bilgi notları), yasama alanını ilgilendiren haberler ve söyleşiler yer alır.

Yasama Bülteni'nde yer alan yazılarda ifade edilen görüşler, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının resmî görüşü olarak değerlendirilemez ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığını bağlamaz. Yazılar, Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı Araştırma ve İnceleme Bürosunun ön incelemesi, en az başkan yardımcısı düzeyinde bir yöneticinin onayı ve Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının oluru ile yayımlanır.

Yönetim Yeri

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı
Ana Bina 1. Kat Bakanlıklar – 06543 – ANKARA
Tel: (312) 420 38 84

Yayın No: TBMM 2026/2-KKB/1

TBMM Basımevi
Baskı Adedi: 200

Ankara
2026

İÇİNDEKİLER

Mutabakat Metinleri **1_15**

1998 Mutabakatı.....	3
2011 Mutabakatı.....	4
2016-Siyasi Parti Grup Başkanvekilleri Mutabakat Metni	6
2016-TBMM Başkanvekillerinin Uygulamalarında Birlik Sağlanmasına Yönelik Karar.....	8
2023 Mutabakatı.....	10
2024 Mutabakatı.....	12
Şubat 2025 Mutabakatı	13
Mart 2025 Mutabakatı	14
Ekim 2025 Mutabakatı.....	15

Ortak Bildiriler **17_28**

2025 Yılı TBMM Ortak Bildiri ve Ortak Açıklamaları	19
Ortak Bildiri ve Açıklama Metinleri.....	20

Usul Tartışmaları, Tutumlar ve İçtihatlar Sicili **29_52**

Genel Kuruldaki Başkanlık Tutumları Listesi.....	31
Genel Kuruldaki Başkanlık Tutumları.....	32

Kanun ve Karar Sicili **53_88**

2025 Yılında Kabul Edilen Kanunlar	55
2025 Yılında Kabul Edilen Kanunlara İlişkin İstatistiksel Veriler.....	57
2025 Yılı TBMM Kararları.....	80

Bilgi Notları

89_109

Türkiye Büyük Millet Meclisi Uygulamasında Özel Komisyonlar	91
Yasama Dokunulmazlığının Kabahatler Kanunu Kapsamında Değerlendirilmesi	103
Türkiye Büyük Millet Meclisi ile Sayıştay, Kamu Denetçiliği Kurumu ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Arasındaki Mali İlişkiler.....	105
Darülaceze Nizamnamesi'nin Hukuksal Niteliği	107

Yasama Verileri ve İstatistikler

111_168

2025 Yılı Yasama ve Denetim Verileri	113
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığına İlişkin Veriler ve Başkanlığın Başlıca Faaliyetleri.....	136
Yasama Dönemleri İtibarıyla Kanun Teklifi İfadeleri	138
Kanun Teklifi Taslağı Hazırlama Talepleri ile Kanun Teklifi Düzeltme ve İnceleme Faaliyetlerine İlişkin Veriler.....	138
28. Yasama Dönemi Kanun Teklifi Taslağı Hazırlama Taleplerinin Siyasi Partilere Göre Dağılımı	140
2025 Yılı Kanun Teklifi Taslağı Hazırlama Taleplerinin Siyasi Partilere Göre Dağılımı	141
Yasama Dönemlerine Göre Denetim Önergeleri Sayıları	142
28. Yasama Döneminin 1., 2., 3. ve 4. Yasama Yıllarında İşleme Alınan Denetim Önergeleri	142
28. Yasama Dönemi Yazılı Soru, Meclis Araştırması ve Genel Görüşme Önergelerinin Yasama Yıllarına Göre Dağılımları	144
2025 Yılı Disiplin Cezası Uygulamaları	145
2025 Yılında Yürütme Adına Genel Kurul'da Yapılan Konuşmalar	146
2025 Yılında TBMM Başkanlığına Sunulan Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılmasına İlişkin Dosyalar	147
2025 Yılında Boşalan Üyelikler	156
6216 Sayılı Kanun'un 39'uncu Maddesi Gereğince Anayasa Mahkemesi Tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine Gönderilen İptal Davası Dilekçesi Bildirimleri (2025 Yılı) (Kanunlar).....	157

6216 Sayılı Kanun'un 39'uncu Maddesi Gereğince Anayasa Mahkemesi Tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine Gönderilen İptal Davası Dilekçesi Bildirimleri (2025 Yılı) (Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri)	164
---	-----

MUTABAKAT METİNLERİ

5.10.1998 TARİHİNDE T.B.M.M. BAŞKANI BAŞKANLIĞINDA
BAŞKANVEKİLLERİ İLE YAPILAN TOPLANTIDA, YENİ GENEL
KURUL SALONUNDA ELEKTRONİK SİSTEMLE YAPILACAK
ÇALIŞMALARLA İLİŞKİN TESPİT VE MUTABAKATLAR

1.- İlk haftalarda, açılış yoklaması için 10 dakika, istem üzerine yapılacak yoklamalar için 5 dakika süre verilecek.

2.- Yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamaması halinde verilecek ara için mevcut uygulamaya devam edilecek (Gruplara da sorarak 1 saat içinde olmak kaydıyla başkanların takdirinde olacak).

3.- Oylamalarda 5 dakika süre verilecek.

4.- Yoklama süresince ve toplantı yeter sayısı bulunamadığı hallerde yoklama pusulası verilmeyecek ve verilen pusulalar kabul edilmeyecek.

5.- Toplantı yeter sayısı sağlanıp görüşmelere başlandıktan sonra gelen yoklama pusulaları kabul edilecek.

6.- Oylama işlemi bittikten sonra oy kullanmak isteyen üyelerin oyları kabul edilmeyecek.

7.- İstem üzerine kısa aralıkla yoklama yapıp yapılmama hususu (hakkın suiistimaline mahal vermemek kaydıyla) Başkanların takdirinde olacak.

8.- İşaretle oylama, ihtilafli (Başkan ve Katip üyeler arasında) ve itirazlı haller ile karar yeter sayısının arandığı durumlarda elektronik sistemle, diğer hallerde ise üyelerin el kaldırması suretiyle yapılacaktır.

9.- Yoklama ve açık oylamalarda süresi içinde sisteme giremediğini yine süresi içinde ifade eden üyelerin talepleri, mükerrerliği kontrol edilmek kaydıyla dikkate alınacak; kontrolü mümkün olmayan işaret ve gizli oylamalarda dikkate alınmayacaktır.

10.- Karar yeter sayısının bulunamaması halinde en fazla 3 defa ve Başkanların takdirinde makul sürelerle ara verilecek.

11.- Karar yeter sayısı istendiğinde toplantı yeter sayısı ne olursa olsun sadece karar yeter sayısına bakılacaktır.

14 KASIM 2011 TARİHİNDE GRUP BAŞKANVEKİLLERİ İLE YAPILAN TOPLNATIDA MUTABIK KALINAN HUSUSLARA İLİŞKİN NOTLAR

• Danışma Kurulu toplantı saati belli olduğunda, resmi yazıdan önce bu saat hemen Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü tarafından telefonla gruplara bildirilecek ve hangi saatte kiminle görüşüldüğünün kaydı tutulacaktır.

• Danışma Kurulu için Meclis Başkanının imzasıyla gruplara yazı gönderildikten sonra başka bir gruptan Danışma Kurulu için istem gelirse, yeni bir yazıya gerek kalmadan bu istemin fotokopisi Kanunlar ve Kararlar Müdürlüğü tarafından imza karşılığı diğer gruplara dağıtılacaktır.

• Danışma Kurulu için çağrı mümkün olduğunca erken yapılacaktır. Genel Kurulun başlamasına yarım saat veya daha az bir süre kala gruplar tarafından Danışma Kurulu çağrısı yapılmayacaktır.

• Siyasi parti grup önerilerinde ilk söz hakkı lehte öneri sahibi grubun başkanvekilinin işaret ettiği milletvekiline aittir. Kalan lehte ve aleyhte söz talepleri uzlaşma olmaması halinde kura çekilerek belirlenecektir.

• Danışma Kurulu ve grup önerileri üzerinde söz sırası lehte, aleyhte, lehte ve aleyhte şeklinde verilecektir.

• Danışma Kurulu veya grup önerisiyle gündemdeki tasarı veya tekliflerinin sıralaması belirlenirken yarım kalan işlerin önüne iş alınabilecektir.

• Gündem dışı konuşmanın ardından konunun niteliğine göre, örneğin bir ilin sorunları hakkında konuşulmuşsa o ilin diğer milletvekillerine veya genel bir sorun hakkında konuşulmuşsa grup başkanvekillerine veya her gruptan birer milletvekiline İçtüzüğün 60 ıncı maddesine göre yerinden kısa söz verilebilir.

• Başkanvekillerinin gündem dışı konuşmaları verirken haftalık dağılımda AK Parti 3, CHP 3, MHP 2 ve BDP 1 söz hakkı şeklinde dağılım yapması uygun olacaktır.

• Genel Kurula ürün veya eşya getirilmeyecektir.

• Yoklama ve oylamalar için verilen süre bittikten sonra kesinlikle pusula kabul edilmeyecektir. Elektronik cihaza girenlerin yeterli sayıya ulaşamadığı yoklama ve oylamalarda pusula gönderen milletvekillerinin isimleri okunarak Genel Kurulda olup

olmadıkları tespit edilecektir. Ancak Başkanvekili oylama veya yoklama bitmeden pusula gönderen milletvekillerinin Genel Kuruldan ayrılmamaları konusunda gerekli uyarıyı yapacaktır.

- Bütçenin ilk ve son günkü konuşmaları ile Genel Başkanların konuşmaları hariç hatiplere ek süre verilmeyecektir.

- Konuşmacılar görüşülen konudan ayrılmaları halinde Başkanvekili tarafından konuya gelmeye davet edilecektir. Bu konuda mümkün olduğunca disiplin hükümlerine başvurmadan çözüm aranacaktır.

- Lehte söz alıp aleyhte veya aleyhte söz alıp lehte konuşma yapan hatipler Başkanvekili tarafından uyarılacaktır.

- Tasarı veya teklife yeni bir geçici madde ilavesini öngören değişiklik önermeleri için, yeni madde ihdasında olduğu gibi komisyonun salt çoğunluğu aranacaktır.

- Kapalı oturum önergesinin gerekçesini açıklamak için hükümet, siyasi parti grupları veya istem sahibi bir milletvekiline 5 dakika süre verilecektir.

- **Ayrıca**

- Kulislere ziyaretçi alınmayacaktır. Ancak grup personeli ile danışmanlar kulislere kısa süreli olarak girebilecektir.

- Kapalı otoparkta her milletvekilinin sadece bir aracını park etmesi için gruplara yazı yazılacaktır.

- Milletvekilleri ile birlikte gelen misafirler girişte kimlik karşılığı giriş kartı alacaklardır.

- TBMM güvenlik personeli ve korumalar milletvekillerine daha saygılı davranmaları konusunda uyarılacaktır.

MUTABAKAT METNİ

31 Mart 2016 Perşembe günü, TBMM Başkanlık Divanı Toplantı Salonu'nda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve siyasi parti gruplarını temsilen birer grup başkanvekilinin katılımı ile gerçekleştirilen toplantıda aşağıdaki hususlarda mutabakat sağlanmıştır.

İsmail KAHRAMAN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Mehmet Naci BOSTANCI
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grup Başkanvekili

Levent GÖK
Cumhuriyet Halk Partisi
Grup Başkanvekili

İdris BALUKEN
Halkların Demokratik Partisi
Grup Başkanvekili

Erkan AKÇAY
Milliyetçi Hareket Partisi
Grup Başkanvekili

1- Danışma Kurulu toplantı saati belli olduğunda, resmi yazıdan önce bu saat hemen Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı tarafından telefonla gruplara bildirilecek ve hangi saatte kiminle görüşüldüğünün kaydı tutulacaktır.

2- Danışma Kurulu için Meclis Başkanının imzasıyla gruplara yazı gönderildikten sonra başka bir gruptan Danışma Kurulu için istem gelirse, yeni bir yazıya gerek kalmadan bu istemin fotokopisi Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı tarafından imza karşılığı diğer gruplara dağıtılacaktır.

3- Danışma Kurulu için çağrı mümkün olduğunca erken yapılacaktır. Genel Kurulun başlamasına iki saatten az bir süre kala gruplar tarafından Danışma Kurulu çağrısı yapılmayacaktır.

4- Siyasi parti grup önerilerinde ilk söz hakkı, lehte öneri sahibi grubun grup başkanvekiline veya onun işaret ettiği milletvekiline aittir. Kalan lehte ve aleyhte söz talepleri uzlaşma olmaması hâlinde kura çekilerek belirlenecektir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

95.yıl

5- Danışma Kurulu ve grup önerileri üzerinde söz sırası lehte, aleyhte, lehte ve aleyhte şeklinde verilecektir.

6- Danışma Kurulu veya grup önerisiyle gündemdeki tasarı veya tekliflerin sıralaması belirlenirken yarım kalan işlerin önüne iş alınabilecektir.

7- Grup başkanvekillerinin söz talepleri hariç olmak üzere, gündem dışı konuşmaların ardından İhtüzüğün 60'ıncı maddesine göre yerinden bir dakika ile sınırlı olacak şekilde kaç milletvekiline söz verileceği TBMM Başkanı'nın TBMM Başkanvekilleri ile gerçekleştireceği görüşmede belirlenecektir.

8- TBMM Başkanvekilleri gündem dışı konuşmaları verirken haftalık dağılımda AK Parti'ye 3, CHP'ye 3, HDP'ye 2 ve MHP'ye 1 söz hakkı tanınacak şekilde dağılım yapmaları uygun olacaktır.

9- Genel Kurula ürün veya eşya getirilmeyecektir.

10- Yoklama ve oylamalar için verilen süre bittikten sonra kesinlikle pusula kabul edilmeyecektir. Elektronik cihaza girenlerin yeterli sayıya ulaşmadığı yoklama ve oylamalarda pusula gönderen milletvekillerinin isimleri okunarak Genel Kurulda olup olmadıkları tespit edilecektir. Ancak Başkanvekili, oylama veya yoklama bitmeden pusula gönderen milletvekillerinin Genel Kuruldan ayrılmamaları konusunda gerekli uyarıyı yapacaktır.

11- Bütçenin ilk ve son günlük konuşmaları ile Genel Başkanların konuşmaları hariç hatiplere ek süre verilmeyecektir.

12- Konuşmacılar, görüşülen konudan ayrılmaları hâlinde, Başkanvekili tarafından konuya gelmeye davet edilecektir. Bu konuda mümkün olduğunca disiplin hükümlerine başvurmadan çözüm aranacaktır.

13- Lehte söz alıp aleyhte veya aleyhte söz alıp lehte konuşma yapan hatipler Başkanvekili tarafından uyarılacaktır.

14- Tasarı veya teklife yeni bir geçici madde eklenmesini öngören değişiklik önermeleri için, yeni madde ihdasında olduğu gibi komisyonun salt çoğunluğu aranacaktır.

15- Kapalı oturum önergesinin gerekçesini açıklamak için hükümet, siyasi parti grupları veya istem sahibi bir milletvekiline 5 dakika süre verilecektir.

16- Kulislere ziyaretçi alınmayacaktır. Ancak grup personeli ile danışmanlar kulislere kısa süreli olarak girebilecektir.

17- Milletvekilleri ile birlikte gelen misafirler, girişte kimlik karşılığı giriş kartı alacaklardır.

18- TBMM güvenlik personeli ve korumalar milletvekillerine daha saygılı davranmaları konusunda uyarılacaktır.

**TBMM BAŞKANVEKİLLERİNİN UYGULAMALARINDA BİRLİK SAĞLANMASINA
YÖNELİK**

KARAR

7 Nisan 2016 Perşembe günü, TBMM Başkanlık Divanı Toplantı Salonu'nda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Meclis başkanvekillerinin katılımı ile gerçekleştirilen toplantıda aşağıda 11 madde halinde belirtilen hususlarda mutabakat sağlanmıştır.

İsmail KAHRAMAN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Ayşe Nil BAHÇEKAPILI
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Mehmet Akif HAMZAÇEBİ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Pervin BULDAN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

1- Gündem dışı konuşmalardan sonra kısa söz taleplerinin sayısal sınırlandırılması.

Gündeme geçmeden önce Grup başkanvekillerine 2+1'er dakika ve gündeme geçildikten sonra 1'er dakika söz verilebilecektir.

Gündem dışı konuşmaların ardından İttüzüğün 60'ıncı maddesine göre yerinden birer dakika ile sınırlı olacak şekilde 15 milletvekiline söz verilebilecektir.

2- İşaretle oylamalarda pusula kabul edilmemesi.

Yoklama ve açık oylamalarda süresi içinde sisteme giremeyen, yine süresi içinde bunu ifade eden üyelerin talepleri, mükerrerliği kontrol edilmek kaydıyla dikkate alınacaktır. Kontrolü mümkün olmadığı için, işaretle oylamalarda pusulalar dikkate alınmayacaktır. Ayrıkça olarak, elektronik cihazla oy kullanması fiziksel engeli sebebiyle mümkün olmayan milletvekillerinin pusulaları kabul edilip işleme alınacaktır.

3- İşaretle oylamada usul ile elektronik cihazla oylamada talep olmaması hâlinde karar yeter sayısının aranmaması.

İşaretle oylamalar önce el kaldırmak suretiyle yapılacaktır. Divan üyeleri arasında anlaşmazlık olması durumunda oylama, elektronik cihazla tekrarlanacak; elektronik cihazla oylamada ayrıca istenilmiyşe karar yeter sayısı aranmayacaktır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

95.yıl

4- Bakanların oy kullanmasına ilişkin genel vekâletin geçerliliği ile bir bakanın birden fazla bakana vekâleten oy kullanamaması.

Gizli oylama dâhil, bakanların vekâletle oy kullanmasında, genel vekâletlerin bulunması durumunda ayrıca belli bir oylama için özel bir vekâlet aranmayacak; sadece bir bakanın birden fazla bakana vekâleten oy kullanmaması hususu gözetilecektir.

5-Birleşimi yöneten Başkanın yoklamada sayılması

Birleşimi yöneten Başkan yoklamalarda var sayılacaktır.

6- Kabul edilmeyen kapalı oturum önergesinin tutanak özetinin okunmaması ve kapalı oturumdan çıkma usulü.

Kapalı oturum önergesi kabul edilmezse, tutanak özetlerinin okutulması için yeni bir kapalı oturum yapılmaz ve bu özetler okutulmaz.

Başkanın açık oturuma geçilmesi teklifinin Genel Kurulca reddedilmesi durumunda; İçtüzüğün 70'inci maddesinde kapalı oturuma geçme önergesi vermeye yetkili olan kişiler, açık oturuma geçme önergesi verebilirler (Başbakan, bir bakan, bir siyasi parti grubu veya yirmi milletvekili).

7- Kanun tekliflerinin havalesine itiraz edilememesi.

İçtüzüğün 73'üncü maddesi sadece kanun tasarıları için getirilmiş olduğundan, kanun tekliflerinin havalesine yapılan itirazlar işleme alınmayacaktır.

8- Başkanlıkça karşılanmayacak usul tartışması talepleri.

İçtüzükte açıkça düzenlenmiş veya teamülü yerleşmiş hususlar ile gündem dışına çıkılmasını konu edinen veya başkanın tutumuna ilişkin olmayan usul tartışması talepleri, Başkanlıkça karşılanmayacaktır.

9-Lehte ve aleyhte konuşma süresi.

Lehte ve aleyhte sırasıyla ikişer milletvekiline üçer dakika söz verilecektir.

10- Değişiklik önergesi verme hakkının düzenlenmesi.

Kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi sırasında verilen değişiklik önergeleri; ilgili maddenin konusuyla örtüşmesi, madde sıralamasına uygun düşmesi hususlarında kanun sistematığı bakımından incelenecek, ancak uygun bulunması hâlinde işleme alınacaktır.

11- TBMM Başkanının Başkanlığında, TBMM Başkanvekilleri ile siyasi partileri temsilen grup başkanvekillerinin katılımıyla yeni bir toplantı yapılarak,

- -gündem öncesinde grup başkanvekillerinin söz alması,
- -kabul edilmeyen kapalı oturum önergesinin tutanak özetinin okunmaması,
- -Genel Kurula ürün veya eşya getirilmemesi,
- -gündem dışı konuşmaların parti gruplarına göre dağılımı,
- -Genel Kurulda sataşmadan dolayı söz istemleri,
- -Genel Kurulda konuşma üslubu ile ilgili sorunlar,

Konularının görüşülmesi ve bir uygulama birliği sağlanması amacıyla TBMM Başkanınca uygun görülen bir tarihte çağrı yapılacaktır.

MUTABAKAT METNİ

Kamu kaynaklarının verimli kullanılmasını sağlamak, artan kâğıt israfını ve basım maliyetlerini azaltmak ve basım sürecini hızlandırmak amacıyla, Sıra Sayıları ile Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun yıllık denetim raporlarının basım adetlerinin güncellenmesine karar verilmiştir.

Bu çerçevede siyasi parti grup başkanlıklarına 10'ar olmak üzere toplam 60 adet, ilgili esas komisyona üye sayısı kadar (17-35 adet), esas komisyon başkanlığına 5 adet, Genel Kurula 25 adet, grubu bulunmayan siyasi partiler ve bağımsızların sayısı kadar (36 adet), TBMM Başkanlığı Özel Kalem Müdürlüğüne 3 adet, TBMM Başkanvekillerine 4 adet, Kanunlar ve Kararlar Başkanlığına 20 adet, Tutanak Hizmetleri Başkanlığına 2 adet, Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığına 2 adet, Basın Bürosuna 5 adet olmak üzere toplam 192 adet olarak dağıtımının yapılması, siyasi parti gruplarına mensup milletvekillerinin talepleri halinde sıra sayılarının basılı olarak aynı gün içerisinde talep eden milletvekillerine iletilmesi hususlarında mutabakata varılmıştır.

EK: Liste

Numan KURTULMUŞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkanvekili

Leyla Şahin Ustey

Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkanvekili

ERKAN GIVAYDIN

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkanvekili

Meral Dönüş Bağcıoğlu

Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkanvekili

Erkan Aleçay

İYİ Parti
Grubu Başkanvekili

İsmail Hakkı Öztürk

Saadet Partisi
Grubu Başkanvekili

İsa Mesih SAHİN

EK: SIRA SAYISI DAĞITIM LİSTESİ

AK PARTİ	10
CHP	10
HEDEP	10
MHP	10
İYİ PARTİ	10
ŞAADET PARTİSİ	10
GRUPLAR TOPLAM	60
Genel Kurul	25
Esas Komisyon	30 (17-35)
Esas Komisyon Başkanlık Makamı	5
Grubu olmayan siyasi partiler ve bağımsızlar	36
TBMM Başkanlığı Özel Kalem Müdürlüğü	3
TBMM Başkanvekilleri	4
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı	20
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı	2
Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığı	2
Basın Bürosu	5
GENEL TOPLAM	192

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

MUTABAKAT METNİ

TBMM Bilgi İşlem Başkanlığının teknik görüşü doğrultusunda hiçbir suretle parmak izi alınmayan Ankara Milletvekili Vedat BİLGİN, Mersin Milletvekili Nureddin NEBATI, Gaziantep Milletvekili Mehmet Eyup ÖZKEÇECİ, İstanbul Milletvekili İsmail ERDEM, Tekirdağ Milletvekili Faik ÖZTRAK, İstanbul Milletvekili İlhan KESİCİ, Şanlıurfa Milletvekili İbrahim ÖZYAVUZ, Çorum Milletvekili Vahit KAYRICI, Mersin Milletvekili Burhanettin KOCAMAZ, İstanbul Milletvekili Mehmet Selim ENSARİOĞLU ve İzmir Milletvekili Haydar ALTINTAŞ'ın Genel Kurul oylama ve yoklama sistemine elektronik kart ile giriş yapabilmeleri hususunda mutabakata varılmıştır.

Numan KURTULMUŞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkanvekili
Abdurhamit Arslan

Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkanvekili
Gülşah Gönüşkin

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkanvekili
Gülşah Kılıç Kocayörük

Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkanvekili
Erkan Acıgözü

İYİ Parti
Grubu Başkanvekili
Türhan İsmoğuz

Saadet Partisi
Grubu Başkanvekili
Bülent KAYA

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

MUTABAKAT METNİ

TBMM Bilgi İşlem Başkanlığının teknik görüşü doğrultusunda parmak izi belirsiz olduğundan süresi içinde elektronik sisteme giriş yapmadığı tespit edilen İstanbul Milletvekili Suat PAMUKÇU, Karabük Milletvekili Durmuş Ali KESKİNKILIÇ, Siirt Milletvekili Mervan GÜL, İstanbul Milletvekili Bayram ŞENOCAK, Tekirdağ Milletvekili Nurten YONTAR, Tokat Milletvekili Kadim DURMAZ, Mersin Milletvekili Levent UYSAL, Trabzon Milletvekili Yavuz AYDIN, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk TÜRKOĞLU, Muğla Milletvekili Selçuk ÖZDAĞ ve İstanbul Milletvekili Medeni YILMAZ'ın Genel Kurul oylama ve yoklama sistemine elektronik kart ile giriş yapabilmeleri hususunda mutabakata varılmıştır.

Numan KURTULMUŞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkanvekili

Abdulhamit Gül

Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkanvekili

Murat Emin

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkanvekili

Sezai Temelli

Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkanvekili

Filiz Kılıç

İYİ Parti
Grubu Başkanvekili

Turhan Gönül

Yeni Yol Partisi
Grubu Başkanvekili

Bint NA-1A

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

MUTABAKAT METNİ

TBMM Bilgi İşlem Başkanlığının teknik görüşü doğrultusunda parmak izi belirsiz olduğundan süresi içinde elektronik sisteme giriş yapamadığı tespit edilen Bursa Milletvekili Muhammet Müfit AYDIN, Samsun Milletvekili Yusuf Ziya YILMAZ, Iğdır Milletvekili Yılmaz HUN ve Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'ın Genel Kurul oylama ve yoklama sistemine elektronik kart ile giriş yapabilmeleri hususunda mutabakata varılmıştır.

Numan KURTULMUŞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkanvekili

ÖZLEM BENGİN

Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkanvekili

Ali Mahir BAŞARIR

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkanvekili

Sezai Temelli

Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkanvekili

Erkan AKÇAY

İYİ Parti
Grubu Başkanvekili

Bayram Kavuncu

Yeni Yol Partisi
Grubu Başkan

Bülent Karın

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

MUTABAKAT METNİ

Yazılı soru önergelerine verilen cevaplara hızlı ve kolay bir şekilde erişimi sağlamak, artan kağıt israfını önlemek ve kamu kaynaklarının verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla; yazılı soru önergelerine verilen cevapların önerge sahibi milletvekili ile siyasi parti gruplarına, fiziki çıktı yerine e-posta ve kısa mesajla (SMS) cevap metninin PDF formatının yer aldığı linkin gönderilmesine karar verilmiştir.

Numan KURTULMUŞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

ÖZLEM BENGİN

Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkanvekili

M. Kemal ERİCİ

Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkanvekili

GLÜSTAN KILIÇ KOÇLİĞİT

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkanvekili

F. İzzet KILIÇ

Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkanvekili

İYİ Parti
Grubu Başkanvekili

M. Emin ELMAN

Yeni Yol Partisi
Grubu Başkanvekili

ORTAK BİLDİRİLER

2025 YILI TBMM BİLDİRİLERİ	
Tarih	Konu ve Açıklamalar
17.06.2025	<p>*İsrail'in Saldırganlığıyla Başlayan ve Derinleşen, İran'la Çatışmalı Sürece Karşı Karar Hakkında Başkanlık Tezkeresi</p> <p>*TBMM Başkanı Numan KURTULMUŞ imzalı Başkanlık tezkeresi işaretle oylandı ve kabul edilerek Meclis Kararı oldu.</p> <p>*İsrail'in Saldırganlığıyla Başlayan ve Derinleşen, İran'la Çatışmalı Sürece Karşı Karar - Karar No: 1455</p> <p>*Karar, Resmî Gazete'de yayımlandı. (RG, Sayı: 32930, Tarih: 18.06.2025).</p>
16.07.2025	<p>*İsrail'in Suriye'deki Saldırılarına Karşı Başkanlık Tezkeresi</p> <p>*TBMM Başkanı Numan KURTULMUŞ imzalı Başkanlık tezkeresi işaretle oylandı ve kabul edilerek Meclis Kararı oldu.</p> <p>*İsrail'in Suriye'deki Saldırılarına Karşı Karar - Karar No: 1466</p> <p>*Karar, Resmî Gazete'de yayımlandı. (RG, Sayı: 32958, Tarih: 17.07.2025).</p>
29.08.2025	<p>*İsrail'in Gazze'deki İşgalini Genişletme Kararı ve Filistin Halkına Yaptığı Soykırım Hakkında Başkanlık Tezkeresi</p> <p>*TBMM Başkanı Numan KURTULMUŞ imzalı Başkanlık tezkeresi işaretle oylandı ve kabul edilerek Meclis Kararı oldu.</p> <p>*İsrail'in Gazze'deki İşgalini Genişletme Kararı ve Filistin Halkına Yaptığı Soykırım Hakkında Karar - Karar No: 1471</p> <p>* Karar, Resmî Gazete'de yayımlandı. (RG, Sayı: 33002, Tarih: 30.08.2025)</p>
08.10.2025	<p>*Gazze'ye Giden İnsani Yardım Filolarına Yönelik Saldırlara Dair Tezkere</p> <p>*TBMM Başkanı Numan KURTULMUŞ imzalı Başkanlık tezkeresi işaretle oylandı ve kabul edilerek Meclis Kararı oldu.</p> <p>*İsrail'in Gazze'ye Giden İnsani Yardım Filolarına Yönelik Saldırlarına Dair Karar - Karar No: 1472</p> <p>*Karar, Resmî Gazete'de yayımlandı. (RG, Sayı: 33042, Tarih: 09.10.2025)</p>

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KANUNLAR VE KARARLAR
BAŞKANLIĞI
Tarih: 13/06/2025 09:44
Sayı: Z-43452547-110.05-1646390

Kabul
13.06/17.06
3/1123

Sayı : Z-43452547-

Konu : İsrail'in Saldırganlığıyla Başlayan ve Derinleşen,
İran'la Çatışmalı Sürece Karşı Karar

17/6/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL KURULUNA

Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, İsrail'in uzun yıllardır sürdürdüğü hukuka aykırı, soykırımcı politikaların tüm dünyayı tehdit ettiğini hassasiyetle takip etmekteyiz.

Gazze'de on binlerce masumun katledilmesine neden olan saldırıların ardından İran'a yapılan saldırılar, İsrail yönetiminin bölgesel barışı topyekûn hedef alan bir çatışma stratejisi yürüttüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

On yıllardır devam eden işgal, sistematik baskı ve ayrımcılığa ek olarak artık soykırımla mücadele eden ve yardıma erişemediği için açlıkla sınanan Filistin halkı varoluş mücadelesi vermeye devam etmektedir. İsrail hükümeti ve ordusu, yardım sırasında bekleyen sivilleri ve çocukları hedef alarak insanlığa karşı işlenen suçlar kategorisinde yer alan uygulamalarına ağır bir suç daha eklemiştir.

Öte yandan İsrail'in İran'a yönelik saldırıları, bölgedeki gerilimi tırmandırmakta ve geniş çaplı savaş riskini beraberinde getirmektedir. Bu saldırı, uluslararası iş birliği ve nükleer müzakereler konusunda devam eden sürece karşı yapılmış provokatif ve tehditkâr bir adımdır. İşgalci İsrail'in bölgesel savaşın da faili olduğu açıkça görülmektedir.

Filistin'in yanı sıra, Suriye, Lübnan ve Yemen'de süregelen İsrail saldırıları, Netanyahu hükümetinin çatışmayı yayma niyetinin yansımalarıdır. Bu süreçte Türkiye Büyük Millet Meclisi, bölgemizdeki tüm masum halkların yanında, savaşın ve İsrail katliamlarının karşısındadır.

Kuşkusuz, Netanyahu ve bazı hükümet üyeleri hakkında hem ülkesinde hem de uluslararası yargı organlarında devam eden hukuki süreçler, bu yönetimi soykırımcı olarak tescil edecektir. İsrail'in bu saldırganlığı ve uyguladığı devlet terörü İsrail'i ve ona destek veren emperyalist güçleri halklar nezdinde çoktan mahkûm etmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KANUNLAR VE KARARLAR
BAŞKANLIĞI
Tarih: 18/06/2025 09:44
Sayı: Z-4342547-110.03-1646390

Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak;

İsrail'in başta Gazze halkına karşı sürdürdüğü soykırım olmak üzere bölgesel barışı tehdit eden tüm eylemlerini ve son olarak İran'a yönelik saldırılarını en güçlü şekilde kınıyoruz.

İsrail'in saldırganlığı karşısında sessiz kalan tüm uluslararası kurumları ve hükümetleri uluslararası hukuk ve diplomasi temelinde sorumluluk almaya çağırıyoruz.

Bilinmesini isteriz ki; barışı önceleyen ve insan hayatını esas alan bir anlayışla, bölgede kalıcı bir çözümün tesisi için girişimlerimizi sürdüreceğiz.

Bu çerçevede, uluslararası toplumdan da İsrail'in durdurulması için kararlı ve ilkeli bir duruş sergilemesini bekliyoruz.

Bölgede adil, kalıcı ve hakkaniyete dayalı bir barışın tesisi için gösterdiğimiz diplomatik çabaların arkasında durduğumuzu bir kez daha ilan ediyoruz.

Bu çerçevede, bu bildirinین oylanarak kabul edilmesi ve alınan kararın Resmî Gazete'de yayımlanması hususunu Genel Kurulun tasviplerine arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

KABUL
B: 109 / 16 / 07 / 2025
22:33

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-
Konu : İsrail'in Suriye'deki Saldırılarına
Karşı Tezkere

16/7/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL KURULUNA

İsrail'in hukuk tanımazlığı bugün yüzünü bir kez daha Suriye'de göstermiştir.

Gazze'de ve işgal altındaki Filistin topraklarında devam eden soykırım, Lübnan ve İran'a yapılan saldırıların ardından bugün de Suriye'nin başkenti Şam'ın hedef alınması, İsrail yönetiminin bölgesel barışı topyekûn tehdit eden bir çatışma stratejisi yürüttüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

Uluslararası toplumun müşterek taahhüdü olan Birleşmiş Milletler Şartı'nı ve uluslararası hukukun kural ve prensiplerini ayaklar altına alan İsrail, bir taraftan Suriye'nin toprak bütünlüğünü açıkça ihlal etmekte, diğer taraftan Filistin halkına karşı sürdürdüğü soykırımı dikkatlerden uzaklaştırmaya yönelik yeni bir saldırganlığa girişmektedir.

İsrail'in gerçekleştirdiği bu saldırılar, Suriye'yi ve bölgeyi istikrarsızlaştırma amacı taşımaktadır. Bu noktada uluslararası toplumun anlaşılmasız sessizliği ve etkisizliği İsrail'in bu hukuk tanımaz ve pervasız saldırganlığına cesaret vermektedir. Bu saldırılara karşı tüm insanlıkça güçlü bir tepki verilmediği sürece hem bölgemizde hem de dünyada barış, güvenlik ve istikrar ortamının zarar görmeye devam edeceği aşikardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak;

İsrail'in başta başkent Şam olmak üzere Suriye'ye yönelik alçak saldırılarını en sert şekilde kınıyoruz.

Uzun yıllar boyunca büyük acılar çekmiş Suriye halkının yanında olduğumuzu yineliyoruz.

Suriye'nin toprak bütünlüğünü ve egemenliğini desteklediğimizi, dost ve kardeş Suriye halkının huzuruna kasteden tüm eylemlerin karşısında olduğumuzu en güçlü şekilde vurguluyoruz.

Suriye'deki barış ve istikrarın bölge barışı ve istikrarına da hizmet edeceğini, tersine gelişmelerin ise sadece, varlığını kan ve çatışma üstüne kuran Netanyahu ve ekibine çıkar sağlayacağını ifade ediyoruz.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bölgemizdeki huzur, istikrar, güven ve barış ortamı için her türlü çabayı göstermeye devam edeceğimizi ilan ediyoruz.

İsrail'in bölgesel krizi derinleştiren ve dünya barışını tehdit eden saldırganlığına karşı uluslararası toplumu sesini yükseltmeye; etkili, tutarlı ve kararlı önlemler almaya bir kez daha davet ediyoruz.

Bu çerçevede, bu bildirin oylanarak kabul edilmesi ve alınan kararın Resmî Gazete'de yayımlanması hususunu Genel Kurulun tasviplerine arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
KANUNLAR VE KARARLAR
BAŞKANLIĞI
Tarih: 29/08/2025 17:52
Sayı: Z-43452547-120.03-1690386

Sayı : Z-43452547-

29/8/2025

Konu : İsrail'in Gazze'deki İşgalini Genişletme Kararı ve
Filistin Halkına Yaptığı Soykırım Hakkında Tezker

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL KURULUNA

İsrail Filistin halkına karşı on yıllardır sürdürdüğü işgal, imha ve ilhak politikalarını, son iki yıldır özellikle Gazze'de bir soykırıma dönüştürmüştür.

İsrail'in sürdürdüğü soykırım, kıtlık ve açlık politikaları on binlerce cana mal olmuştur. Soykırımcı Netanyahu hükümetinin Gazze halkını açlığa ve kıtlığa kasten mahkûm ettiği BM ve diğer uluslararası kuruluşlarca da ifade edilmiştir.

Gazze'yi işgal operasyonunu genişletme kararı alarak katliamlarına ve zulme devam eden İsrail, son iki yılda büyük çoğunluğu kadın ve çocuk 70 bine yakın insanı öldürmüş, 150 binden fazla kişiyi yaralamış, bölgenin sivil altyapısını imha etmiştir.

Filistinli kadınlar, çocuklar, gençler ve yaşlılar soykırımcı İsrail güçlerince adeta bir ölüm ve açlık hapisanesine mahkûm edilmişlerdir. Bu canice eylemleriyle yetinmeyen Netanyahu ve çetesi, Filistinlileri yok etme çabasını bir üst aşamaya taşıyarak Gazze dahil tüm Filistin yerleşimlerini ilhak etme politikasını uygulamaya koyma aşamasına gelmiştir.

İsrail; Kudüs ve Batı Şeria'da da işgal güçleri ve yasadışı yerleşimciler vasıtasıyla Filistinlilere uyguladığı şiddeti artırmış; toprak işgalini, yasadışı yıkımları ve yasadışı yerleşim inşasını hızlandırmıştır.

Ne yazık ki Uluslararası Adalet Divanı ve Uluslararası Ceza Mahkemesi dışında hiçbir küresel kurum İsrail hükümetinin hukuksuz kararlarını ve katliamlarını durdurmaya yönelik bir girişimde bulunmamaktadır.

Neredeyse yeryüzünün her karışında insanlık cephesinin yükselen sesi, bu zulme sessiz kalan ya da destekleyen hükümetleri son zamanlarda Filistin halkının yanında durmaya zorlamaktadır.

Bu karanlık tablonun umut veren tarafı ise daha önce sessiz kalan ya da İsrail'e destek veren bazı devletlerin Filistin'i tanımaya ve İsrail'i boykot etmeye yönelik kararları devreye almasıdır. Geline aşama insanlık vicdanının büyük bir başarısıdır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KANUNLAR VE KARARLAR
BAŞKANLIĞI
Tarih: 29/08/2025 17:52
Sayı: Z-43452547-120.03-1690586

Bugün burada TBMM olarak bizler Filistin halkıyla dayanışmaya ve İsrail'in durdurulmasına yönelik tekliflerimizi ve çağrımızı dünya parlamentolarına iletmek için toplanıyoruz.

Ümit ederiz ki bizimle beraber insanlığın sesini ve vicdanını yükseltmeye destek olacak dünya parlamentoları da bu çağrımıza katılır ve hep birlikte harekete geçeriz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu olarak;

1. Filistin halkının İsrail tarafından on yıllardır maruz bırakıldığı işgal, imha ve ilhak uygulamalarını en güçlü şekilde kınıyoruz.

2. Filistin halkına yönelik katliamların ve son olarak Gazze'de katliğin bir imha silahı olarak kullanılmasının soykırım suçu teşkil ettiğini vurguluyoruz.

3. Uluslararası toplumu, İsrail'i Gazze'de kalıcı bir ateşkesi kabul etmeye, silahlı güçlerini bölgeden çekmeye ve Gazze'ye kesintisiz insani yardım ulaşımını sağlamaya zorlamak için daha fazla çaba göstermeye davet ediyoruz.

4. Kudüs ve Batı Şeria'daki yasadışı yerleşim faaliyetlerini ve Filistin halkına yönelik şiddeti telin ediyoruz.

5. Filistin topraklarında soykırım ve sömürge suçlarını işleyenlerin mahkemeler önünde hesap vermelerinin temin edilmesi çağrısında bulunuyoruz.

6. 1967 sınırları temelinde, coğrafi bütünlüğe sahip, bağımsız ve egemen bir Filistin Devleti'nin hayata geçirilmesinin adil ve kalıcı barışın sağlanmasının tek yolu olduğunu kayda geçiriyoruz.

7. Mescid-i Aksa başta olmak üzere Müslümanların kutsal mekanlarına siyonist rejim tarafından yapılan saldırı ve provokasyonların mutlaka durdurulması gerektiğini vurguluyoruz.

8. İsrail hükümeti, soykırım politikalarından vazgeçene kadar, BM ve uluslararası kuruluşlardaki üyeliklerinin askıya alınması çağrısında bulunuyoruz.

9. Tüm ülke parlamentolarını;

▪ İsrail ile olan tüm askeri ve ticari ilişkileri sonlandırmaya, Filistin halkına yönelik uygulanan ambargoyu kırmaya yönelik acilen harekete geçmeye;

▪ İsrail'in işgal ettiği Filistin topraklarındaki soykırım ve sömürge politikalarını reddetmeye ve kınamaya;

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KANUNLAR VE KARARLAR
BAŞKANLIĞI
Tarih: 29/08/2025 17:52
Sayı: Z-43432547-120.03-1690386

▪ Filistin halkının meşru haklarını savunmaya, iki Devletli çözüm perspektifini korumaya ve Filistin Devleti'ni tanımayan ülkeleri de Filistin'i tanıma çağrısında bulunmaya;

▪ 18 Nisan 2025 tarihinde, İstanbul'da TBMM öncülüğünde tesis edilen "Filistin'i Destekleyen Parlamentolar Grubu"na katılmaya davet ediyoruz.

Bu çerçevede, bu bildirin oylanarak kabul edilmesi ve alınan kararın Resmî Gazete'de yayımlanması hususunu Genel Kurulun tasviplerine arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Tedbir: Büyük Millet Meclisi-
KANUNLAR VE KARARLAR
BAŞKANLIĞI
Tarih: 08/10/2025 18:12
Sayı: Z-43452547-120.03-1714094

Sayı : Z-43452547-120.03-
Konu : Gazze'ye Giden İnsani Yardım Filolarına
Yönelik Saldırlara Dair Tezkere

8/10/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL KURULUNA

Uzun zamandır İsrail'in acımasız ablukası altında yaşamak zorunda bırakılan ve iki yıldır soykırımcı Netanyahu hükümetinin katliamlarına maruz kalan Gazze, aylardır açlık ve kıtlıkla da mücadele etmektedir.

Bu zalimlik karşısında Gazze halkına insani yardım ulaştırmak, hukuksuz İsrail ablukasını kırmak ve Gazze'de yaşanan soykırıma dikkat çekmek amacıyla 44 ülkeden yüzlerce aktivist ve elliden fazla gemiyle yola çıkan "Küresel Sumud Filosu", insanlık cephesinin güçlü sesi olmuştur.

İsrail, işlemekte olduğu soykırım ve diğer savaş suçlarına bir yenisini ekleyerek sivil ve barışçıl bir teşebbüs olan Sumud Filosu'na uluslararası sularda saldırmış, Gazze halkına insani yardım ulaştırılmasına engel olmuş, uluslararası hukuku bir kez daha fütursuzca çiğnemiştir.

Uluslararası kamuoyunun tepkisine rağmen katil Netanyahu ve çetesi şimdi de Özgürlük Filosu Koalisyonuna saldırıda bulunmuştur.

Denizli Milletvekili Sayın Sema Silkin Ün, Bursa Milletvekili Sayın Mehmet Atmaca ve Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan'ın da aralarında yer aldığı ve toplamda 21 vatandaşımızın bulunduğu Vicdan Gemisine bugün yapılan saldırı bilinmelidir ki aslında Türkiye Büyük Millet Meclisine de yapılan alçakça bir saldırdır.

Bu vesileyle Özgürlük Filosu Koalisyonunda yer alan tüm Filistin dostlarını bu cesur ve insani davranışlarından dolayı tebrik ediyoruz.

Fütursuz saldırganlığı ile insanlık vicdanının tahammül sınırlarını ve haddini çoktan aşan İsrail'i, milletvekillerimiz dahil vatandaşlarımızın hiçbir şekilde kötü muamele görmemeleri, alıkonulmuş vatandaşlarımızın derhal serbest bırakılmaları ve en kısa sürede ülkemize ulaşmaları gerektiği konusunda en sert şekilde uyarıyoruz.

Tüm siyasi partilerimiz ve milletvekillerimizle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak üç değerli milletvekilimizin, alıkonulan vatandaşlarımızın ve Gazze halkına insani yardım ulaştırmak için yola çıkan tüm kahramanların yanında olduğumuzu ifade ediyoruz.

Ayrıca başta milletvekillerimiz olmak üzere Sumud ve Özgürlük Filç mensuplarına karşı İsrail işgal güçlerince işlenen tüm suçların uluslararası mahkemelerde hesabının sorulmasının öncüsü ve ısrarlı takipçisi olacağız.

İsrail'in Filistin halkına uyguladığı işgal, ilhak ve imha politikalarının son bulması, Gazze halkının kesintisiz ve kapsamlı insani yardıma erişmesi ve İsrail'in işlediği insanlık suçlarının hesabını vermesi için tüm parlamentolara ve uluslararası parlamenter asamblelere birlikte tutum alma ve seslerini yükseltme çağrısında bulunuyoruz.

İnanyoruz ki zalim İsrail yönetiminin insanlık vicdanını yaralayan bu alçak saldırıları karşısında uluslararası kamuoyu her geçen gün çok daha güçlü tepkiler vermeye devam edecek, özgür ve egemen Filistin'in önündeki tüm engeller en kısa sürede aşılabacaktır.

Bu çerçevede, bu bildirin oylanarak kabul edilmesi ve alınan kararın Resmî Gazete'de yayımlanması hususunu Genel Kurulun tasviplerine arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Anayasa, kanunlar ve içtüzük metinlerinin yanı sıra parlamento teamülleri ve başkanlık tutumları/içtihatları, parlamento hukukunun temel kaynakları arasında yer almaktadır. Anayasa, kanun ve içtüzük hükümlerinin tutarlı bir yorumuna ulaşmak, parlamento teamüllerini kökleştirmek, Genel Kurulda Başkanlık tutumlarına istikrar kazandırmak, ancak parlamento uygulamalarının titiz bir biçimde takip edilmesi ile olanaklıdır.

Usul Tartışmaları, Tutumlar ve İçtihatlar Sicili; parlamento usullerine ilişkin tartışmaları, yorumları, içtihatları ve uygulamaları, ilgili tutanaklar eşliğinde yıllara sâri şekilde izlemeyi amaçlamaktadır. Bu sicilin uzun vadede, Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının temel bilgi havuzunu oluşturması ve parlamento hukukunun başlıca kaynakları arasında yer alması öngörülmektedir.

USUL TARTIŞMALARI, TUTUMLAR VE İÇTİHATLAR SİCİLİ

Mevzuat	Tarih	Dönem/Yıl (Birleşim)	Konu	Başkan/Başkanvekili	Sayfa
AY. 96 İçt. 57, 146	13 Mart 2025	28/3 (B.66)	İşaretle Oylamaya Geçerken Yoklamanın (Toplantı Yeter Sayısı Tespitinin) ve Karar Yeter Sayısının Birlikte İstendiği Durumlarda Önce Yoklama Talebinin Karşılanmasına Dair	Gülizar BIÇER KARACA	32
AY. 95, 96 İçt. 14, 15, 57	20 Mayıs 2025	28/3 (B.89)	Birleşimi Açarken Yoklama Konusunda Başkan'ın Takdir Yetkisi Olduğuna ve TBMM Başkanı'nın Genel Kurul Görüşmelerini Kendi Takdirine Göre Dilediği Zaman Yönetebileceğine İlişkin	Numan KURTULMUŞ	34
AY. 159 6087 sayılı Kanun	20 Mayıs 2025	28/3 (B.89)	Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonunda Yapılan Hâkimler ve Savcılar Kurulu Üye Seçiminin Usule Uygun Olmadığı İddiasıyla Genel Kurulda Seçim Yapılamayacağı Yönündeki İtirazların Reddi ve Genel Kuruldaki Seçim İşlemine Devam Edilmesi Hakkında	Numan KURTULMUŞ	41
İçt. 61	8 Aralık 2025	28/4 (B.26)	Siyasi Parti Grubu Adına Yapılan Konuşmalarda Söz Hakkının Siyasi Parti Grubu Mensubu Olmayan Milletvekiline Devredilmesine İlişkin	Numan KURTULMUŞ	49
İLO Ana Sözleşmesi 19	17 Aralık 2025	28/4 (B.35)	Türkiye Büyük Millet Meclisine Uluslararası Çalışma Konferansı Tavsiye Kararı Hakkında Bilgi Sunulması İçin Yürütme Organı Temsilcisine Söz Verilmesine İlişkin	Bekir BOZDAĞ	51

28.3	İşaretle Oylamaya Geçerken Yoklamanın (Toplantı Yeter Sayısı Tespitinin) ve Karar Yeter Sayısının Birlikte İstendiği Durumlarda Önce Yoklama Talebinin Karşılanmasına Dair
AY. 96 İçt. 57, 146	
Tarih/Birleşim: 13.03.2025/B.66	
Başkanvekili: Gülizar BİÇER KARACA	
Tutanak Metni	<p>MURAT EMİR (Ankara)- Yoklama istiyoruz Sayın Başkan. SEMİH IŞIKVER (Elazığ)- Sayın Başkanım, oylamaya geçmeden karar yeter sayısı istiyoruz. MURAT EMİR (Ankara)- Yoklama istedik biz öncesinde. BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa)- Milliyetçi Hareket Partisi istedi. MURAT EMİR (Ankara)- Biz önce istedik Sayın Başkan. BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa)- Hayır, önce o çıktı, önce orası kalktı, karar yeter sayısı istedi, Milliyetçi Hareket Partisi önce hareket etti. BAŞKAN- Sayın Grup Başkan Vekilleri, <u>eğer toplantı yeter istenmiş ise karar yeter değil, toplantı yeter talebi gündeme alınır. Tüzük'ümüz de bu şekildedir. O nedenle, yoklama talebinin gereğini yerine getireceğim.</u> (CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı) MURAT EMİR (Ankara)- Yoklama istiyoruz Sayın Başkan. BAŞKAN- Sayın Emir, Sayın Ersever, Sayın Öztürkmen, Sayın Bingöl, Sayın Coşar, Sayın Arslan, Sayın Sümer, Sayın Karaoba, Sayın Kaya, Sayın Dinçer, Sayın Gürer, Sayın Yontar, Sayın Ceylan, Sayın Ünver, Sayın Elçi, Sayın Bülbül, Sayın Corabatur, Sayın Kanko, Sayın Öztrak, Sayın Adıgüzel. Yoklama için iki dakika süre veriyorum. Yoklama işlemini başlatıyorum. (Elektronik cihazla yoklama yapıldı) BAŞKAN- Toplantı yeter sayısı yoktur. Birleşime beş dakika ara veriyorum.</p>
İşlem	<p>13.3.2025 tarihli 66'ncı Birleşim'de siyasi parti grup önerisinin işaretle oylanmasına geçilirken yirmi milletvekili yoklama talep etmiş, ayrıca bir milletvekili karar yeter sayısı talep etmiştir. Birleşimi yöneten Meclis Başkanvekili önce yoklama talebini karşılayacağını ifade etmiştir. Yoklama sonucunda toplantı yeter sayısının bulunamaması üzerine birleşime ara verilmiş, aradan sonra yoklama işlemi tekrarlanmış, bu yoklamada da yeter sayının bulunamaması üzerine birleşim kapatılmıştır. Daha önce 4.2.2025 tarihli 52'nci Birleşim'de benzer durumda aynı uygulama yapılmıştır.</p>
Not	<p>Anayasa'nın 96'ncı maddesindeki hüküm kurgusunda toplantı yeter sayısı, Meclisin toplanmasına ilişkin bir ön koşul olarak ele alınmış, toplantı yeter sayısını sağlayarak toplanan Meclisin karar alabilmesi ayrıca bir karar yeter sayısı koşuluna bağlanmıştır. Meclis, ancak toplantı yeter sayısının var olduğuna ilişkin bir gözlem (Başkan'ın birleşimi açarken toplantı yeter sayısının bulunduğuyla ilişkin gözlemi) ya da somut gösterge (yoklama sonucu) bulunması hâlinde çalışabilmektedir.</p> <p>İçtüzüğün 57'nci maddesinin ikinci fıkrası hükmü, yoklama isteminde bulunmayı, oylamaya geçiş yani karar vermeye geçiş süreci ile ilişkilendirmektedir. Buna göre, birleşimin herhangi bir anında yoklama isteminde bulunulamamakta, bu istem ancak oylamaya geçerken Başkanlığa iletilebilmektedir. İçtüzük koyucunun burada Meclisin karar alma sürecine geçerken toplanma yeterliliğini saptamaya yönelik bir usul belirlemeyi</p>

	<p>amaçladığı, dolayısıyla karar öncesinde toplantı yeter sayısının belirlenmesine olanak sağlamayı öngördüğü anlaşılmaktadır.</p> <p>Bu bağlamda toplantı yeter sayısının, gerek Anayasa ve İçtüzük hükümleri gerekse de Meclisin çalışma esaslarının doğası gereği karar yeter sayısına göre öncelikli olduğu söylenebilir. Kuşkusuz bu öncelikli olma durumu, önem bakımından bir hiyerarşiye işaret etmemekte, toplantı yeter sayısının karar yeter sayısına göre daha önemli olduğu anlamına gelmemektedir. Burada söz konusu olan, toplantı ve karar yeter sayısının sağlanıp sağlanmadığını belirlemeye yönelik iki istemden hangisinin daha önce işleme alınacağı sorununa Meclisin yerleşik çalışma usulleri bağlamında bir yanıt bulma çabasıdır. Buna göre, işaretle oylamaya geçilirken hem yoklama hem de karar yeter sayısı isteminde bulunulursa, toplanma yeterliliği koşuluna ilişkin veri sunan yoklama isteminin önce işleme alınması, böylece toplantı yeter sayısının var olduğu saptanırsa, bundan sonra karar yeter sayısının aranması isteminin ayrıca dikkate alınması gerekmektedir.</p>
<p>Anayasa</p>	<p>Toplantı ve karar yeter sayısı MADDE 96- Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dahil bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasada başkaca bir hüküm yoksa toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.</p>
<p>İçtüzük</p>	<p>Yoklama MADDE 57- Başkan birleşimi açarken tereddüde düşerse yoklama yapar. Tezkerelerin oylanması ile kanunların oylanması esnasında, işaretle oylamaya geçilirken en az yirmi milletvekili ayağa kalkmak veya önerge vermek suretiyle yoklama yapılmasını isteyebilir. Yoklama, elektronik oy düğmelerine basmak veya imzalı pusula vermek suretiyle yapılır. Oturumu yöneten Başkan ve diğer Başkanlık Divanı üyeleri toplantı yeter sayısına dâhil edilir. Yoklama sonucunda, üye tamsayısının en az üçte birinin mevcut olmadığı anlaşılırsa, oturum en geç bir saat sonrasına ertelenebilir. Bu oturumda da toplantı yeter sayısı yoksa, birleşim kapatılır.</p>
<p>Mutabakat Metni (1998)</p>	<p>Karar yeter sayısı MADDE 146- Oya konulan bütün hususlar, Anayasada, kanunlarda veya İçtüzükte ayrıca hüküm yoksa, toplantıya katılan milletvekillerinin salt çoğunluğuyla kararlaştırılır. Salt çoğunluk belli bir sayının yarısından az olmayan çoğunluktur. İşaretle oylamada olumlu oylar, olumsuz oylardan fazlaysa, oya konan husus kabul edilmiş; aksi halde, reddedilmiş olur. Genel Kurulda bulunup da oya katılmayanlar yeter sayıya dahil edilirler.</p> <p>Karar yeter sayısı istendiğinde toplantı yeter sayısı ne olursa olsun sadece karar yeter sayısına bakılacak.</p>

28.3	Birleşimi Açarken Yoklama Konusunda Başkan'ın Takdir Yetkisi Olduğuna ve TBMM Başkan'ının Genel Kurul Görüşmelerini Kendi Takdirine Göre Dilediği Zaman Yönetebileceğine İlişkin
AY. 95, 96 İçt. 14, 15, 57	
Tarih/Birleşim: 20.05.2025/B.89	Başkan: Numan KURTULMUŞ
Tutanak Metni	<p>BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 89'uncu Birleşimini açıyorum.</p> <p>Toplantı yeter sayısı vardır.</p> <p>Şimdi görüşmelere başlıyoruz.</p> <p>ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, toplantı yeter sayısı yok, Anayasa 95'e, İç Tüzük 15'e göre baktığımız zaman yok, 200 kişi yok burada.</p> <p>MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Siz zaten hiç bakmadınız ki Başkanım, yüzünüzü hiç kaldırmadınız ki. Yani hiç bakmadınız siz Genel Kurula Başkanım, önümüzdeki yazıyı okudunuz.</p> <p>BAŞKAN - Şu anda Anayasa ve İç Tüzük'ümüze göre ben Meclis Başkanı olarak şurada Meclisin yeterli bir çoğunluğu olduğunu görüyorum. (CHP sıralarından gürültüler)</p> <p>ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, nasıl görüyorsunuz? Burada 200 kişi yok, 200 kişi yok.</p> <p>MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bakmadınız ki!</p> <p>BAŞKAN - Herhangi bir tereddüdüm olmadığı için oylamaya gerek görmüyorum.</p> <p>ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, burada 200 kişi yok.</p> <p>BAŞKAN - Şimdi gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.</p> <p>ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bakın, böyle keyfi bir şekilde davranamazsınız.</p> <p>HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ali Mahir Bey, CHP'yi yok saymanızı istemeyin. Niçin ısrar ediyorsunuz?</p> <p>ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yoklama alın o zaman, çok zor bir şey mi Sayın Başkanım? Lütfen yoklama alın, lütfen... Bakın, İç Tüzük'ü, Anayasa'yı ihlal ediyorsunuz.</p> <p>GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yoklama yapmak zorundasınız. Toplantı yeter sayısı yoktur, açamazsınız bu Meclisi, toplantı yeter sayısı yoktur.</p> <p>LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Siz mi karar veriyorsunuz?</p> <p>ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Anayasa karar veriyor.</p> <p>BAŞKAN - Değerli arkadaşlar...</p> <p>HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ali Mahir Bey, çıkanlara baksana!</p> <p>GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Toplantı yeter sayısı yok Başkanım.</p> <p>BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, birleşime on dakika ara veriyorum.</p> <p>(...)</p> <p>BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 89'uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.</p> <p>Gündeme geçmeden önce...</p> <p>GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başkanım...</p> <p>BAŞKAN - Buyurun.</p> <p>GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başkanım, tutumunuz hakkında usul tartışması açmak istiyoruz.</p> <p>BAŞKAN - Sesi duyamıyorum.</p>

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkanım, biraz evvel hem yoklama alınmaması hem de Meclis Başkan Vekilliği kürsüsüyle ilgili görev verilmesi ve verilmemesi konusu üzerinden bir usul tartışması açmak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

(...)

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) - Sayın Başkan değerli milletvekilleri, Genel Kurulu ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

(...)

Cumhuriyet Halk Partisinin, Meclisin Meclis Başkanı tarafından yönetilmesine bir itirazı var. Bunun kabulü mümkün değil. Her zaman muhalefet milletvekilleri şu Anayasa kitabını, İç Tüzük'ü alıp bu Meclis kürsüsünden bize doğru salladılar, buna uyulmasını istediler. Meclis İctüzüğü'ne göre, gayet açık bir şekilde de ifade edildiği üzere, Meclisi Meclis Başkanı yürütür. Meclis Başkanlığının yönetimine itiraz dünyanın hiçbir yerinde görülmemiştir.

CAVİT ARI (Antalya) - Dünyanın hiçbir yerinde de bu kadar yanlış yapıldığı görülmemiştir.

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) - Yine, Meclisin gündemi Danışma Kurulunda ve gündeme ilgili alınacak kararlar da belli. Meclis gündeminde olmayan şeyleri Meclis Başkanı da Meclis Başkan Vekili de burada konuşamaz, okuturamaz, söyleyemez. "Meclis hangi hâllerde, ne iş yapacak?" bunların tamamı İç Tüzük'te belli yani Meclisin çalışma anayasası İç Tüzük'te belli. Dolayısıyla biz usul tartışmasında Sayın Başkanın lehinde görüşümüzü bildiriyoruz.

(...)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Anayasa'nın 96'ncı maddesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin tüm işlerinde toplantı yeter sayısı olarak üçte 1'i ortaya koymuştur. Siz toplantıyı açtığınızda 200 milletvekilinin olup olmadığı konusunda tereddüt içinde olur iseniz mutlaka oylamaya gitmeniz gerekir. Bu konu size hatırlatıldı, orta yerde 200 milletvekilinin olmadığı çıplak gözle görülüyor idi ancak siz bu oylamaya gitmediniz ve açık kapatmak suretiyle Meclisi açmış bulunuyoruz. Birinci usulsüzlüğü bu anlamda saptamak isterim ama ikinci ve çok daha önemli bir konu var.

Arkadaşlar, 14 Mayıs 2023'te Hatay halkının oylarıyla Şerafettin Can Atalay milletvekili seçildi ve milletvekili seçilmesine rağmen iki yıla aşkın süredir Silivri'de mahpus tutuluyor. Anayasa Mahkemesinin bu konuda açık kararları var. Anayasa Mahkemesi kararlarından evvel ortaya çıkmış bir sürü Yargıtay kararı bize parmak salladı, "Sen nasıl olur da Meclis Başkanı olarak benim kararımı okutmazsın?" dedi ve bu fiili İç Tüzük ihlali olarak Anayasa Mahkemesine götürdük, Anayasa Mahkemesi burada yaptığımız oylamayı yok hükmünde saydı.

Şimdi soralım: Biz burada bir Meclis Başkan Vekilinin bir milletvekilinin hakkını, hukukunu korumasını, aslında Anayasa'nın seçme ve seçilme hakkını korumasını ve Anayasa Mahkemesinin kararını okutmasını sanki illegal bir iş olarak görüyoruz. Bu kabul edilebilir mi arkadaşlar? Bir Millet Meclisi, milletvekilinin hakkını koruyamıyor ise Meclisin dışarıda bir saygınlığı kalabilir mi? (CHP sıralarından alkışlar)

Ayrıca, devam edelim, Anayasa'mızın, İç Tüzük'ün maddeleri defalarca diyor ki: "Siyasi parti gurupları, Mecliste güçleri oranında temsil edilirler." Siz Sayın Meclis Başkanımız, isimlerden bağımsız olarak, Milliyetçi Hareket Partisinin ve Adalet ve Kalkınma Partisinin Meclis Başkan Vekillerine Meclisi yönettiriyorsunuz; Allah rahmet eylesin, sevgili Sırrı Süreyya Önder'in ölümünden sonra sevgili Gülizar

Biçer Karaca'ya da söz vermeyerek bu Meclisi Cumhur İttifakı'nın Meclis Başkan Vekillerinin Meclisi hâline getiriyorsunuz. Bu kabul edilebilir mi? (CHP sıralarından alkışlar)

(...)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, usul tartışmasını talep eden Sayın Gökhan Günaydın Bey, Meclis Başkan Vekilliği görevlendirilmesiyle ilgili olarak usul tartışması açtığımı söylemişti.

İç Tüzük 14'te -kendisi de çok iyi biliyor, eminim, bunu Meclisteki bütün siyasi parti gruplarının hepsi çok iyi biliyor- TBMM Genel Kurulundaki Başkanın, Meclis Başkanının görevleri açıkça, çok net ve kati suretle belirtilmiştir. Yine, İç Tüzük 15'inci maddeye göre ise "Başkanvekillerinin görevi, Başkanın yerine Genel Kurul görüşmelerini yönetmek ve yönettiği oturumlarla ilgili tutanak dergisi ile tutanak özetinin düzenlenmesini gözetmektir. Başkanvekillerinin hangi birleşim veya oturumları yöneteceklerine Başkan karar verir." Ve uygulamada, TBMM Başkanları, İç Tüzük'ün bu hükmüne dayanarak Genel Kurulu yönetme görevini, sırayla, her hafta bir Başkan Vekili yönetecek şekilde TBMM Başkan Vekillerine bırakmaktadırlar, diyor.

(...)

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ancak aynı İç Tüzük 15 der ki: Bir Meclis Başkan Vekili Meclis Başkanının onayına sunmadan, Danışma Kurulunun onayına sunmadan herhangi bir yazıyı, herhangi bir görüşü alıp, kendi kafasına göre getirip burada Divanda okutma hakkına sahip değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Meclis Başkan Vekilimiz olması gereken bir şeyi yaptı, sizin okumanız gerekirdi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bu, kesinlikle Başkan Vekilinin, Meclis Başkan Vekilinin yetkisini aşması ve görevini de kötüye kullanmasıdır.

(...)

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Kaldı ki Gülizar Biçer Hanımefendi yaklaşık bir buçuk iki yıldır burada Meclis Başkan Vekilliği yaptığı her oturumda, Sayın Numan Kurtulmuş'un Meclis Başkanı olarak kendisinin onay verdiği metinleri uygulamıştır ve okumuştur. Ne hikmetse, o gün, hem de Sırrı Süreyya Önder'in hasta olduğu özel bir oturumda çıkmış, bile ve isteyerek, kasten, korsan olarak, Meclis Başkanının onayı olmadan, Danışma Kurulunun onayı olmadan, korsan bir şekilde, İç Tüzük'e de aykırı olarak bu uygulamasını yapmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - "Ne hikmetse" değil, olması gerekeni yaptı.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bu sebeple, Sayın Meclis Başkanının yapmış olduğu usul ve uygulama İç Tüzük'e de Anayasa'mıza da uygundur. Bu konuda Meclisin itibarını korumak hepimizin görevi. Meclis Başkan Vekili İç Tüzük'te tanımlanan yetkisinin dışında herhangi bir yetkiyi kullanamaz. Eğer bir Meclis Başkan Vekili bu yetkiyi aşıyorsa da görev vermek veya vermemek Sayın Meclis Başkanına aittir. Bu konudaki tutumumuz, Sayın Meclis Başkanımızın verdiği kararın sonuna kadar doğru olduğudur. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

(...)

BAŞKAN - Şimdi, aleyhte olmak üzere YENİ YOL Partisi Grubu Başkanı Bülent Kaya Bey'i çağırıyorum.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

(...)

BÜLENT KAYA (Devamla) - İç Tüzük'ümüzün 57'nci maddesi Meclis Başkanının Genel Kurulu açarken tereddüde düşmesi hâlinde elektronik oylama yapılacağını hükme bağlıyor. Daha önce de burada tereddüt olduğuna dair milletvekillerinin itirazı olduğu zaman Sayın Bekir Bozdağ ve başka Meclis Başkan Vekilleri de elektronik oylamayla başlattı. Sayın Başkan, siz bu Meclisi yönetirken tarafsız bir şekilde bu Meclisi yönettiğinizi bu heyete kabul ettirmek durumundasınız hâl, davranış ve uygulamalarınızla. Çıplak bir gözle dahi 200 kişi bu Mecliste yokken "Bana verilen yetki gereği ben varmış diye sayıyorum." dersiniz tarafsızlığınıza gölge düşer, bu yönüyle tutumunuza katılmadığımı ifade etmek istiyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Usul tartışmamızın konusu bu değil ayrıca, usul tartışmasının konusu bu değil.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Bir diğer husus: Başkanlık tezkereleeri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından ilgili gündemde buraya iletilmediği takdirde bir Meclis Başkan Vekilinin herhangi bir konuyu bir Başkanlık tezkeresi olarak burada okutmasının İç Tüzük'e aykırı olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla şayet Gülizar Hanım o oturumda bunu bir tezkere olarak okutmuşsa elbette İç Tüzük'e aykırı bir hüküm, davranış içerisinde. Yalnız, Sayın Başkan, siz de çok iyi biliyorsunuz ki 30/11/2024 tarihli Birleşimde siz Yargıtay 3. Ceza Dairesi kararını burada okutmak üzere tezkereyle Sayın Bekir Bozdağ'ın nöbetçi olduğu bir oturuma gönderdiniz, Sayın Bekir Bozdağ da o tezkerenizi burada okudu. Daha sonra Anayasa Mahkemesi Şubat ayında bir karar verdi, dedi ki: "Sayın Bekir Bozdağ'ın Sayın Numan Kurtulmuş'un görevlendirmesiyle okumuş olduğu tezkere yok hükmündedir." Şimdi "yok hükmünde" ne demek? Hiç doğmamıştır, böyle bir şey vuku bulmamıştır manasına gelir. Dolayısıyla Sayın Başkanım, Anayasa Mahkemesinin bu kararı ortadayken Sayın Bekir Bozdağ'ın bu kürsüde okuduğu 3. Ceza Dairesinin kararına rağmen Can Atalay'ın bütün özlük haklarını alan uygulamanızın da Anayasa Mahkemesi kararlarının herkesi bağlayıcı olduğuna dair hususa aykırı olduğumu buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Evet, tezkereleer sizin onayınızla buraya gelir, okunur ama sizi de bağlayan bir Anayasa Mahkemesi var; sizin Bekir Bozdağ Bey'e okuttuğunuz tezkerenin yok hükmünde olduğunu söylüyor Anayasa Mahkemesi. Burada çok değerli hukukçular var, butlan başka bir şeydir, geçersizlik başka bir şeydir. "Yok hükmünde" demek o olayın hiç meydana gelmemiş gibi değerlendirilmesidir. Anayasa, hukuk bu kadar açıkken sizin yedi, sekiz aydır hâlâ bu konuya, yok hükmünde olan bir konuya rağmen işlem tesis etmenizi elbette doğru bulmadığımızı bir kez daha ifade etmek istiyorum. Dolayısıyla Gülizar Hanım'ın İç Tüzük'e aykırı bir davranışı varsa, eğer "Bu bir tezkeredir." konusunda bir ısrarı olursa yanlıştır.

(...)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Ben onu bir tezkere olarak okuttuğuna dair bir kanaatte değilim. Eğer öyle bir kanaatte ise gelir burada ifade eder.

(...)

Sizi değil, Grup Başkanımı dinleyen kâtip üyelere herhangi bir işlem yapmıyorsunuz ama Gülizar Hanım'la ilgili İç Tüzük'te açık olmayan bir hükmü uygulamanızı doğru bulmadığımı bir kez daha ifade ediyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, AKP Grup Başkan Vekili Sayın Leyla Şahin Usta, Denizli Milletvekilimiz Meclis Başkan Vekilimiz hakkında "Korsan eylemde bulunmuştur." demiştir. Ben Cumhuriyet Halk Partisi Grup

Başkan Vekili olarak -kendisi yok- onun hakkında sataşmadan dolayı söz hakkımı talep ediyorum.

BAŞKAN - Ama sizden ricam, yeni bir sataşmaya mahal vermeden cevabınızı istiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Elimden geleni yapacağım Sayın Başkanım.

Şimdi değerli arkadaşlarım, üzülerek söylüyorum ki 2018 referandumundan sonra yeni gelen bu sistem, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi devletteki üç temel erk; yasama, yürütme, yargı erklerini, itibarını alaşağı etmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tarafından seçilen Gülizar Biçer Karaca görev yaptırılmıyor ve Leyla Şahin Usta diyor ki: "Numan Kurtulmuş'un verdiği yetki ve yazıyla burada görev yapıyor." Hayır, hayır, hayır... Sayın Numan Kurtulmuş da siz de Sayın Gülizar Biçer Karaca da Anayasa'nın vermiş olduğu hakla burada görev yapıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Ne demek bu? Hiç kimse burada bir görev tanımlaması ya da bize bir ayar veremez efendim.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Meclis Başkanı neyle yapıyor?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Şimdi, eğer bir ülkede Hatay'ın seçilmiş milletvekili cezaevindeyse, Anayasa Mahkemesi açık ihlal kararı vermişse, Yargıtay bu karara direnmişse, Sayın Bekir Bozdağ Anayasa Mahkemesinin kararını okumayıp Yargıtay kararını okumuşsa korsan eylem hangisi sormak isterim: Korsan eylem hangisi efendim? (CHP sıralarından alkışlar) Anayasa'yı ayaklar altına alacaksın, Silivri'yi siyasilere yattığı bir yer hâline getireceksin; milletvekili, belediye başkanı, bürokratlar orada bulunacak ve bu hakkı savunacak kadın bir Meclis Başkan Vekiline görev vermeyeceksin. Neye göre?

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - İç Tüzük...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - İç Tüzük bunu emretmiyor.

(...)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bakın, Anayasa'yı bir tarafa bırak, İç Tüzük'ü bir tarafa bırak "Ben Gülizar Biçer Karaca'ya kızdım, görev vermiyorum." Yok öyle bir şey! O, görev tanımlamasını, bu görevdeki tüm haklarını Anayasa ve İç Tüzük'e göre alıyor. Diyorsunuz ya "Meclis Başkanımız Numan Kurtulmuş lütfediyor!" Hayır, yok öyle bir şey! Hayır, ben bundan menediyorum sizi, sakın bir daha böyle bir tanımlama yapmayın! O yüzden, burada bir hak gasbı vardır. Bir Meclis Başkan Vekilimizi kaybettik -Allah rahmet eylesin- birisine yasak geldi. Ne güzel, Celal Başkan yönetsin, Bekir Başkan yönetsin; Celal Başkan yönetsin, Bekir Başkan yönetsin! (CHP sıralarından alkışlar) Yahu, biz buna mecbur değiliz! Bu zeralete son verin, gelsin, burada görev yapсын.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Leyla Hanım, buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, tekrar, hem Anayasa'yı hem de İç Tüzük'ü ihlal eden birisi varsa o da o günkü oturumda, aynı şekilde İç Tüzük'ü ihlal ederek -tekrar İç Tüzük madde 14 ve 15'i ayrıntılı okumalarını talep ediyorum- Sayın Gülizar Biçer Karaca'dır; Meclis Başkan Vekili olarak yetkisinin dışına çıkmıştır, İç Tüzük'ü ve Anayasa'yı yok saymıştır. O yüzden, kendisine karşı böyle bir tavır alınmıştır. Bunu, bir kadın olduğu için üzerine yüklenmek gibi de algılatmak, böyle bir çalışmaya girmek de açıkçası... Kendi zafiyetlerini kendileri de bildikleri hâlde, İç Tüzük'ü ve Anayasa'yı çiğnediklerini bildikleri hâlde, işi bu noktaya çekmeye çalışıyorlar. Bunlarla hiçbir alakası yok. Sayın Gülizar Biçer -bir buçuk iki yıldır, tekrar söylüyorum, Meclis Başkan Vekili olmasına rağmen- bu okuma işlemini bile

	<p>isteye ve kastederek, yanlış olduğunu, İç Tüzük'e de aykırı olduğunu bilerek o tarihte yapmıştır.</p> <p>Teşekkür ediyorum.</p> <p>BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, usul tartışması tamamlanmıştır.</p> <p>İç Tüzük'ün 57'nci maddesinin birinci fıkrası birleşimi açarken Başkana yoklama konusunda takdir yetkisi vermektedir. Başkan eğer tereddüde düşmezse yoklama yapmadan birleşimi açabilir. Bu konu zaten uygulamada bu şekilde süregelmektedir. İkinci mesele ise Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 14'üncü maddesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının görevleri arasında Genel Kurul görüşmelerini yönetmek yer almaktadır.</p> <p>İç Tüzük'ün 15'inci maddesine göre ise Başkan Vekillerinin görevi, Başkanın yerine Genel Kurul görüşmelerini yönetmektir. İç Tüzük'te açıkça düzenlendiği üzere görevin asıl sahibi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Genel Kurul görüşmelerini her zaman yönetebilir. Bu açıdan, tutumunda bir değişiklik yoktur, söz alan arkadaşlara teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)</p>
İşlem	Usul tartışması açılmıştır. Başkan tutumunu değiştirmemiştir. Yoklama yapılmaması ve Başkan Genel Kurulu yönetmeye devam etmiştir.
Notlar	<p>Genel Kurulun 20.05.2025 tarihli 89'uncu Birleşiminde, ilk olarak, Başkan'ın Birleşimi açarken yoklama yapmadan, toplantı yeter sayısının olduğunu varsayarak görüşmelere başlaması üzerine, bu uygulamanın TBMM İçtüzüğü'nün 57'nci maddesine aykırı olduğu, Başkan'ın birleşimi açarken tereddüt halinde yoklama yapması gerektiği itirazı öne sürülmüştür. İkinci olarak, Genel Kurulu yönetme görevinin başkanvekillerinde olduğu ve usulsüz yere bir başkanvekilinin bu yetkisinin elinden alınarak Genel Kurulu Başkan'ın yönetmesinin Anayasa'nın 95'inci maddesinde yer alan "İçtüzük hükümleri, siyasî parti gruplarının, Meclisin bütün faaliyetlerine üye sayısı oranında katılmalarını sağlayacak yolda düzenlenir." hükmüne ve TBMM İçtüzüğü'ne aykırı olduğu itirazı öne sürülmüştür.</p> <p>Bu itirazlar üzerine usul tartışması açılmıştır. Usul tartışması sonunda Başkan, ilk itirazla ilgili olarak, Birleşimi açarken tereddüt halinde yoklama yapılması konusunda İçtüzük hükmünün kendisine takdir yetkisi tanıdığına işaret ederek tutumunda bir değişiklik olmadığını açıklamış ve yoklama yapmamıştır. İkinci itirazla ilgili olarak, yine İçtüzük hükümleri gereğince Genel Kurul görüşmelerini yönetme konusunda asıl görevin Başkan'a verildiğini ve başkanvekillerinin görevinin Başkan'ın yerine Genel Kurul görüşmelerini yönetmek olduğunu belirterek tutumunda bir değişiklik olmadığını ifade etmiştir.</p>
İçtüzük	<p>Başkanın görevleri</p> <p>Madde 14- Başkanın görevleri şunlardır:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Türkiye Büyük Millet Meclisini Meclis dışında temsil etmek; 2. Genel Kurul görüşmelerini yönetmek; 3. Tutanak dergisi ile tutanak özetini düzenlenmesini denetlemek; 4. Başkanlık Divanına başkanlık etmek ve Divanın gündemini hazırlamak; 5. Danışma Kuruluna başkanlık etmek; 6. Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarını denetlemek; işlerde birikme olması halinde komisyon başkanı ve üyelerini uyarmak ve durumu Genel Kurulun bilgisine sunmak; 7. Başkanlık Divanı kararlarını uygulamak; 8. Türkiye Büyük Millet Meclisinin idari ve mali işleri ile kolluk işlerini yürütmek ve denetlemek;

	<p>9. Başkanlık Divanı bünyesinde oluşturulacak “Türkiye Büyük Millet Meclisi Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu” aracılığıyla Meclisi ve çalışmalarını yurt içinde ve yurt dışında tanıtıcı tedbirler almak ve yayın yapmak;</p> <p>10. Kendisine Anayasa, kanunlar ve içtüzükler gereğince verilen görevleri yerine getirmek.</p> <p>Başkan, özürlü olduğu veya Türkiye Büyük Millet Meclisi toplantı halinde iken Ankara dışında bulunduğu zaman, görevlerini yerine getirmeye üzere, Başkan vekillerinden birisini kendisine yazıyla vekil olarak tayin eder.</p> <p>Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ayrılan resmi konaklarda oturur.</p> <p>Başkanvekillerinin görevleri</p> <p>Madde 15- Başkanvekillerinin görevi, Başkanın yerine Genel Kurul görüşmelerini yönetmek ve yönettiği oturumlarla ilgili tutanak dergisi ile tutanak özetinin düzenlenmesini gözetmektir.</p> <p>Başkanvekillerinin hangi birleşim veya oturumları yöneteceklerine Başkan karar verir.</p> <p>Yoklama</p> <p>MADDE 57- Başkan birleşimi açarken tereddüde düşerse yoklama yapar. Tezkerelerin oylanması ile kanunların oylanması esnasında, işaretle oylamaya geçilirken en az yirmi milletvekili ayağa kalkmak veya önerge vermek suretiyle yoklama yapılmasını isteyebilir.</p> <p>Yoklama, elektronik oy düğmelerine basmak veya imzalı pusula vermek suretiyle yapılır. Oturumu yöneten Başkan ve diğer Başkanlık Divanı üyeleri toplantı yeter sayısına dâhil edilir.</p> <p>Yoklama sonucunda, üye tamsayısının en az üçte birinin mevcut olmadığı anlaşılırsa, oturum en geç bir saat sonrasına ertelenebilir. Bu oturumda da toplantı yeter sayısı yoksa, birleşim kapatılır.</p>
<p>Anayasa</p>	<p>C. İçtüzük, siyasi parti grupları ve kolluk işleri</p> <p>MADDE 95- Türkiye Büyük Millet Meclisi, çalışmalarını, kendi yaptığı İçtüzük hükümlerine göre yürütür.</p> <p>İçtüzük hükümleri, siyasi parti gruplarının, Meclisin bütün faaliyetlerine üye sayısı oranında katılmalarını sağlayacak yolda düzenlenir. Siyasi parti grupları, en az yirmi üyeden meydana gelir.</p> <p>Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütün bina, tesis, eklenti ve arazisinde kolluk ve yönetim hizmetleri Meclis Başkanlığı eliyle düzenlenir ve yürütülür. Emniyet ve diğer kolluk hizmetleri için yeteri kadar kuvvet ilgili makamlarca Meclis Başkanlığına tahsis edilir.</p> <p>D. Toplantı ve karar yeter sayısı</p> <p>MADDE 96- Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dahil bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasada başkaca bir hüküm yoksa toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.</p>

<p>28.3</p> <p>AY. 159</p> <p>6087 sayılı Kanun</p>	<p>Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonunda Yapılan Hâkimler ve Savcılar Kurulu Üye Seçiminin Usule Uygun Olmadığı İddiasıyla Genel Kurulda Seçim Yapılamayacağı Yönündeki İtirazların Reddi ve Genel Kuruldaki Seçim İşlemine Devam Edilmesi Hakkında</p>
<p>Tarih/Birleşim: 20.05.2025/B.89</p>	<p>Başkan: Numan KURTULMUŞ</p>
<p>Tutanak Metni</p>	<p><i>İDRİS ŞAHİN (Ankara)- Sayın Başkanım, İç Tüzük 63'e göre usul tartışması açmak istiyoruz. Şöyle ki: Biz Komisyonunda, Karma Komisyon çalışmaları devam ederken, Komisyon Başkanına bizatihi, tam yanına gitmek suretiyle Anayasa'nın 159'uncu maddesine aykırı bir oylama yaptığı hususunu ifade ettik ve Anayasa'nın 159'uncu maddesine aykırı tutum ve davranışından dolayı eylemli İç Tüzük ihlali nedeniyle Komisyon toplantısını Anayasa Komisyonu üyemiz Sadullah Ergin Bey'le birlikte takip etmeyeceğimiz hususunu kendilerine ifade ederek bunun da, bu söylemlerimizin de tutanağa geçirilmesini talep ettik. Ancak rapor kısmında ne tutanakta bu husus var ne de... (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)</i></p> <p><i>İDRİS ŞAHİN (Ankara)- Şu an itibarıyla Anayasa'nın 159'uncu maddesine aykırı tutum ve davranışı sonrasında Genel Kurula intikal eden 15 ismin de sakatlandığını, 15 ismin de davramasında özellikle eylemli İç Tüzük ihlalden kaynaklı olarak eksiklik olduğu hususunu ifade ediyoruz. Bu nedenle, bu oylamanın Genel Kurulda yapılamayacağını, bunun için İç Tüzük 63 çerçevesinde bir usul tartışması açılmasını talep ediyoruz. Bu raporun Komisyona iade edilmesi gerekir çünkü zehirli bir ağacın meyvesi de zehirli olur. Komisyonun raporu sakattır, Genel Kurul bu sakat işleme, hükme esas teşkil edebilecek bir uygulama ve seçim yaptırılmaz diyoruz. Bu nedenle, usul tartışması açılmasını talep ediyoruz efendim.</i></p> <p>...</p> <p><i>BAŞKAN- Ben oylamaya geçme konusunda tutumumu açıkça ifade ediyorum. Usul tartışması bakımından 2 lehte, 2 aleyhte...</i></p> <p><i>BAŞKAN- Cüneyt Yüksel lehte, Gökhan Günaydın aleyhte, Yusuf Beyazıt lehte... Cüneyt Yüksel, ilk söz sizde. Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)</i></p> <p><i>CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hâkimler ve Savcılar Kurulu seçim süreciyle ilgili ortaya atılan Anayasa'ya aykırılık iddialarının hiçbirinin hukuki temele dayanmadığını vurgulamak isterim. Bu tür iddialar süreci kasıtlı olarak çarpıtarak kamuoyunu yanıltmayı ve seçim sürecine gölge düşürmeyi amaçlamaktadır. İfa ettiği görevleri nazara alındığında, HSK üyelerinin seçimi sadece teknik bir süreç değil, aynı zamanda hukuk devleti, yargı bağımsızlığı ve demokratik meşruiyet açısından da büyük önem taşıyan bir süreçtir. 2017 yılında yapılan Anayasa değişikliğiyle HSK'nin meşruiyetini güçlendirecek çağdaş modeller de irdelenerek yapısal bir değişikliğe gidilmiştir. Bu yapısal değişikliğin hiç şüphesiz en önemli boyutu Meclisimize HSK'ye üye seçme yetkisi verilmiş olmasıdır. Anayasa'nın 15'inci ve 6087 sayılı Kanun'un 20'nci maddesinde "Komisyon her bir üyelik için üç adayı üye tam sayısının üçte 2 çoğunluğuyla belirler. Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması hâlinde, ikinci oylamada üye tam sayısının beşte 3 çoğunluğu aranır. Bu oylamada da aday belirlenmediği takdirde her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulüyle aday belirleme işlemi tamamlanır." hükmü yer almaktadır. Karma Komisyon çalışmaları Anayasa'nın 159'uncu maddesi, 6087 sayılı HSK Kanunu ve Meclis İçtüzüğü'nün ilgili maddeleri çerçevesinde geçmiş dönemdekilerine benzer şekilde yürütülmüştür. Tek tek oylama zorunluluğu bulunduğu iddiası Anayasa'nın lafından ziyade siyasi yoruma dayalıdır. Anayasa, adayların hangi yöntemle belirleneceğini, diğer bir ifadeyle tek oy ya da çoklu oy kullanılıp kullanılmayacağını düzenlenmemiştir. Karma</i></p>

Komisyon, görevi sona erecek beş üyeliğin her biri için üçer aday olmak üzere toplam on beş adayı belirlemek suretiyle Genel Kurulun takdirine sunmuştur. İç Tüzük'ümüzde doğrudan HSK seçimlerine ilişkin ayrıntılı bir hüküm bulunmamakta ancak karma komisyonların çalışmasına ilişkin genel hükümler kıyasen uygulanmaktadır. Karma Komisyonun görevi Anayasa uyarınca Genel Kurula sunulacak adayları belirlemektir. Aday belirleme sürecindeki oylama yöntemlerini belirleme yetkisi Karma Komisyonun uhdesindedir. "Blok liste" veya "üçüncü tur uygulamaları" gibi kavramlarla yöneltilen eleştiriler yerleşik teamülleri ve uygulamaları göz ardı eden, süreci itibarsızlaştırma amacı taşıyan, siyasi sorumluluktan kaçma çabalarıdır. Anayasa ve kanun koyucu, HSK seçimlerinde geniş uzlaşmayı teşvik ederken hiçbir partinin vetosu ya da keyfi talepleriyle süreci rehin almasına da imkân tanımamaktadır. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla)- Bizler, bu kapsamda, demokratik uzlaşmayı anlayışla hareket ettik ve hukuki çerçeveye sadakat gösterdik ancak Komisyon toplantısı esnasında bazı siyasi grupların siyasi mağduriyet üretmek amacıyla süreci terk ettiğini gördük. Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı siyasi manipülasyonlarla değil, hukuka ve demokratik ilkelere bağlılıkla sağlanır. Karma Komisyonumuz görevini hukuka ve Anayasa'ya uygun biçimde yerine getirmiştir. Başkanlığın tutumunu desteklediğimizi tekrar ifade ediyor, bugün gerçekleştirilecek seçimlerde tüm adaylara başarılar diliyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Aleyhte olmak üzere, Sayın İdris Şahin, buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. 86 milyon vatandaşımız bizleri izliyor. Değerli hocam burada Anayasa'nın 159'uncu maddesini okudu. Anayasa 159 2017 referandumuyla değişmiş bir madde. Özellikle iktidar gruplarına seslenmek istiyorum, okuyorsunuz burada: "Birinci tur, 2/3 çoğunluk; ikinci tur, 3/5 çoğunluk." Devamında ne diyor? "Yeterli sayı oluşmadığı takdirde en yüksek oyu alan 2 aday arasından kura çekilir." diyor. Sayın Başkanım, 2 aday arasından kura çektiniz mi? Hayır. Ne yaptınız? Siz tekrar sandık getirdiniz, bir daha oylama yaptınız. 86 milyon ve AK PARTİ iktidar sıralarına sesleniyorum: 159'uncu maddede bu hüküm nerede var! Allah için gösterin bakalım! Hadi gösterin burada, bu hüküm var mı! Size, değiştirdiğiniz Anayasa maddesine sadakatle davranmayı tavsiye ediyorum çünkü bu Anayasa hepimizi bağlıyor, 86 milyonu bağlıyor. Yargı bağımsız mı? Tabii ki bağımsız olmalı. Yargı tarafsız mı? Tabii ki tarafsız olmalı. Gücünüz var, dilediğiniz gibi burada bu seçimi de yapabilirsiniz ama zehirli bir ağacın meyvesinin mutlaka zehirli olacağını unutmayınız. İşte, aranızda anayasa hukukçuları var, bu kitabı yazanlar var. Yazdığınız kitaba uygun hareket etmiyorsunuz. Sayın Başkanım, bu komisyon raporu Karma Komisyona derhâl tekrar iade edilmek zorundadır, tekrar bu seçimler yapılmalıdır. İlk 2 turda seçilen arkadaşlarınıza söyleyecek bir şeyimiz yok çünkü onlar Anayasa'nın aradığı 3/5 çoğunluğu elbette hak ederek kazandılar ama orada ısrarla Sayın Başkanın yanına kadar giderek "Hadi Cumhuriyet Halk Partisinin tekliflerini kabul etmediniz, hiç olmazsa kendi uygulamak istediğiniz usule uygun hareket edin. Tekrar sandık koyup seçim yapamazsınız. Burada kura usulüne göre seçim yapacaksınız. Mustafa Yapıcı Bey ile Lütfi Aksoy Bey'i kuraya sokmak durumundasınız." dedik ama bizi dinleyen olmadı. Şimdi, burada, 86 milyona seslenmekle yükümlüüz, diyoruz ki iktidar mensupları kendi değiştirdikleri Anayasa maddesine uygun hareket etmiyor. Sayın Başkanım, siz bu yanlışlığa asla ve asla Genel Kurulda seçimlerin devamı yönünde tutum belirleyerek ortak olmayın çünkü büyük bir yanlışlık içerisinde olunuz. Buraya sececeğimiz isimlerin hiçbirinin üzerinde toplu iğne başı kadar leke olmaması gerekir, hak ederek kazanmaları

gerekir. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) Hak ederek HSK üyesi olanların hepsinin vereceği karar başımızın tacı. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN- Devam edin, buyurun.

İDRİS ŞAHİN (Devamla)- Ama, Karma Komisyon açıkça bir yanlışın içerisinde olmuştur. Sayın hocam ne güzel söylüyor: "Geniş mutabakat." Evet, geniş mutabakat ararken hileli yollara girin demiyor, kapalı kapılar ardında pazarlık yapın da HSK üyesi belirleyin demiyor, geniş mutabakatı hem komisyonda hem de Genel Kurulda milletin vicdanına uygun olan isimleri seçerek siz yargı teşkilatımızın karar verici organını belirleyin diyor. O yüzden, önce kendi vicdanınıza hesap vereceksiniz, sonra 86 milyona hesap vereceksiniz; kendi vicdanınıza ve 86 milyona hesap vermektan kaçabilirsiniz ama gün gelecek, Allah'ın huzurunda hesap vermektan kaçamayacaksınız diyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) O yüzden, Sayın Başkan, tutumunuzu lütfen gözden geçirin ve bu haksız uygulamayı, bu komisyon raporunu derhâl Karma Komisyona iade edin diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Şimdi lehte olmak üzere Yusuf Beyazıt... Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YUSUF BEYAZIT (Tokat)- Muhterem Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Anayasa'nın 159'uncu maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Kurulunda boşalan 5 üyelik için 15 adayın seçimi 101 aday adayının evrakları incelenmiş, 6 Mayıs 2025 Salı günü Komisyonumuz tekrar toplanarak gereken seçim çalışmalarına başlamıştır. Anayasa'mızın 159'uncu maddesi hükmüne göre... Ben sizin özellikle söylediğimiz maddeden okuyarak söylüyorum.

İDRİS ŞAHİN (Ankara)- Tabii ki. Devamını da okuyun.

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- Komisyon her bir üyelik için -dikkat edin, her bir üyelik için- 3 adayı üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler. Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması hâlinde ikinci oylamada üye tam sayısının beşte 3 çoğunluğu aranır. Bu oylamada da aday belirlenmediği takdirde her bir üyelik için, her bir üyelik için en çok oy alan iki aday arasından ad çekme usulüyle aday belirleme işlemi tamamlanır.

İDRİS ŞAHİN (Ankara)- Peki, siz ne yaptınız Başkan? Siz ne yaptınız?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla)- Ad çektiniz mi?

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- Dinleyin, dinleyin, sadece dinleyin, geliyorum, geliyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla)- Ad çektiniz mi siz? Söyleyin bakalım onu.

İDRİS ŞAHİN (Ankara)- Cümlemin tamamını okuyun.

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- Karma Komisyonda Anayasa'nın 159'uncu ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun 20'nci maddelerinin öngördüğü usul ve Komisyonun yerleşik uygulamaları çerçevesinde Hâkimler ve Savcılar Kuruluna Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından...

İDRİS ŞAHİN (Ankara)- Anayasa'ya aykırı yasa da olmaz yerleşik uygulama da olmaz Yusuf Bey, siz Anayasa Komisyonu Başkanısınız.

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- ...üye seçimine yönelik olarak Genel Kurula gönderilecek her aday için Anayasa'nın lafzı ve gai yorumu çerçevesinde oy pusulalarında en fazla 3 aday işaretleneceği belirlenmiştir. Anayasa Komisyonunun daha önceki belirlediği tüm Komisyon toplantılarında da aynı yöntem yapılmıştır.

İDRİS ŞAHİN (Ankara)- Kesinlikle bu, ilk defa uyguladığımız bir yöntem. İlk defa uyguladığımız bir yöntem. Millete yanlış söylüyorsunuz.

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- Özellikle bunun altını çizmek istiyorum: Yargıtay üyeleri arasından seçilecek... Şimdi, seçimde olan olayı değerlendiriyorum: Birinci üyelik için yapılan birinci oylamada aday adaylarından hiçbirisi Anayasa'nın öngördüğü üye tam

sayısının 2/3 oy çoğunluğuna ulaşamamış, bu nedenle üye tam sayısının 3/5 oy çoğunluğu arandığı ikinci oylamaya geçilmiştir. İkinci oylamada aday adaylarından ikisi 3/5 çoğunluğa ulaşarak Yargıtay üyeleri arasından seçilerek birinci üyelik için belirlenen iki aday hâline gelmiştir. Bu aşamada, birinci üyelik için üç adayın ikisi artık belirlenmiş olduğundan...

İDRİS ŞAHİN (Ankara)- Kura çekeceksin ondan sonrasında.

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- ...Yargıtay üyeleri arasından birinci üyelik için Genel Kurula seçilecek üçüncü adayı belirlemek üzere oylama işlemine geçilmiştir. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS ŞAHİN (Ankara)- Ya, Başkan, bak, Anayasa diyor ki kura çekeceksin, kura.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla)- Ne oylaması, ad çekme, ad? Ad çekmeyi nasıl izah edeceksin, söyle bakalım bana. Niye yazdınız o zaman ad çekmeyi?

BAŞKAN- Devam edin Sayın Beyazıt.

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- Bu oylamada üye tam sayısının sırayla 2/3 ve 3/5'inin oyu aranmış, yeterli çoğunluğun sağlanamaması üzerine Anayasa gereğince en çok oyu alan iki üye arasında kura çekilerek gereken yapılmıştır.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla)- Ayıp ya!

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- Yargıtay üyeleri arasından seçilen ikinci ve üçüncü üyeler ile Danıştay üyeleri arasından seçilen bir üye ve avukatlar arasından seçilen bir üye 3/5 çoğunlukla seçilerek üyelikleri tamamlanmıştır.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla)- Yorumlayın, yorumlayın, kendinize göre yorumlayın bunları.

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- Bu konuda Anayasa'nın, yine bizim kanunumuzun tersinde herhangi bir muhal işlem yapılmamıştır, seçimler hem teamüle uygun olarak hem kanuna uygun olarak hem de Anayasa'ya uygun olarak yapılmıştır.

BÜLENT KAYA (İstanbul)- Anayasa Mahkemesinden döner Başkanım bu, merak etme sen!

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla)- Anayasa Mahkemesinden dönsen de tanıyorsunuz zaten, Anayasa Mahkemesini de tanıyorsunuz; siz sadece çoğunluğunuzu tanıyorsunuz, oy çokluğunuzu tanıyorsunuz.

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- Siz, bu konudaki itirazınızı, usul tartışmasına orada da CHP'nin açmasıyla siz de katılın, sizi de değerlendirelim ve oy çokluğuyla yapalım. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- Şimdi, burada...

İDRİS ŞAHİN (Ankara)- Komisyon Raporu'na bile yazmamışsınız itirazlarımızı! Demedik mi eylemli İç Tüzük ihlalinde bulunuyorsunuz diye!

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- Tutanaklara bakarsanız, sizin yaptığınız konuşmaların tamamı, hepsi kelime kelime geçmiştir.

İDRİS ŞAHİN (Ankara)- Başkan, bakın, şu raporda var mı?

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- Burada özellikle altını çizerek söylüyorum: Bakan, tutanaklarda, sizin itirazlarınızın hepsi orada mevcuttur ve oradakiler harfiyen geçmiştir. Komisyonun yaptığı... Niye korkuyorsunuz? Niye çekiniyorsunuz?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla)- Siz niye çekiniyorsunuz ad çekmekten? Zaten siz belirlediniz bu üyeleri!

YUSUF BEYAZIT (Devamla)- Karma Komisyon çoğunlukla karar almış ve 3/5'le üyelerini seçmiştir; 3 adayla ilgili, yine Danıştaydan seçilen, avukatlardan seçilen birer adayla ilgili 15 üyeyi çoğunlukla seçerek önünüze getirmiştir. Hodri meydan, bugün Genel Kurulun seçimi var; buyurun, orada oylarınızı kullanın, ona göre değerlendirin diyor, yüce Meclisi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Aleyhte olmak üzere Gökhan Günaydın. Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul)- Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bu Hâkimler ve Savcılar Kurulu ne yapıyor, bir bakalım. Hâkim ve savcıların mesleğe

	<p><i> kabulü, ataması, nakledilmesi, onlara geçici yetki verilmesi, her türlü yükselme ve birinci sınıfı ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma, Yargıtaya ve Danıştaya üye seçme. Yani, eğer siz bu memlekette bağımsız bir yargı istiyorsanız HSK'yi adaletle kurmak zorundasınız. Başka bir deyişle, HSK'ye yaklaşma biçiminiz memlekette adalet konusundaki muradınızı da ortaya koyar. 2017'de bir Anayasa değişikliği yaptınız, 2017'den bu yana bu memleketin iktisadi, siyasi, sosyal, politik hiçbir değeri olumlu gitmiyor, iyiyi gitmiyor. Ne yaptınız, biliyor musunuz? 13 kişiden oluşturduğunuz HSK'yi, bunun 4'ünü partili Cumhurbaşkanı atadı, 1 de Adalet Bakanını koydunuz mu; 5, 1 de müsteşarını koydunuz mu; 6, geriye kalan 7 kişiyi de Meclis seçsin. Peki, nasıl seçsin? İktidar çoğunluğu, iktidar bloku seçsin, dışarıya bir adam kalmasın, böylece biz hâkimler ve savcılar üzerinden siyaseti dizayn edelim, yargıyı araçsallaştıralım; geldiğiniz tablo budur. Bakın, bir hâkimin cübbesinde 3 şey olmamalıdır; cebi olmamalıdır, düğmesi olmamalıdır, rozeti olmamalıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Siz, 23 bin hâkim, savcıya 3'ünü de maalesef taktınız. Ha, diyeceksiniz ki şimdi, memleketin hâkim, savcılarına hakaret ediyorsun. Danıştay, Yargıtay Başkanlarınız, hâkimler yargı yılı açılışlarında "Cüzdanlarımızla vicdanlarımız arasına sıkıştık." diye konuşmalar yaptılar. Şimdi, Venedik Komisyonu ne diyor, biliyor musunuz? Brakin Cumhuriyet Halk Partisinin ne dediğini, biz muhalefet partisiyiz, belki de subjektif davranıyoruz. Venedik Komisyonu diyor ki: "Teklif edilen HSK oluşumunun -yani bu 13'ün- üyelerinin neredeyse yarısı Cumhurbaşkanı tarafından atanacaktır. Bu veçheden Cumhurbaşkanı artık nötr bir güç olmayacağından parti politikasıyla iştigal edeceğinin tekrar altının çizilmesi gerekmektedir. Cumhurbaşkanı HSK üyeleri seçimini siyasi açıdan tarafsız olmasına gerek duymadan yapacaktır. Geriye kalan 7 üye ise Büyük Millet Meclisi tarafından seçilecektir. Eğer Cumhurbaşkanı'nın partisinin Mecliste beşte 3 çoğunluğu olursa HSK'deki tüm pozisyonları doldurabilecekler." Arkadaşlar, siz beşte 3 çoğunluğa bile gerek kalmadan bu işleri öyle iyi öğrendiniz ki hepsini, 15'de 14'ünü halledebildiniz. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)</i></p> <p><i>BAŞKAN- Devam edin Sayın Günaydın.</i></p> <p><i>GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla)- Peki, ne diyor Anayasa? Üçte iki çoğunluk önce, sonra beşte üç çoğunluk önce, sonra ad çekme önce. Söyleyin, burada konuşma yaptınız, gittiniz "Sonsuza kadar tekrar seçim yapın." kim dedi size? Nerede yazıyor, 159'un neresinde yazıyor? (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) Kendi icat ettiğiniz yöntemlerle Anayasa'yı ihlal ediyorsunuz. Ben söyleyeyim: Bu, bizim Anayasa Mahkemesine yarın saat 11.00'de sunacağımız dilekçedir. Eylemli İç Tüzük ihlalini yarın sizin üyelerini seçtiğiniz Anayasa Mahkemesine götüreceğiz. Bu memlekette demokrasi, hukuk varsa Anayasa Mahkemesi bunu iptal edecek. Şimdi dönüyorum, Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna sesleniyorum: Biz bugüne kadar bu memlekette demokrasiden, hukuktan ve adaletten yana olduk. Bu kadar açık hukuksuzluğa tanık olmuyoruz, sizi bunlarla baş başa bırakıyoruz. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) (CHP milletvekillerinin Genel Kurul Salonu'nu terk etmesi)</i></p> <p><i>BAŞKAN- Sayın milletvekilleri, tutumunda bir değişiklik yoktur.</i></p>
<p>İşlem</p>	<p>20.5.2025 tarihli 89'uncu Birleşim'de, 06.05.2025 tarihinde Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonunda Hakimler ve Savcılar Kurulu üyelerinin seçimi esnasında Anayasa'nın 159'uncu maddesine aykırı tutum sergilendiği gerekçesiyle Genel Kurula intikal eden 15 ismin oylamasında eksiklik olduğu bu nedenle, bu oylamanın Genel Kurulda yapılamayacağına ilişkin usul tartışması neticesinde Başkan tutumunda değişiklik olmadığını belirtmiş ve gündemin "Seçim" kısmına geçilmiştir.</p>

<p>Not</p>	<p>Anayasa'nın 159'uncu maddesinde Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Hakimler ve Savcılar Kurulunun üye seçimine ilişkin her bir üyelik için üç aday, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğuyla belirleyeceği, birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması halinde ikinci oylamada üye tamsayısının beşte üç çoğunluğu aranacağı, bu oylamada da aday belirlenemediği takdirde, her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile aday belirleme işleminin tamamlanacağı belirtilmiştir. 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun 20'nci maddesinde de “<i>Karma Komisyon, başvuru şartlarını taşıyan adaylar arasından her bir üyelik için üç aday, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler. Birinci oylamada bu çoğunlukla aday belirlenemediği takdirde ikinci oylamaya geçilir. İkinci oylamada üye tamsayısının beşte üç çoğunluğu aranır. Bu oylamada da yeterli çoğunlukla aday belirlenemediği takdirde, her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulüyle aday belirleme işlemi tamamlanır. Karma Komisyon, her bir üyelik için belirlediği üç adayı Meclis Genel Kuruluna sunulmak üzere Meclis Başkanlığına bildirir.</i>” hükmüne yer verilmiştir. Mevcut durumda Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon 54 üyeden oluşmaktadır. 6/5/2025 tarihinde yapılan seçimde, Yargıtay üyeleri arasından seçilecek birinci üyelik için yapılan birinci oylamada aday adaylarından hiçbiri Anayasa'nın öngördüğü üye tam sayısının 2/3 oy çoğunluğuna (36 oy) ulaşamamış, bu nedenle üye tam sayısının 3/5 oy (32,4) çoğunluğu arandığı ikinci oylamaya geçilmiştir. İkinci oylamada aday adaylarından ikisi 3/5 çoğunluğa ulaşarak Yargıtay üyeleri arasından seçilerek birinci üyelik için belirlenen iki aday hâline gelmiştir. Birinci üyelik için üç adayın ikisi artık belirlenmiş olduğundan Yargıtay üyeleri arasından birinci üyelik için Genel Kurula seçilecek üçüncü adayı belirlemek üzere oylama işlemine geçilmiştir. Bu oylamada üye tam sayısının sırayla 2/3 ve 3/5'inin oyu aranmış, yeterli çoğunluğun sağlanamaması üzerine en çok oyu alan iki üye arasında kura çekilerek üçüncü aday belirlenmiştir.</p>
<p>Anayasa</p>	<p>III. Hâkimler ve Savcılar Kurulu MADDE 159- Hâkimler ve Savcılar Kurulu, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulur ve görev yapar. Hâkimler ve Savcılar Kurulu onüç üyeden oluşur; iki daire halinde çalışır. Kurulun Başkanı Adalet Bakanıdır. Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurulun tabii üyesidir. Kurulun, üç üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adli yargı hâkim ve savcılar arasından, bir üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idarî yargı hâkim ve savcılar arasından Cumhurbaşkanınca; üç üyesi Yargıtay üyeleri, bir üyesi Danıştay üyeleri, üç üyesi nitelikleri kanunda belirtilen yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilir. Öğretim üyeleri ile avukatlar arasından seçilen üyelerden, en az birinin öğretim üyesi ve en az birinin de avukat olması zorunludur. Kurulun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilecek üyeliklerine ilişkin başvurular, Meclis Başkanlığına yapılır. Başkanlık, başvuruları Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona gönderir. Komisyon her bir üyelik için üç aday, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler. Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması halinde ikinci oylamada üye tamsayısının beşte üç çoğunluğu aranır. Bu oylamada da aday belirlenemediği takdirde, her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile aday belirleme işlemi tamamlanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Komisyon tarafından belirlenen adaylar arasından, her bir üye için ayrı ayrı gizli oyla seçim yapar. Birinci oylamada üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu; bu oylamada seçimin sonuçlandırılmaması halinde, ikinci oylamada üye tamsayısının beşte üç çoğunluğu aranır. İkinci oylamada da üye seçilemediği takdirde en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile üye seçimi tamamlanır.</p>

<p>6087 sayılı Kanun</p>	<p>Üyeler dört yıl için seçilir. Süresi biten üyeler bir kez daha seçilebilir.</p> <p>Kurul üyeliği seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki otuz gün içinde yapılır. Seçilen üyelerin görev süreleri dolmadan Kurul üyeliğinin boşalması durumunda, boşalmayı takip eden otuz gün içinde, yeni üyelerin seçimi yapılır.</p> <p>Kurulun, Adalet Bakanı ile Adalet Bakanlığı Müsteşarı dışındaki üyeleri, görevlerinin devamı süresince; kanunda belirlenenler dışında başka bir görev alamazlar veya Kurul tarafından başka bir göreve atanamaz ve seçilemezler. Kurulun yönetimi ve temsili Kurul Başkanına aittir. Kurul Başkanı dairelerin çalışmalarına katılamaz. Kurul, kendi üyeleri arasından daire başkanlarını ve daire başkanlarından birini de başkanvekili olarak seçer. Başkan, yetkilerinden bir kısmını başkanvekiline devredebilir. Kurul, adli ve idari yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, yükselme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma işlemlerini yapar; Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin kaldırılması veya yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlar; ayrıca, Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirir.</p> <p>Hâkim ve savcıların görevlerini; kanun ve diğer mevzuata (hâkimler için idari nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetleme; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hal ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırma ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma işlemleri, ilgili dairenin teklifi ve Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkanının oluru ile Kurul müfettişlerine yaptırılır. Soruşturma ve inceleme işlemleri, hakkında soruşturma ve inceleme yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı eliyle de yaptırılabilir. Kurulun meslekten çıkarma cezasına ilişkin olanlar dışındaki kararlarına karşı yargı mercilerine başvurulamaz. Kurula bağlı Genel Sekreterlik kurulur. Genel Sekreter, birinci sınıf hâkim ve savcılardan Kurulun teklif ettiği üç aday arasından Kurul Başkanı tarafından atanır. Kurul müfettişleri ile Kurulda geçici veya sürekli olarak çalıştırılacak hâkim ve savcılar, muvafakatlerini alarak atama yetkisi Kurula aittir. Adalet Bakanlığının merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında geçici veya sürekli olarak çalıştırılacak hâkim ve savcılar ile adalet müfettişlerini ve hâkim ve savcı mesleğinden olan iç denetçileri, muvafakatlerini alarak atama yetkisi Adalet Bakanına aittir.</p> <p>Kurul üyelerinin seçimi, dairelerin oluşumu ve işbölümü, Kurulun ve dairelerin görevleri, toplantı ve karar yeter sayıları, çalışma usul ve esasları, dairelerin karar ve işlemlerine karşı yapılacak itirazlar ve bunların incelenmesi usulü ile Genel Sekreterliğin kuruluş ve görevleri kanunla düzenlenir.</p> <p>Seçim usulü</p> <p>MADDE 20- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca; Kurul üyeliği için üyelerin görev sürelerinin dolmasından altmış gün önce seçim süreci başlatılır ve adaylık için başvuru tarihleri ilân edilir.</p> <p>(2) Başvuru süresi içinde 18 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yazılı nitelikleri taşıyanlardan Kurul üyesi olmak isteyenler, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına başvurur. Meclis Başkanlığı, başvuru süresinin bitiminden sonra başvuruları Anayasa Komisyonu ile Adalet Komisyonu üyelerinden oluşan Karma Komisyonu gönderir.</p> <p>(3) Karma Komisyon, başvuru şartlarını taşıyan adaylar arasından her bir üyelik için üç adayı, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler. Birinci oylamada bu çoğunlukla aday belirlenemediği takdirde ikinci oylamaya geçilir. İkinci oylamada üye tamsayısının beşte üç çoğunluğu aranır. Bu oylamada da yeterli çoğunlukla aday belirlenemediği takdirde, her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulüyle aday</p>
------------------------------	---

belirleme işlemi tamamlanır. Karma Komisyon, her bir üyelik için belirlediği üç adayı Meclis Genel Kuruluna sunulmak üzere Meclis Başkanlığına bildirir.

(4) Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu, Karma Komisyon tarafından belirlenen adaylar arasından, her bir üye için ayrı ayrı gizli oyla seçim yapar. Birinci oylamada, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu; bu oylamada seçimin sonuçlandırılmaması halinde, ikinci oylamada üye tamsayısının beşte üç çoğunluğu aranır. İkinci oylamada da üye seçilemediği takdirde, en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulüyle üye seçimi tamamlanır.

(5) Meclisin üye seçimine ilişkin olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

28.4	Siyasi Parti Grubu Adına Yapılan Konuşmalarda Söz Hakkının Siyasi Parti Grubu Mensubu Olmayan Milletvekiline Devredilmesine İlişkin
İçt. 61	
<p>Tarih/Birleşim: 08.12.2025/B.26</p> <p>Başkan: Numan KURTULMUŞ</p>	
Tutanak Metni	<p><i>BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Bütçe ve Kesin Hesap Kanunu Teklifleri üzerindeki görüşmeler 20 Kasım 2025 tarihli 20'nci Birleşimde alınan karar doğrultusunda bastırılıp dağıtılan programa göre yapılacaktır.</i></p> <p><i>Bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi uyarınca, istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye altmışar dakika söz verilecek ve bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir. Şahıslar adına yapılacak konuşmaların süresi ise onar dakikadır.</i></p> <p><i>Şimdi, <u>bütçenin tümü üzerinde siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların adlarını sırasıyla okuyorum: YENİ YOL Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen ile Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve Saadet Partisi Genel Başkanı ve Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan; İYİ Parti Grubu adına Genel Başkan ve İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç; Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Eş Genel Başkanlar Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç ile Siirt Milletvekili Tuncer Bakırhan; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Genel Başkan ve Manisa Milletvekili Özgür Özel; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Genel Başkan Vekili, Bursa Milletvekili Efkân Ala ve Grup Başkanı, Sivas Milletvekili Abdullah Güler; şahsı adına lehte Demokratik Sol Parti Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal; yürütme adına Cumhurbaşkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve son olarak şahsı adına aleyhte Demokratik Bölgeler Partisi Eş Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili Çiğdem Kılıçgün Uçar.</u></i></p> <p><i>Şimdi gruplar adına ilk söz, YENİ YOL Grubu adına Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e aittir.</i></p> <p><i>Buyurun Sayın Ekmen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)</i></p> <p><i>Süreniz yirmi dakika.</i></p> <p><i>YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - (...)</i></p> <p><i>BAŞKAN - YENİ YOL Grubu adına ikinci konuşmacı Grup Başkan Vekili Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.</i></p> <p><i>Buyurun Sayın Özdağ, süreniz yirmi dakika. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)</i></p> <p><i>YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - (...)</i></p> <p><i>BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, <u>YENİ YOL Partisi Grubu adına üçüncü konuşma, Saadet Partisi Genel Başkanı ve Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan'a devredilmiştir.</u></i></p> <p><i><u>Sayın Arıkan'ın YENİ YOL Partisi Grubunun söz süresinden konuşacak olması, grupların da mutabakatıyla bugüne özgü olmak ve emsal teşkil etmemek üzere Arıkan'ın söz talebini karşılıyoruz.</u></i></p> <p><i>Buyurun. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)</i></p> <p><i>Süreniz yirmi dakika.</i></p>

İşlem	<p>Bütçe ve Kesin Hesap Kanun Tekliflerinin tümü üzerindeki görüşmelerin siyasi parti grupları adına yapılan konuşmalar kısmında bir siyasi parti grubu, kendisine verilen söz süresinin bir kısmını bu siyasi parti grubunun üyesi olmayan bir milletvekiline devretmek istemiş, söz konusu istem, Başkan tarafından, siyasi parti gruplarının uzlaşısı temelinde, bir defaya mahsus olmak ve emsal oluşturmamak kaydıyla karşılanmıştır.</p>
Not	<p>2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kurul görüşme programı 20.11.2025 tarihli 20'nci Birleşim'de kabul edilen Danışma Kurulu önerisi ile belirlenmiştir. Buna göre, "başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, <i>siyasi parti grupları</i> ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye de <i>altmışar dakika söz verilmesi -bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir-</i> kişisel konuşmaların ise onar dakikayla sınırlandırılması" kabul edilmiştir.</p> <p>İçtüzüğün 61'nci maddesinin son fıkrası, bir milletvekilinin <i>söz sırasını diğerine verebilmesine</i> olanak tanımakta, söz sırasını bir başkasına veren milletvekilinin bundan faydalanan milletvekilinin sırasında konuşabilmesini hükme bağlamaktadır. Bu hüküm, Genel Kurulda görüşülen işle ilgili olarak İçtüzük hükümleri uyarınca söz hakkına sahip olan üyeler bakımından geçerli olup söz hakkına sahip üyelerin konuşma sıralarını değiştirmeleri konusunu düzenlemekte; grubu ya da şahsı adına söz hakkına sahip olmayan üyeye söz hakkının devredilmesi boyutunu içermemektedir.</p> <p>TBMM'nin yerleşik uygulaması, siyasi parti grupları adına konuşmaların o siyasi parti grubuna mensup milletvekillerce yapılması yönündedir.</p> <p>08.12.2025 tarihli 26'ncı Birleşim'de, bir siyasi parti grubunun, kendisine düşen söz süresinin bir kısmını bu siyasi parti grubunun üyesi olmayan bir milletvekiline devretmesi uygulaması; bütçe görüşmelerinin özel niteliği ve söz devredilen üyenin bir siyasi parti genel başkanı olması yönleri gözetilerek bütçe görüşmelerinde olabildiğince geniş temsil olanağı sağlanması düşüncesiyle bir defaya özgü olmak ve örnek oluşturmamak üzere siyasi parti gruplarının uzlaşısı temelinde gerçekleştirilmiştir.</p> <p>Benzer bir uygulama, daha önce 8.10.2025 tarihli 4'üncü Birleşim'de gerçekleştirilmiştir. Bu örnekte, İsrail'in ablukasını kırmak için Filistin kıyılarına doğru yol alan Vicdan Gemisine müdahale edilmesi ve aralarında milletvekillerinin de olduğu kişilerin alınoulması üzerine yapılan görüşmeler sırasında Yeni Yol Grubu adına Saadet Partisi Genel Başkanı Mahmut Arkan'a söz verilmiştir.</p>
İçtüzük	<p>Söz sırası ve söz sırasını değiştirme MADDE 61- Söz, kayıt veya istem sırasına göre verilir. Genel Kurul gerekli görürse, görüşme konusunun lehinde, aleyhinde ve üzerinde olmak üzere sırayla söz verilir. Başkan, görüşmeye başlamadan önce, söz sırasına göre söz alanların adlarını okutur. Esas komisyona ve siyasî parti gruplarına, söz almada öncelik tanınır. İlk öncelik esas komisyona, ikinci öncelik siyasî parti gruplarına aittir. Siyasî parti gruplarına istem sırasına göre söz verilir. Grup sözcüleri, yetki belgelerini Başkanlığa vermek zorundadırlar. Son söz milletvekilinindir. Bir milletvekili, söz sırasını diğerine verebilir. Söz sırasını bir başkasına veren milletvekili, bundan faydalanan milletvekilinin sırasında konuşabilir.</p>

28.4	Türkiye Büyük Millet Meclisine Uluslararası Çalışma Konferansı Tavsiye Kararı Hakkında Bilgi Sunulması İçin Yürütme Organı Temsilcisine Söz Verilmesine İlişkin
ILO Ana Sözleşmesi m.19	
Tarih/Birleşim: 17.12.2025/35. B.	
Başkanvekili: Bekir BOZDAĞ	
Tutanak Metni	<p><i>BAŞKAN- Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum. 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz. Komisyon yerinde. Değerli milletvekilleri, yürütme adına yapılacak konuşmalara birazdan başlayacağız ancak Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına söz vermeden önce okutacağımız bir Cumhurbaşkanlığı tezkeresi vardır. Bu tezkere, ülkemizin de üyesi bulunduğu Uluslararası Çalışma Örgütü Ana Sözleşmesi'nin 19'uncu maddesi gereğince hükümetlerin uluslararası çalışma konferanslarında kabul edilen sözleşme ve tavsiye kararları hakkında yasama organına bilgi sunulmasına daırdır. ILO Sözleşmesi gereği olan Cumhurbaşkanlığı tezkeresini okuttuktan sonra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına söz vereceğim. Şimdi Cumhurbaşkanlığı tezkeresini okutuyorum:</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına</i></p> <p><i>2025 yılı Haziran ayında düzenlenen Uluslararası Çalışma Konferansı'nın 113'üncü Oturumu'nda kabul edilen 192 sayılı Çalışma Ortamında Biyolojik Tehlikelerin Önlenmesi ve Bunlara Karşı Korunmaya İlişkin Sözleşme ve 209 sayılı Çalışma Ortamında Biyolojik Tehlikelerin Önlenmesi ve Bunlara Karşı Korunmaya İlişkin Tavsiye Kararı hakkında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Profesör Doktor Vedat Işıkhhan tarafından bütçe görüşmeleri sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisine bilgi sunulmasına ilişkin ilgede kayıtlı yazı ilişikte gönderilmiştir.</i></p> <p><i>Bilgilerini ve gereğini arz ederim.</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Cevdet Yılmaz</i> <i>Cumhurbaşkanı Yardımcısı</i></p> <p><i>BAŞKAN- Bilgilerinize sunulmuştur.</i></p> <p><i>BAŞKAN- Şimdi, Sayın Bakanı hem bu konudaki açıklaması hem de bütçe üzerindeki görüşlerini paylaşmak üzere kürsüye davet ediyorum...</i></p> <p><i>ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI VEDAT IŞIKHAN – (...)</i></p>
İşlem	<p>17/12/2025 tarihli Birleşimde, bütçe görüşmeleri sırasında, ILO Ana Sözleşmesi gereğince yapılacak bilgilendirmeye ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi okunduktan sonra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'na söz konusu bilgilendirme için ayrı bir süre verilmemiş, bütçe görüşmeleri kapsamında verilen söz çerçevesinde bilgi sunulması yönünde uygulama yapılmıştır. Birleşimi yöneten Başkanvekili, Bakan'ı kürsüye davet ederken "Şimdi, Sayın Bakanı hem bu konudaki açıklaması hem de bütçe üzerindeki görüşlerini paylaşmak üzere kürsüye davet ediyorum." ifadesini kullanmış ve Bakan'a süresinin sonunda bir dakika ek süre vermiştir.</p>
Not	<p>Önceki yıllardaki uygulamada, ILO Ana Sözleşmesi gereğince yapılacak bilgilendirmelerde, Bakan'ın bu konuyla ilgili konuşma süresi beş dakika olarak belirlenmiş ve bu konuşmasından sonra bütçe üzerinde Yürütme adına konuşması için ayrıca söz verilmiş, konuşma süresi ardışık olarak yeniden başlatılmıştır. Söz konusu uygulama örnekleri için bkz. 14.12.2011/37.B, 12.12.2012/38.B, 13.12.2014/28.B, 29.02.2016/48.B, 16.12.2017/39.B, 12.12.2019/31.B, 21.12.2023/42.B.</p>

	<p>17.12.2025 tarihli Birleşim’de ise Genel Kurul tutanağına yansımayan ve kürsü arkasında yapılan konuşmalar sırasında dile getirilen itiraz üzerine, Bakan’a ILO Tavsiye Kararı ile Bütçe Kanunu Teklifi üzerine yapacağı konuşmalar için ayrı ayrı söz verilmiş, iki konuşmayı bütçe görüşmeleri kapsamında verilen söz hakkı çerçevesinde gerçekleştirmesi yönünde uygulama yapılmıştır.</p>
<p>ILO Ana Sözleşmesi</p>	<p>MADDE 19 Sözleşmeler ve Tavsiye Kararları ... Sözleşmeler Açısından Üye Ülkelerin Yükümlülükleri 5- Sözleşme söz konusu olduğunda (a) Sözleşme tüm üye ülkelere onaylanmak üzere gönderilecektir. (b) Üye ülkelerden her biri, Konferans oturumunun kapanışından itibaren bir yıllık süre içerisinde veya istisnai koşullar nedeniyle bir yıllık süre ve Konferans oturumunun kapanışından itibaren 18 ayı geçmeyecek şekilde Sözleşmeyi mevzuat haline getirecek makam veya makamlara sunmayı üstlenir. (c) Üye Ülkeler, Sözleşmenin söz edilen yetkili makam veya makamlara sunulması için bu madde gereğince alınan önlemler ile yetkili sayılan bu makam veya makamlarla ilgili ayrıntılı bilgiler ve bu makamlar tarafından alınan uygulama kararları hakkında Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü’ne bilgi verecektir. (d) Üye ülke, yetkili makam veya makamların olurlarını almış ise Sözleşmenin resmi onayını Genel Müdüre ileticek ve Sözleşme hükümlerine yürürlük kazandırmak üzere gerekli önlemleri alacaktır. (e) Üye ülke, yetkili makam veya makamların olurlarını alamamış ise, üye ülkeye, Yönetim Kurulu tarafından istenilen uygun dönemlerde Sözleşmeyi ilgilendiren konulara ilişkin mevzuat ve uygulama hakkında Sözleşme hükümlerinden herhangi birinin mevzuat, idari önlemler, toplu sözleşme veya diğer şekillerle ne dereceye kadar yürürlüğe konulduğunu ya da konulmasının önerildiğini göstermek ve bu tür Sözleşmenin onaylanmasını engelleyen ya da geciktiren güçlükleri belirlemek suretiyle Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü’ne rapor göndermek dışında herhangi bir zorunluluk yüklenmeyecektir. Tavsiye Kararları Açısından Üye Ülkelerin Yükümlülükleri 6- Tavsiye Kararı söz konusu olduğunda: (a) Tavsiye Kararı ulusal mevzuat ya da başka şekillerde yürürlüğe konulmak amacıyla incelenmek üzere tüm üye ülkelere gönderilecektir. (b) Üye ülkelerden her biri Konferans oturumunun kapanışından itibaren en fazla bir yıllık süre içerisinde veya istisnai koşullar nedeniyle bir yıllık süre içerisinde yapma olanağı olmadığı takdirde, mümkün olan en yakın sürede ve Konferans oturumunun kapanışından itibaren 18 ayı geçmeyecek şekilde Tavsiye Kararı’nı mevzuat haline getirmek veya başka türlü önlem almak üzere bu husustaki yetkili makam veya makamlara sunmayı üstlenir. (c) Üye ülkeler, Tavsiye Kararı’nın söz edilen yetkili makam veya makamlara sunulması için bu madde gereğince alınan önlemler ile yetkili sayılan bu makam veya makamlarla ilgili ayrıntılı bilgiler ve bu makamlar tarafından alınan uygulama kararları hakkında Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü’ne bilgi verecektir. (d) Tavsiye kararının söz edilen yetkili makam veya makamlara sunulmasından dolayı üye ülkelere, Yönetim Kurulu tarafından istenilen uygun dönemlerde Tavsiye Kararı ilgilendiren konulara ilişkin üye ülkelerdeki mevzuat ve uygulama hakkında Tavsiye Kararı hükümlerinin ne dereceye kadar yürürlüğe konulduğunu ya da konulmasının önerildiğini göstermek ve bu hükümlerin kabul edilmesi ve uygulanması için gerekli görülen veya görülebilecek olan değişiklikleri Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü’ne rapor göndermek dışında herhangi bir zorunluluk yüklenmeyecektir. (...)</p>

KANUN VE
KARAR SİCİLİ

2025 YILINDA KABUL EDİLEN KANUNLAR¹

1. 9/1/2025 tarihli ve 7538 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
2. 31/1/2025 tarihli ve 7539 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
3. 13/2/2025 tarihli ve 7540 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu
4. 19/2/2025 tarihli ve 7542 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
5. 12/3/2025 tarihli ve 7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunu
6. 27/3/2025 tarihli ve 7546 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
7. 8/5/2025 tarihli ve 7547 sayılı Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
8. 21/5/2025 tarihli ve 7548 sayılı Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
9. 29/5/2025 tarihli ve 7549 sayılı Bazı Kanunlarda ve 660 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
10. 3/6/2025 tarihli ve 7550 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
11. 18/6/2025 tarihli ve 7551 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
12. 2/7/2025 tarihli ve 7552 sayılı İklim Kanunu
13. 10/7/2025 tarihli ve 7553 sayılı Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
14. 19/7/2025 tarihli ve 7554 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

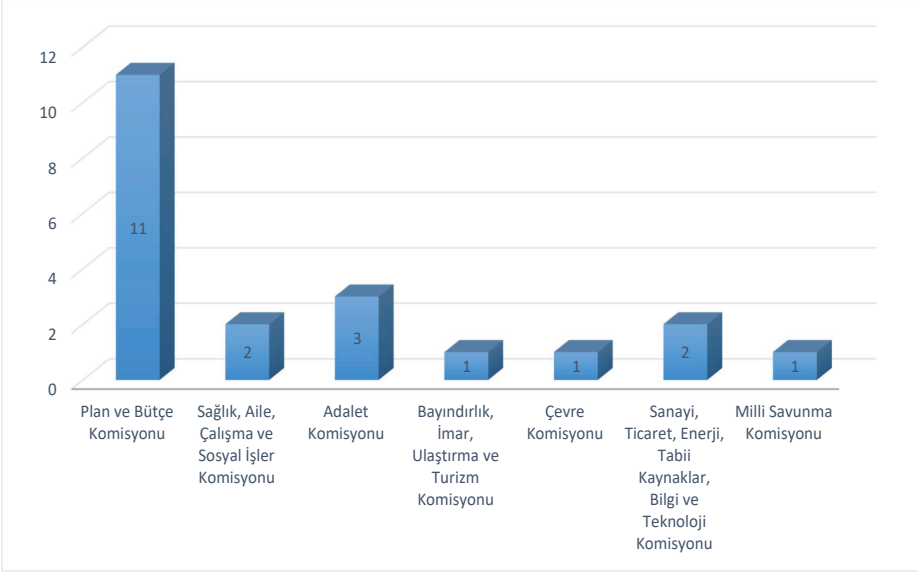
¹ 2025 yılında toplam 35 kanun kabul edilmiş olup, bunlardan 14'ünü uluslararası andlaşmaların onaylanmasını uygun bulma kanunları ile bu kanunlarda değişiklik yapan kanunlar oluşturmaktadır. Bu bölümde, uluslararası andlaşmalara ilişkin kanunlar dışında kalan kanunlara (21 kanun) ilişkin sicil bilgilerine yer verilmiştir.

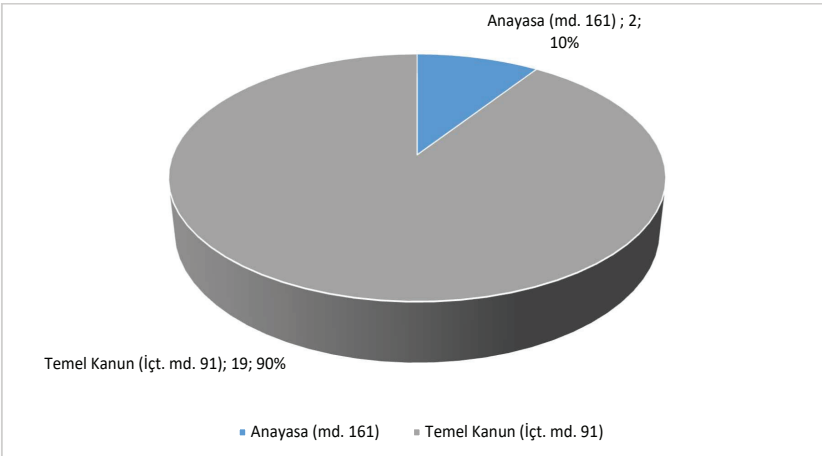
15. 20/7/2025 tarihli ve 7555 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
16. 21/7/2025 tarihli ve 7557 sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
17. 20/11/2025 tarihli ve 7565 sayılı Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
18. 4/12/2025 tarihli ve 7566 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
19. 21/12/2025 tarihli ve 7567 sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu
20. 21/12/2025 tarihli ve 7568 sayılı 2025 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu
21. 24/12/2025 tarihli ve 7571 sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 631 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

2025 YILINDA KABUL EDİLEN KANUNLARA İLİŞKİN İSTATİSTİKSEL VERİLER

1. Kanuna Dayanak Oluşturan Kanun Tekliflerinin Görüşüldüğü Esas Komisyon

2. Kanuna Dayanak Oluşturan Kanun Tekliflerinin Genel Kurulda Görüşülme Usulü

3. Kanunlara Dayanak Oluşturan Kanun Tekliflerine İlişkin Veriler

Veri Türü ^{2,3}	Toplam	Kanun Başına Ortalama
Kanun Sayısı	19	
Madde Sayısı	454	23,9
Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı	73	3,8
Genel Kurulda Görüşülme Süresi (Birleşim Sayısı)	59	3,1
Toplam Kanunlaşma Süresi (Gün)	733	38,6

2 Bütçe ve Kesinhesap Kanun Tekliflerine ilişkin veriler hesaplamaya dâhil edilmemiştir.

3 Veri türleri hakkında ayrıntılı bilgi için bir izleyen sayfanın dipnotlarına bakınız.

Dönem: 28	SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7538	Kabul Tarihi: 9.1.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32783 / 15.1.2025
Kanunlaşma Süresi⁴: 46 gün		Esas Komisyon: Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 175 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 28.11.2024
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 44. Birleşim 7.1.2025 45. Birleşim 8.1.2025		Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)
Madde Sayısı: 24		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: 7		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları⁵: 506, 3359, 4734, 5258, 5502, 5510, 6331		
Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı⁶: 7		

4 “Kanunlaşma Süresi”, kanun teklifinin TBMM Başkanlığına sunulduğu günden Genel Kurulda kabul edildiği güne kadar geçen süreyi göstermektedir. Kanun teklifinin TBMM Başkanlığına sunulduğu gün ile Genel Kurulda kabul edildiği gün de hesaplama dâhil edilmektedir.

5 Numaralardan kanun hükmünde kararnamelere ilişkin olanların yanına ayrıca içinde “KHK” kaydı düşülmüştür. Bu kaydın yer almadığı numaralar, kanun numaralarını göstermektedir.

6 Genel Kurulda belli bir maddeye ilişkin olarak aynı mahiyette birden çok önerge kabul edilmişse, bunlar sadece bir önerge olarak hesaba dâhil edilmiştir.

Dönem: 28	BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7539	Kabul Tarihi: 31.1.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32803 / 4.2.2025
Kanunlaşma Süresi: 22 gün	Esas Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 191 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 15.1.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 50. Birleşim 29.1.2025 51. Birleşim 30.1.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: 9 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: 4 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 2443, 5510, 6446, 7145 Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: -		

Dönem: 28	TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ KANUNU	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7540	Kabul Tarihi: 13.2.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32826 / 27.2.2025
Kanunlaşma Süresi: 57 gün	Esas Komisyon: Adalet Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 178 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 25.12.2024	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 47. Birleşim 14.1.2025 48. Birleşim 15.1.2025 56. Birleşim 12.2.2025 57. Birleşim 13.2.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: (20+1) 21 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: 1 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 2802 Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: 1		

Dönem: 28	TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU İLE İLGİLİ BAZI DÜZENLEMELER HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7542	Kabul Tarihi: 19.2.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32826 / 27.2.2025
Kanunlaşma Süresi: 41 gün	Esas Komisyon: Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 192 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 15.1.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 58. Birleşim 18.2.2025 59. Birleşim 19.2.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: 11 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: 4 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 1705, 278, 3516, 3624 Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: -		

Dönem: 28	SİBER GÜVENLİK KANUNU	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7545	Kabul Tarihi: 12.3.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32846 / 19.3.2025
Kanunlaşma Süresi: 62 gün	Esas Komisyon: Milli Savunma Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 190 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 15.1.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 62. Birleşim 4.3.2025 63. Birleşim 5.3.2025 64. Birleşim 11.3.2025 65. Birleşim 12.3.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: (21+1) 22 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: (3+1) 4 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 375 (KHK), 5018, 5651, 5809 Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: 8		

Dönem: 28	GENÇLİK VE SPOR HİZMETLERİ KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7546	Kabul Tarihi: 27.3.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32857 / 30.3.2025
Kanunlaşma Süresi: 18 gün	Esas Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 199 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 13.3.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 70. Birleşim 25.3.2025 71. Birleşim 26.3.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: 17		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: (9+2) 11		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 3289, 3568, 4925, 5015, 5510, 6001, 6741, 2547, 3055, 399 (KHK), 633 (KHK)		
Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: 5		

Dönem: 28	BAZI KANUNLAR İLE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7547	Kabul Tarihi: 8.5.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32902 / 16.5.2025
Kanunlaşma Süresi: 28 gün		Esas Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 200 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 16.4.2025
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 81. Birleşim 29.4.2025 82. Birleşim 30.4.2025 84. Birleşim 7.5.2025 85. Birleşim 8.5.2025		Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)
Madde Sayısı: 32		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: (13+1) 14		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 657, 2575, 2879, 3238, 3289, 4483, 4688, 5326, 6004, 6087, 6328, 6458, 6701, 375 (KHK)		
Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: -		

Dönem: 28	BAZI KANUNLAR İLE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7548	Kabul Tarihi: 21.5.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32915 / 30.5.2025
Kanunlaşma Süresi: 27 gün	Esas Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 208 Esas Komisyonda Görüşülme Tarihi: 7.5.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 86. Birleşim 13.5.2025 88. Birleşim 15.5.2025 90. Birleşim 21.5.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: 19 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: (7+1) 8 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 657, 2247, 2531, 2813, 2954, 3238, 4734, 375 (KHK) Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: -		

Dönem: 28	BAZI KANUNLARDA VE 660 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7549	Kabul Tarihi: 29.5.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32920 / 4.6.2025
Kanunlaşma Süresi: 28 gün		Esas Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 210 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 13.5.2025
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 91. Birleşim 27.5.2025 92. Birleşim 28.5.2025 93. Birleşim 29.5.2025		Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)
Madde Sayısı: 30		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: (8+1) 9		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 633, 2690, 2863, 3213, 4054, 4628, 4865, 6446, 660 (KHK)		
Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: 2		

Dönem: 28	CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7550	Kabul Tarihi: 4.6.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32920 (1.Mük) / 4.6.2025
Kanunlaşma Süresi: 7 gün	Esas Komisyon: Adalet Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 213 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 31.5.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 94. Birleşim 3.6.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: 22		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: 8		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 2004, 1512, 2577, 5237, 5275, 5718, 6087, 6100		
Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: 9		

Dönem: 28	BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7551	Kabul Tarihi: 18.6.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32943 / 1.7.2025
Kanunlaşma Süresi: 34 gün		Esas Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 212 Esas Komisyonda Görüşülme Tarihi: 22.5.2025
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 96. Birleşim 12.6.2025 97. Birleşim 17.6.2025 98. Birleşim 18.6.2025		Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)
Madde Sayısı: 31		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: (16+5) 21		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 6245, 7258, 926, 1325, 2547, 2918, 3289, 4641, 4688, 5393, 6015, 6216, 6331, 6546, 6756, 7315, 233 (KHK), 637 (KHK), 652 (KHK), 659 (KHK), 660 (KHK)		
Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: 1		

Dönem: 28	İKLİM KANUNU	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7552	Kabul Tarihi: 2.7.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32951 / 9.7.2025
Kanunlaşma Süresi: 133 gün	Esas Komisyon: Çevre Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 198 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 26.2.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 73. Birleşim 8.4.2025 74. Birleşim 9.4.2025 101. Birleşim 25.6.2025 102. Birleşim 26.6.2025 103. Birleşim 1.7.2025 104. Birleşim 2.7.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: (20+2) 22 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: 3 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 2872, 4628, 6446 Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: 3		

Dönem: 28	BAZI KANUNLARDA VE 375 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7553	Kabul Tarihi: 10.7.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32956 / 14.7.2025
Kanunlaşma Süresi: 11 gün	Esas Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 217 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 3.7.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 106. Birleşim 8.7.2025 107. Birleşim 9.7.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: 17		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: (10+1) 11		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 926, 2634, 2873, 3146, 3289, 4857, 5018, 5234, 5510, 5544, 375 (KHK)		
Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: 6		

Dönem: 28	BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7554	Kabul Tarihi: 19.7.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32965 / 24.7.2025
Kanunlaşma Süresi: 37 gün	Esas Komisyon: Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 215 Esas Komisyonda Görüşülme Tarihi: 19.6.2025, 20.6.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 105. Birleşim 3.7.2025 109. Birleşim 16.7.2025 110. Birleşim 17.7.2025 111. Birleşim 18.7.2025 112. Birleşim 19.7.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: 21 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: 5 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 2872, 3213, 4342, 5346, 6446 Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: 1		

Dönem: 28	TÜRK PARASININ KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA VE 635 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7555	Kabul Tarihi: 20.7.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32965 / 24.7.2025
Kanunlaşma Süresi: 35 gün	Esas Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 216 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 25.6.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 112. Birleşim 19.7.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: 28		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: (16 + 1) 17		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 1567, 213, 3065, 4562, 4688, 4691, 4737, 4760, 5307, 5520, 5746, 6550, 3146, 4857, 4904, 5510, 635 (KHK)		
Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: 8		

Dönem: 28	SAĞLIKLA İLGİLİ BAZI KANUNLARDA VE 663 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 3		
Kanun No. 7557	Kabul Tarihi: 21.7.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 32965 / 24.7.2025
Kanunlaşma Süresi: 28 gün		Esas Komisyon: Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 218 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 26.6.2025, 3.7.2025
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 113. Birleşim 20.7.2025		Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)
Madde Sayısı: (29+1) 30		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: (11+1) 12		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 984, 1219, 1262, 2313, 6197, 209, 2238, 3194, 3359, 4734, 5193, 663 (KHK)		
Genel Kurulda Kabul Edilen Önerge Sayısı: 2		

Dönem: 28	VAKIFLAR KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 4		
Kanun No. 7565	Kabul Tarihi: 20.11.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 33098 / 5.12.2025
Kanunlaşma Süresi: 42 gün	Esas Komisyon: Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 229 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 15.10.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 10. Birleşim 22.10.2025 11. Birleşim 23.10.2025 12. Birleşim 4.11.2025 13. Birleşim 5.11.2025 14. Birleşim 6.11.2025 19. Birleşim 19.11.2025 20. Birleşim 20.11.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: 19 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: 10 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 1618, 1774, 2252, 2634, 2863, 4706, 5737, 6546, 7432, 7439 Genel Kurulda kabul edilen önerge sayısı: 1		

Dönem: 28	VERGİ KANUNLARI İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 4		
Kanun No. 7566	Kabul Tarihi: 4.12.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 33112 / 19.12.2025
Kanunlaşma Süresi: 49 gün	Esas Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 239 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 22.10.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 20. Birleşim 20.11.2025 21. Birleşim 25.11.2025 22. Birleşim 26.11.2025 23. Birleşim 2.12.2025 25. Birleşim 4.12.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: 39 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: (18+2) 20 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 193, 197, 492, 1319, 2547, 2918, 3065, 3516, 3621, 4447, 4632, 4749, 5510, 5520, 5941, 6111, 6306, 7179, 631 (KHK), 635 (KHK) Genel Kurulda kabul edilen önerge sayısı: 6		

Dönem: 28	2026 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU	
Yasama Yılı: 4		
Kanun No. 7567	Kabul Tarihi: 21.12.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 33124 (1. Mükerrer) / 31.12.2025
Kanunlaşma Süresi: 67 gün	Esas Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 226 Esas Komisyonda Görüşülme Tarihi: 23.10.2025, 30.10.2025, 31.10.2025, 4.11.2025, 5.11.2025, 6.11.2025, 7.11.2025, 11.11.2025, 12.11.2025, 13.11.2025, 14.11.2025, 17.11.2025, 18.11.2025, 19.11.2025, 20.11.2025, 21.11.2025, 24.11.2025, 25.11.2025, 26.11.2025, 27.11.2025 ve 1.12.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri:	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Anayasa (md. 161)	
26. Birleşim 8.12.2025		
27. Birleşim 9.12.2025		
28. Birleşim 10.12.2025		
29. Birleşim 11.12.2025		
30. Birleşim 12.12.2025		
31. Birleşim 13.12.2025		
32. Birleşim 14.12.2025		
33. Birleşim 15.12.2025		
34. Birleşim 16.12.2025		
35. Birleşim 17.12.2025		
36. Birleşim 18.12.2024		
37. Birleşim 19.12.2025		
38. Birleşim 20.12.2025		
39. Birleşim 21.12.2025		
Madde Sayısı: 15		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: -		
Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: -		
Genel Kurulda kabul edilen önerge sayısı: 1		

Dönem: 28	2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU	
Yasama Yılı: 4		
Kanun No. 7568	Kabul Tarihi: 21.12.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 33124 (2. Mükerrer) / 31.12.2025
Kanunlaşma Süresi: 178 gün	Esas Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 227 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 23.10.2025, 30.10.2025, 31.10.2025, 4.11.2025, 5.11.2025, 6.11.2025, 7.11.2025, 11.11.2025, 12.11.2025, 13.11.2025, 14.11.2025, 17.11.2025, 18.11.2025, 19.11.2025, 20.11.2025, 21.11.2025, 24.11.2025, 25.11.2025, 26.11.2025, 27.11.2025 ve 1.12.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 26. Birleşim 8.12.2025 27. Birleşim 9.12.2025 28. Birleşim 10.12.2025 29. Birleşim 11.12.2025 30. Birleşim 12.12.2025 31. Birleşim 13.12.2025 32. Birleşim 14.12.2025 33. Birleşim 15.12.2025 34. Birleşim 16.12.2025 35. Birleşim 17.12.2025 36. Birleşim 18.12.2024 37. Birleşim 19.12.2025 38. Birleşim 20.12.2025 39. Birleşim 21.12.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Anayasa (md. 161)	
Madde Sayısı: 7 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: - Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: - Genel Kurulda kabul edilen önerge sayısı: -		

Dönem: 28	TÜRK CEZA KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA VE 631 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN	
Yasama Yılı: 4		
Kanun No. 7571	Kabul Tarihi: 24.12.2025	Yayımlandığı Resmî Gazete Sayısı ve Tarihi: 33118 / 25.12.2025
Kanunlaşma Süresi: 28 gün	Esas Komisyon: Adalet Komisyonu Komisyon Raporu (Sıra Sayısı): 247 Esas Komisyonunda Görüşülme Tarihi: 3.12.2025 ve 4.12.2025	
Görüşüldüğü Genel Kurul Birleşimleri: 41. Birleşim 23.12.2025 42. Birleşim 24.12.2025	Genel Kurulda Görüşülme Usulü: Temel Kanun (İçt. md. 91)	
Madde Sayısı: 40 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Sayısı: (13+1) 14 Değişiklik Yaptığı Kanun/KHK Numaraları: 2004, 1136, 4734, 5235, 5237, 5271, 5275, 5362, 5510, 5809, 6493, 213, 4721, 631 (KHK) Genel Kurulda kabul edilen önerge sayısı: 13		

2025 YILI TBMM KARARLARI

Sıra No	YD	YY	Birleşim No	Karar Olduğu Tarih	Karar No	Sıra Sayı No	Kararın Adı	Karar Tipi
1	28	3	44	7.1.2025	1438		Yapay Zekânın Kazanımlarına Yönelik Atılacak Adımların Belirlenmesi, Bu Alanda Hukuki Altyapının Oluşturulması ve Yapay Zekâ Kullanımının Barındırdığı Risklerin Önlenmesine İlişkin Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna Üye Seçimine Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar
2	28	3	49	28.1.2025	1439		Bolu Kartalkaya Mevkiinde Bulunan Bir Otelde Meydana Gelen Yangın Faciasının Tüm Boyutlarıyla Araştırılarak İlgili Kurum ve Kuruluşların Sorumluluklarının Tespit Edilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu Kurulmasına Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar
3	28	3	52	4.2.2025	1440		Gereği, Kapsamı ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetleri Deniz Unsurlarının Bölge Ülkelerinin Karasuları Dışında Olmak Üzere Aden Körfezi, Somali Açıkları, Arap Denizi ve Mücavir Bölgelerde Deniz Haydutluğu, Silahlı Soygun Eylemleri ve Denizde Terörizmle Mücadele Amacıyla Görevlendirilmesi ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Verilen İzin Süresinin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 10/2/2025 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Uzatılmasına Dair Karar	Silahlı Kuvvet kullanımı hakkındaki kararlar

Sıra No	YD	YY	Birleşim No	Karar Olduğu Tarih	Karar No	Sıra Sayı No	Kararın Adı	Karar Tipi
4	28	3	56	12.2.2025	1441		Bolu Kartalkaya Mevkiinde Bulunan Bir Otelde Meydana Gelen Yangın Faciasının Tüm Boyutlarıyla Araştırılarak İlgili Kurum ve Kuruluşların Sorumluluklarının Tespit Edilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna Üye Seçimine Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar
5	28	3	57	13.2.2025	1442		Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Görev Süresinin Uzatılmasına Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar
6	28	3	57	13.2.2025	1443		Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Görev Süresinin Uzatılmasına Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar
7	28	3	57	13.2.2025	1444		Kadınların Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığa Maruz Kalmalarının Önlenerek Bu Alandaki Mevcut Düzenlemelerin Gözden Geçirilmesi ve Alınması Gereken Ek Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Görev Süresinin Uzatılmasına Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar

Sıra No	YD	YY	Birleşim No	Karar Olduğu Tarih	Karar No	Sıra Sayı No	Kararın Adı	Karar Tipi
8	28	3	74	9.4.2025	1445		Yapay Zekânın Kazanımlarına Yönelik Atılacak Adımların Belirlenmesi, Bu Alanda Hukuki Altyapının Oluşturulması ve Yapay Zekâ Kullanımının Barındırdığı Risklerin Önlenmesine İlişkin Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Görev Süresinin Uzatılmasına Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar
9	28	3	76	15.4.2025	1446		2025 Yılı'nın Nisan Ayında Ülkemizde Gerçekleşen Zirai Don Olayının Sonuçlarının Araştırılması, Üreticilerin ve Tarımsal Ürünlerin Uğradığı Zararların Tespiti ve Gelecekte Yaşanabilecek Benzer Olayların Etkilerinin En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu Kurulmasına Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar
10	28	3	84	7.5.2025	1447		Bolu Kartalkaya Mevkiinde Bulunan Bir Otelde Meydana Gelen Yangın Faciasının Tüm Boyutlarıyla Araştırılarak İlgili Kurum ve Kuruluşların Sorumluluklarının Tespit Edilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Görev Süresinin Uzatılmasına Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar
11	28	3	85	8.5.2025	1448		2025 Yılı'nın Nisan Ayında Ülkemizde Gerçekleşen Zirai Don Olayının Sonuçlarının Araştırılması, Üreticilerin ve Tarımsal Ürünlerin Uğradığı Zararların Tespiti ve Gelecekte Yaşanabilecek Benzer Olayların Etkilerinin En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna Üye Seçimine Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar

Sıra No	YD	YY	Birleşim No	Karar Olduğu Tarih	Karar No	Sıra Sayı No	Kararın Adı	Karar Tipi
12	28	3	88	15.5.2025	1449		Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu Kurulmasına Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar
13	28	3	89	21.5.2025	1450	209	Hâkimler ve Savcılar Kurulu Üyeliklerine Yapılan Seçime Dair Karar	TBMM'nin üye seçimi (Sayıştay, RTÜK, HSK vb.) kararları
14	28	3	90	21.5.2025	1451		Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Üyelikleri İçin Yapılan Seçime Dair Karar	TBMM'nin üye seçimi (Sayıştay, RTÜK, HSK vb.) kararları
15	28	3	94	3.6.2025	1452		Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Seçildiğine Dair Karar	TBMM Başkanına ilişkin kararlar
16	28	3	96	12.6.2025	1453		Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı Üyelikleri İçin Yapılan Seçime Dair Karar	TBMM Başkanlık Divanına ilişkin kararlar
17	28	3	96	12.6.2025	1454		Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonları Üyeliklerine Yapılan Seçime Dair Karar	Daimi Komisyonlara ilişkin kararlar
18	28	3	97	17.6.2025	1455		İsrail'in Saldırganlığıyla Başlayan ve Derinleşen, İran'la Çatışmalı Sürece Karşı Karar	Diğer kararlar
19	28	3	101	25.6.2025	1456		Türkiye Büyük Millet Meclisinin Çalışma Süresinin Uzatılmasına İlişkin Karar	TBMM çalışmalarına (tatil, ara verme, süre uzatımı) ilişkin kararlar
20	28	3	103	1.7.2025	1457		Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna Üye Seçimine Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar

Sıra No	YD	YY	Birleşim No	Karar Olduğu Tarih	Karar No	Sıra Sayı No	Kararın Adı	Karar Tipi
21	28	3	106	8.7.2025	1458		İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar	Daimi Komisyonlara ilişkin kararlar
22	28	3	106	8.7.2025	1459		Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar	Daimi Komisyonlara ilişkin kararlar
23	28	3	106	8.7.2025	1460		Tarım, Orman ve Köyleri Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar	Daimi Komisyonlara ilişkin kararlar
24	28	3	106	8.7.2025	1461		Millî Savunma Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar	Daimi Komisyonlara ilişkin kararlar
25	28	3	106	8.7.2025	1462		Dışişleri Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar	Daimi Komisyonlara ilişkin kararlar
26	28	3	106	8.7.2025	1463		Dilekçe Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar	Daimi Komisyonlara ilişkin kararlar
27	28	3	106	8.7.2025	1464		Plan ve Bütçe Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar	Daimi Komisyonlara ilişkin kararlar
28	28	3	106	8.7.2025	1465		Anayasa Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar	Daimi Komisyonlara ilişkin kararlar
29	28	3	109	16.7.2025	1466		İsrail'in Suriye'deki Saldırılarına Karşı Karar	Diğer kararlar

Sıra No	YD	YY	Birleşim No	Karar Olduğu Tarih	Karar No	Sıra Sayı No	Kararın Adı	Karar Tipi
30	28	3	113	20.7.2025	1467		Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar	Daimi Komisyonlara ilişkin kararlar
31	28	3	113	20.7.2025	1468		Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar	Daimi Komisyonlara ilişkin kararlar
32	28	3	113	20.7.2025	1469		Dijital Mecralar Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatili ve Aravermesi Sırasında Çalışabilmesine İlişkin Karar	Daimi Komisyonlara ilişkin kararlar
33	28	3	113	21.7.2025	1470		Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tatile Girmesine İlişkin Karar	TBMM çalışmalarına (tatil, ara verme, süre uzatımı) ilişkin kararlar
34	28	3	114	29.8.2025	1471		İsrail'in Gazze'deki İşgalini Genişletme Kararı ve Filistin Halkına Yaptığı Soykırım Hakkında Karar	Diğer kararlar
35	28	4	4	8.10.2025	1472		İsrail'in Gazze'ye Giden İnsani Yardım Filolarına Yönelik Saldırılarına Dair Karar	Diğer kararlar
36	28	4	4	21.10.2025	1473		Hudut, Şümul ve Miktarı Cumhurbaşkanınca Belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri Unsurlarının, 1701 (2006) Sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla Tespit Edilen İlkeler Kapsamında 31/10/2025 Tarihinden İtibaren İki Yıl Daha UNIFIL'e İştirak Etmesi ve Bununla İlgili Gerekli Düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca İzin Verilmesine Dair Karar	Silahlı Kuvvet kullanımını hakkındaki kararlar

Sıra No	YD	YY	Birleşim No	Karar Olduğu Tarih	Karar No	Sıra Sayı No	Kararın Adı	Karar Tipi
37	28	4	9	21.10.2025	1474		<p>Türkiye'nin Milli Güvenliğine Yönelik Ayrılmış Hareketler, Terör Tehdidi ve Her Türlü Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Irak ve Suriye'deki Tüm Terör Örgütlerinden Ülkemize Bundan Sonra Da Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek ve Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Milli Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Türkiye'nin Güney Kara Sınırlarına Mücavir Bölgelerde Yaşanan ve Hiçbir Meşruyeti Olmayan Tek Taraflı Bölücü Girişimler ve Bunlarla İlgili Olabilecek Gelişmeler Karşısında Türkiye'nin Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telafisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Sürekli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerekli Takdirde Sınır Ötesi Harekât ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi ve Aynı Amaçlara Matuf Olmak Üzere Yabancı Silahlı Kuvvetlerin Türkiye'de Bulunması, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilebilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2/10/2014 Tarihli ve 1071 Sayılı Kararıyla Verilen ve Son Olarak 17/10/2023 Tarihli ve 1395 Sayılı Kararıyla 30/10/2025 Tarihine Kadar Uzatılan İzin Süresinin 30/10/2025 Tarihinden İtibaren Üç Yıl Uzatılmasına Dair Karar</p>	Silahlı Kuvvet kullanımı hakkındaki kararlar

Sıra No	YD	YY	Birleşim No	Karar Olduğu Tarih	Karar No	Sıra Sayı No	Kararın Adı	Karar Tipi
38	28	4	10	22.10.2025	1475	225	Sayıştayda Boş Bulunan Beş Üyelik İçin Yapılan Seçime Dair Karar	TBMM'nin üye seçimi (Sayıştay, RTÜK, HSK vb.) kararları
39	28	4	13	5.11.2025	1476	238	Hâkimler ve Savcılar Kurulu Üyelğine Yapılan Seçime Dair Karar	TBMM'nin üye seçimi (Sayıştay, RTÜK, HSK vb.) kararları
40	28	4	16	12.11.2025	1477		Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Üyelikleri İçin Yapılan Seçime Dair Karar	TBMM'nin üye seçimi (Sayıştay, RTÜK, HSK vb.) kararları
41	28	4	19	19.11.2025	1478		Çocukların Suça Sürüklenmesine Yol Açan Nedenlerin Tüm Boyutlarıyla İncelenerek Koruyucu ve Önleyici Mekanizmalar Geliştirilmesi ile Çocukların Toplumsal Yaşama Etkin Katılımlarının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Belirlenmesi Amacıyla Bir Meclis Araştırması Komisyonu Kurulmasına Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar
42	28	4	23	2.12.2025	1479		Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Görev Süresinin Uzatılmasına Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar

Sıra No	YD	YY	Birleşim No	Karar Olduğu Tarih	Karar No	Sıra Sayı No	Kararın Adı	Karar Tipi
43	28	4	25	4.12.2025	1480		Çocukların Suça Sürüklenmesine Yol Açan Nedenlerin Tüm Boyutlarıyla İncelenerek Koruyucu ve Önleyici Mekanizmalar Geliştirilmesi ile Çocukların Toplumsal Yaşama Etkin Katılımlarının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonuna Üye Seçimine Dair Karar	Meclis Araştırması Komisyonlarına ilişkin kararlar
44	28	4	40	22.12.2025	1481		Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerekliği Takdirde Türkiye Sınırları Dışında Harekât ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ükelere Gönderilmesi, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 2 Ocak 2020 Tarihli ve 1238 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla Verilen ve Son Olarak 30 Kasım 2023 Tarihli ve 1398 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla Uzatılan İzin Süresinin 2 Ocak 2026 Tarihinden İtibaren Yirmi Dört Ay Uzatılmasına Dair Karar	Silahlı Kuvvet kullanımı hakkındaki kararlar

BİLGİ NOTLARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ UYGULAMASINDA ÖZEL KOMİSYONLAR

19. Yasama Dönemi

Partilerarası Özel Uyum Komisyonu (Anayasa)

TBMM Başkanı Hüsamettin CİNDORUK, 8 Şubat 1993 tarihli bir yazıyla TBMM'de temsil edilen siyasi partilerin genel başkanlarını toplantıya davet etmiş ve milletvekillerinin, partilerin ve kurumların Anayasa değişikliği önerileri ile dönemin Anayasa Komisyonunda kabul edilen değişiklik önerisi bu Komisyonun değerlendirmesine sunulmuştur. Bu Komisyon 1995 Anayasa değişikliğinin hazırlık çalışmalarını gerçekleştirmiştir. Başkanlığını önce TBMM Başkanvekili Fehmi IŞIKLAR, sonra TBMM Başkanı Hüsamettin CİNDORUK, onun yokluğunda da görevlendirdiği TBMM Başkanvekili sürdürmüştür. Bu Komisyon çalışmaları akabinde DYP, ANAP, SHP Parti Grup Başkanvekillerince ortaklaşa hazırlanan ve mutabakat sağlanan Anayasa Değişiklik Teklifi, 301 imza ile Meclis Başkanlığına sunulmuş ve Teklif kabul edilmiştir.

19. Yasama Dönemi

İstanbul'un Gaziosmanpaşa ve Ümraniye İlçelerinde Meydana Gelen Son Olayları Yerinde İncelemek ve Araştırmak Amacıyla Kurulan Partilerarası Özel Komisyon

TBMM Genel Kurulunun 14 Mart 1995 tarihli 85'inci Birleşiminde, İstanbul'un Gaziosmanpaşa ve Ümraniye ilçelerinde meydana gelen son olayları yerinde incelemek ve araştırmak amacıyla; Doğru Yol Partisi, Anavatan Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi ve Refah Partisi grupları ile Mecliste temsil edilen siyasi partilerden Milliyetçi Hareket Partisi, Demokratik Sol Parti ve Büyük Birlik Partisinin ortak mutabakatı ile hazırlanan ve TBMM Başkanlığına sunulan ortak bildiri üzerine ilgili siyasi partilerin girişimiyle Özel Komisyon kurulmuştur. Özel Komisyon grubu bulunan siyasi partilerden 2'ser, grubu olmayan bazı siyasi partilerden ise 1'er milletvekilinin katılımıyla 11 üyeden oluşmuş; Komisyon çalışmaları sonucunda 28 Haziran 1995 tarihinde raporunu Başkanlığa sunmuştur.

20. Yasama Dönemi

Partilerarası Özel Uyum Komisyonu (Anayasa)

TBMM Başkanı Mustafa KALEMLİ'nin çağrısı üzerine siyasi parti gruplarının temsilcileri, 17 Ekim 1996 tarihinde toplanmış ve TBMM Başkanvekili Hasan KORKMAZCAN başkanlığında bu Komisyon 1995 Anayasa Değişikliği'nin gerekli kıldığı uyum yasalarını hazırlayarak TBMM Başkanlığına sunmuştur.

21. Yasama Dönemi

Partilerarası Özel Uyum Komisyonu (Anayasa)

Komisyon önce TBMM Başkanvekili Nejat ARSEVEN, ardından TBMM Başkanvekili Yüksel YALOVA başkanlığında çalışmış, 1982 Anayasası'nı bütünüyle gözden geçirerek kurduğu alt komisyon marifetiyle 51 maddede değişiklik öngören bir taslak hazırlamıştır. Komisyon bu metni görüşmüş ve 37 maddelik değişiklik teklifini TBMM Başkanlığına sunmuştur. 2 Aralık 1999-19 Haziran 2001 tarihleri arasında faaliyet yürüten Komisyonun hazırladığı metin, Anayasa Komisyonunun ardından TBMM Genel Kurulunda da kabul edilmiş ve 1982 Anayasası özelinde o tarihe kadar gerçekleştirilen en kapsamlı Anayasa değişikliği yapılmıştır.

23. Yasama Dönemi

Uzlaşma Komisyonu

TBMM Başkanı Köksal TOPTAN'ın 4 Eylül 2008 tarihli yazısı ile TBMM İçtüzüğü başta olmak üzere Anayasa ile ilgili diğer mevzuatlarda çalışma yapmak amacıyla TBMM'de grubu bulunan dört siyasi partiden ikişer milletvekilinin görevlendirilmesini istemesi üzerine, AK Parti Grubu'ndan Ankara Milletvekili Salih KAPUSUZ ve Giresun Milletvekili H. Hasan SÖNMEZ; CHP Grubu'ndan İstanbul Milletvekili Ali TOPUZ; MHP Grubu'ndan Ordu Milletvekili Rıdvan YALÇIN ve Isparta Milletvekili Süleyman Nevzat KORKMAZ ile DTP Grubu'ndan Diyarbakır Milletvekili Selahattin DEMİRTAŞ ve Siirt Milletvekili Osman ÖZÇELİK bildirilmiş ve 16 Ekim 2008 tarihinde gerçekleştirdiği ilk toplantısı ile çalışmalarına başlamıştır. Komisyon bu toplantıda çalışmaları ile ilgili kuralları ve amaçları belirlemiş, planlamalar yaparak bazı ilke kararlar almıştır.

Yaklaşık dört ay süren ve bu süreçte kamuoyuna herhangi bir açıklama yapılmayan çalışmalar sonucunda; temel tercihler, ilkeler ve amaçlar tespit edilerek yeni bir İçtüzük Taslağı oluşturulmuş ve Taslak 18 Şubat 2009 tarihinde TBMM Başkanına, siyasi parti genel başkanları ile kamuoyuna sunulmuş;

üniversitelerin hukuk fakültelerine, hukuk derneklerine ve çalışmalar esnasında bilgisine başvurulmuş öğretim görevlilerine, görüş ve önerileri alınmak üzere, gönderilmiştir. Fakat İttüzük Taslağı siyasi parti gruplarının ortak imzalarıyla TBMM Başkanlığına sunulamamıştır. Ancak Komisyon çalışmalarından yaklaşık iki yıl sonra, aynı zamanda Komisyon üyesi de olan AK Parti Grubu'ndan Ankara Milletvekili Salih KAPUSUZ ile CHP Grubu'ndan İstanbul Milletvekili Ali TOPUZ'un imzalarıyla 2/901 Esas Numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğü Teklifi 6 Nisan 2011 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuş fakat 23'üncü Yasama Dönemi'nin 23 Nisan 2011 tarihinde bitmesiyle Genel Kurul gündemine alınmayan teklif, hükümsüz kalmıştır. Aynı teklif 24'üncü Yasama Dönemi'nde bu kez yalnızca AK Parti Ankara Milletvekili Salih KAPUSUZ'un imzasıyla TBMM Başkanlığına sunulmuş ancak yine gündeme alınmayan teklif dönem sonunda hükümsüz kalmıştır.

24. Yasama Dönemi

İttüzük Uzlaşma Komisyonu (İttüzük)

TBMM Başkanı Cemil ÇİÇEK'in 5 Aralık 2012 tarihli yazısı ile TBMM'de grubu bulunan dört siyasi partiden ikişer milletvekilinin görevlendirilmesini istemesi üzerine, AK Parti Grubu'ndan Kayseri Milletvekili Mustafa ELİTAŞ ve Ankara Milletvekili Haluk İPEK; CHP Grubu'ndan Bursa Milletvekili Turhan TAYAN ve İzmir Milletvekili Oğuz OYAN; MHP Grubu'ndan Isparta Milletvekili Süleyman Nevzat KORKMAZ ve Kütahya Milletvekili Alim IŞIK ile BDP Grubu'ndan Adana Milletvekili Murat BOZLAK ve Şırnak Milletvekili Hasip KAPLAN temsilci olarak bildirilmiş, Komisyon tüm siyasi parti grubu temsilcilerinin katılımıyla 19 Aralık 2012 tarihinde gerçekleştirdiği ilk toplantısı ile çalışmalarına başlamıştır. Komisyon bu toplantıda çalışmaları ile ilgili kuralları ve amaçları belirlemiş, planlamalar yaparak bazı ilke kararlar almıştır. *(Komisyon Başkanı olarak TBMM Başkanı belirlenmiş, TBMM Başkanının yokluğunda siyasi parti grubu temsilcilerinin dönüşümlü olarak toplantıya başkanlık etmesine karar verilmiş ve dönüşümlü başkanlık sırası kura ile belirlenmiştir. Komisyon haftada en az bir gün toplanır. Gerekliğinde haftalık toplantı sayısı artırılabilir. İzleyen toplantının gündemi, günü ve saati mevcut toplantı biterken belirlenir. Tutanak tutulup tutulmayacağı hususu, ilgili toplantıda kararlaştırılır. Komisyon, Ankara dışında da toplantılar yapabilir. Komisyon en az dört siyasi partinin birer üyesinin katılımı ile toplanır. Komisyon, Komisyonu oluşturan bütün siyasi parti gruplarının oybirliği ile karar alır. Komisyon, 2013 yılı Nisan ayı sonuna kadar çalışmalarını tamamlamayı hedeflemektedir. Gerek görülmesi halinde bu sürenin uzatılması kararlaştırılabilir. Her toplantı sonrasında, toplantı başkanı tarafından yazılı olarak basın açıklaması yapılabilir.)*

Komasyon alışmaları süresince, mevcut İçtüzük üzerinden hareket etmekle birlikte, başta İçtüzük Uzlaşma Komasyonu tarafından 2009 yılında hazırlanmış olan İçtüzük Taslağı olmak üzere İçtüzük ile ilgili yapılmış her türlü çalışmadan faydalanılmıştır. İçtüzük Taslağı zerinde 13 Mart 2013 tarihinde müzakerelere başlanmış ve her madde üzerinde müzakereler  tur hâlinde gerçekleştirilmiştir. Birinci turda her madde detaylıca görüşülmüş ve bu turda uzlaşılamayan maddeler üzerinde ikinci tur görüşmeler yapılmıştır. İkinci tur görüşmelerde de üzerinde uzlaşma sağlanamayan maddeler son turda bir kez daha ele alınmıştır. Toplantılarına bir süre ara veren Komasyon, 3 Temmuz 2013 tarihli son toplantısı da dâhil olmak üzere toplam 36 toplantı gerçekleştirmiş, mevcut İçtüzük'n 86 maddesini aynen, 65 maddesini değiştirerek kabul etmiş, 10 maddesini yürürlükten kaldırmış ve 1 yeni madde ihdas etmiş ancak ağırlıklı olarak komasyon ve Genel Kurul çalışmalarını düzenleyen 22 madde üzerinde mutabakat sağlayamadığından TBMM Başkanlığına ortak bir metin sunamamıştır.

24. Yasama Dönemi

İçtüzük Uzlaşma Komasyonu-2 (İçtüzük)

TBMM Başkanı Cemil ÇİÇEK, 20 Eylül 2013 tarihli bir yazı ile İkinci Uzlaşma Komasyonu alışmaları sonucunda mutabakat sağlanamayan 22 maddenin yeniden değerlendirilmesi ve yarım kalan çalışmanın sonuçlandırılması amacıyla siyasi parti grubu başkanlıklarından birer başkanvekilinin isimlerinin bildirilmesini istemiştir. Talep zerine AK Parti Grubu'ndan Grup Başkanvekili ve Kayseri Milletvekili Mustafa ELİTAş; CHP Grubu'ndan Grup Başkanvekili ve Sinop Milletvekili Engin ALTAY; MHP Grubu'ndan Grup Başkanvekili ve Kayseri Milletvekili Yusuf HALAçOğLU; BDP Grubu'ndan Grup Başkanvekili ve Bingöl Milletvekili İdris BALUKEN'in görevlendirildiği hususu TBMM Başkanlığına bildirmiştir. Grup Başkanvekillerincede 30 Ekim 2013-20 Ocak 2014 tarihleri arasında gerçekleştirilen dokuz toplantı sonucunda 6 madde dışında, mutabakat sağlanamayan maddeler üzerinde uzlaşılmış, söz konusu 6 maddenin ise, Komasyon nerilerinin değerlendirilmesi amacıyla, siyasi parti grubu başkanlıklarına gönderilmesine karar verilmiştir.

24. Yasama Dönemi

Anayasa Uzlaşma Komasyonu (Anayasa)

TBMM Başkanı Cemil ÇİÇEK, 3 Ekim 2011 tarihli bir yazı ile, başkanlığında kurulacak Anayasa Uzlaşma Komasyonu, "Anayasa değişikliği" perspektifinin ötesinde, bütünsel olarak "yeni bir Anayasa" yapımına yönelmiş ve eşit temsil esasına göre oluşturularak her siyasi partiden üçer milletvekiliyle temsil edilmiştir. Ekim

2011-Aralık 2013 döneminde faaliyet yürüten Komisyonun çalışma usul ve esasları uzlaşma ile belirlenmiş ve kamuoyuna açıklanmıştır. Buna göre, Komisyonun karar alma yöntemi olarak Komisyonu oluşturan bütün siyasi partilerin görüş birliği esası benimsenmiştir. Komisyonun Başkanı, TBMM Başkanıdır, TBMM Başkanının yokluğunda TBMM Başkanının görevlendirdiği Komisyon üyelerinden birisi oturuma başkanlık etmiştir. Komisyonun çalışmaların 2012 yılı sonuna kadar tamamlanmasının hedeflendiği kayıt altına alınmıştır. *(Meclis Başkanın kararlarda oy kullanma yetkisi söz konusu değildir. Komisyon ilk olarak çalışma usullerini ve kendi hukukunu belirlemiş ve mutabakatla on beş maddelik esaslar belirlenmiştir. Komisyonun görevi anayasa yapım sürecini yönetmek ve bir taslak metin hazırlamaktır. Komisyonun bütün kararlarının mutabakatla, oy birliğiyle alınması esası benimsenmiştir. Aynı şekilde, yeni anayasa yapım sürecinin tamamlanıp tamamlanmadığını, metnin tekemmül edip etmediği de en sonunda yine mutabakatla belirlenebilecektir. Bir ileriki aşamada Komisyon çalışmalarını bitirip bir teklif, bir taslak sunduğunda daha sonraki süreçte komisyonlarında, yasama komisyonlarında veya Genel Kurulda bir değişiklik yapılacaksa yine siyasi partilerin oy birliğiyle, mutabakatıyla yapılması kararlaştırılmıştır. Böyle bir mutabakat olsa bile yapılan değişiklik için tekrar Komisyonun da görüşünün alınması gerektiği benimsenmiştir. Komisyon çalışmalarını tamamlayıp metnini TBMM Başkanlığına sunduktan sonraki uygulanacak hukuk önceden belirlenmemiş, bunun daha sonra yine siyasi partilerin mutabakatıyla belirlenmesi kararlaştırılmıştır. Komisyonun görevinin ne zaman sona ereceğiyle ilgili de esaslarda bir madde kabul edilmiştir. Teklif Genel Kurulda kabul edilip kanunlaşır veya bir siyasi parti grubu kendi iradesiyle çekilirse Komisyon nihayete erecektir. Bir siyasi parti, mazeretsiz 3 toplantıya katılmaması hâlinde Komisyondan çekilmiş addedilecektir.)*

Anayasa Uzlaşma Komisyonu toplam yirmi beş ay çalışmıştır. Çalışmalar sırasında temel hak ve hürriyetler alanında sağlanan uzlaşma, siyasal sistemin düzenlenmesi boyutuna taşınamamış, bu alandaki önerileri hiç müzakere etmeme ya da toplantılara katılmama yönünde tavırların ortaya çıkması süreci tıkamıştır. Kararların oybirliği ile alınması gerekliliği de sürecin tıkanmasındaki başlıca etkenlerden biri olmuştur. 2013 yılı sonu itibarıyla herhangi bir uzlaşma olmayacağı anlaşıldığından Komisyon çalışmalarına son verilmiştir.

24. Yasama Dönemi

Siyasi Etik Uzlaşma Komisyonu

TBMM Başkanı Cemil ÇİÇEK'in 23 Nisan 2012 tarihli yazısıyla TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerden birer milletvekilinin isimlerinin bildirilmesi istemiştir. Talep üzerine AK Parti Grubu'ndan Zonguldak Milletvekili Köksal

TOPTAN; CHP Grubu'ndan İstanbul Milletvekili Osman Oktay EKŞİ; MHP Grubu'ndan Manisa Milletvekili Sümer ORAL; HDP Grubu'nda Hakkari Milletvekili Adil KURT'un görevlendirildiği hususu TBMM Başkanlığına bildirmiştir. Komisyon 8 Mayıs 2012-19 Aralık 2012 tarihleri arasında toplantılarını gerçekleştirmiştir. Fakat bu toplantılar sonucunda TBMM Başkanlığı'na herhangi bir teklif metni sunulmamıştır. 26. Yasama Dönemi'nde ise 2/1000 esas numaralı Siyasi Etik Kanunu Teklifi TBMM Başkanlığı'na sunulmuş ve Anayasa Komisyonu'nda görüşülerek kabul edilmiştir. Fakat Yasama Dönemi içinde TBMM Genel Kurulu'nda görüşülemediğinden hükümsüz kalmıştır.

26. Yasama Dönemi

Anayasa Uzlaşma Komisyonu (Anayasa)

TBMM Başkanı İsmail KAHRAMAN'ın 8 Ocak 2016 tarihli yazısıyla TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerden üçer milletvekilinin isimlerinin bildirilmesi istemiştir. Talep üzerine AK Parti Grubu'ndan Ankara Milletvekili Cemil ÇİÇEK, Ankara Milletvekili Ahmet İYİMAYA, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit GÜL; CHP Grubu'ndan Muğla Milletvekili Ömer Süha ALDAN, Aydın Milletvekili Bülent TEZCAN, Balıkesir Milletvekili Namık HAVUTÇA; HDP Grubu'ndan İstanbul Milletvekili Garo PAYLAN, Adana Milletvekili Meral DANIŞ BEŞTAŞ, Mardin Milletvekili Mithat SANCAR; MHP Grubu'ndan Mersin Milletvekili Oktay ÖZTÜRK, Afyonkarahisar Milletvekili Mehmet PARSAK, Bursa Milletvekili Kadir KOÇDEMİR görevlendirilmiştir. Komisyon sadece 4 Şubat 2016-16 Şubat 2016 tarihleri arasında TBMM Başkanı İsmail KAHRAMAN başkanlığında toplanabilmiştir.

28. Yasama Dönemi

Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu

Terörün Türkiye'nin gündeminden tamamen çıkartılması, toplumsal bütünleşmenin güçlendirilmesi, millî birlik ve kardeşliğimizin pekiştirilmesi, özgürlük, demokrasi ve hukuk devleti alanlarında çalışmalar yapmak amacıyla 25.07.2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanı tarafından TBMM'de temsil edilen siyasi partilere gönderilen bir yazı ile kurulmuş ve 05.08.2025 tarihinde çalışmalarına başlamıştır. Komisyon için TBMM'de temsil edilen siyasi partilerden yazı ekinde yer alan dağılıma göre 31.07.2025 tarihine kadar üye bildirmeleri talep edilmiştir. 51 üyeden oluşması öngörülen Komisyon için TBMM'de grubu bulunan AK Parti'ye 21, CHP'ye 10, DEM Parti'ye 4,

MHP'ye 4, İYİ Parti'ye 3, YENİ YOL'a 3 olmak üzere toplam 45 üye ve TBMM'de grubu bulunmayan HÜDA PAR, YENİDEN REFAH, TİP, EMEP, DSP ve DP'ye ise 1'er üye kontenjan ayrılmıştır. Komisyon çalışmalarına katılmama yönündeki kararlarını bir yazıyla Başkanlığa bildiren İYİ Parti dışında tüm siyasi partilerden 48 üye görevlendirilmiştir. Siyasi parti gruplarından gelen talepler ve gruplarla yapılan istişareler neticesinde boş bulunan 3 üyeliğin siyasi parti gruplarının mevcut üye oranlarına göre dağıtılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine 11.08.2025 tarihinde bir yazıyla AK Parti, CHP ve DEM Parti'den ilave 1'er üye talep edilmiş, böylelikle Komisyonun üye tamsayısı 51 olmuştur.

Komisyon; TBMM Başkanı Numan KURTULMUŞ'un Başkanlığında toplam 21 toplantı yapmış olup ilk olarak siyasi parti temsilcilerinin değerlendirmeleri ve Komisyonun çalışma usul ve esasları ile prensiplerinin belirlenmesi gündemiyle toplanmış; sonrasındaki toplantılarda konuyla ilgili kurum, kuruluş, sivil toplum örgütleri temsilcileri ile ilgilileri ve akademisyenleri dinlemiştir. Bu kapsamda İçişleri, Milli Savunma, Aile ve Sosyal Hizmetler, Dışişleri ve Adalet Bakanları; Millî İstihbarat Teşkilâtı Başkanı; gazi ve şehit aileleri; Diyarbakır Anneleri, Barış Anneleri ve Cumartesi Anneleri ile insan hakları örgütleri; baro başkanları, önceki dönem Meclis Başkanları; memur ve işçi sendikaları ile işveren temsilcileri; çatışma çözümü alanında çalışmalar yapan akademisyenler ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde faaliyet gösteren bazı sivil toplum kuruluşu ve düşünce kuruluşu temsilcileri, hukuk alanında çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşu temsilcileri ile akademisyenler, güvenlik güçlerinin emekli mensupları tarafından kurulan dernekler ile gençlik ve kadın sivil toplum kuruluşu temsilcileri dinlemiş, toplamda 137 kurum temsilcisi ve kişinin bilgi ve görüşüne başvurmuştur.

Konuyla ilgili analiz, görüş ve önerilerini içeren Komisyon Raporu, Komisyonun 18.02.2026 tarihli son toplantısında nitelikli çoğunlukla kabul edilmiştir.

Komisyon Adı	Süresi (Başlangıç- Bitiş)	Başkan ve Üyeler	Üye Sayısı ve Yapısı	Kuruluş Yöntemi	Kabul Edilen Metin
Partilerarası Özel Uyum Komisyonu	19. Yasama Dönemi	Başkanlığı önce TBMM Başkanvekili Fehmi Işıklar, sonra TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk, onun yokluğunda da görevlendirdiği TBMM Başkanvekili sürdürmüştür.	Grubu bulunan siyasi partilerden 2 şer, grubu olmayan bazı siyasi partilerden ise 1'er milletvekilinin katılımıyla 11 milletvekili	TBMM Başkanı Hüsamettin Cindoruk'un yazısıyla (8.2.1993)	DYP, ANAP, SHP Parti Grup Başkanvekilleriince ortaklaşa hazırlanan ve mutabakat sağlanan Anayasa Değişiklik Teklifi, 301 imza ile Meclis Başkanlığına sunulmuş, Teklif'in kabul edilmesiytle 1982 Anayasası'nda ilk "kapsamli" değişiklik gerçekleştirilmiştir.
İstanbul'un Gaziosmanpaşa ve Ümraniye İlçelerinde Meydana Gelen Son Olayları Yerinde İncelemek ve Araştırmak Amacıyla Kurulan Partilerarası Özel Komisyon	19. Yasama Dönemi	Başkanlığı Erzurum Milletvekili İsmail Köse sürdürmüştür. Komisyon araştırma komisyonlarının çalışma usulünü benimsediğinden kendisine başkanvekili, sözcü ve kâtip seçtiği, Komisyon Raporundan anlaşılmalıdır.		TBMM Genel Kurulunun 14 Mart 1995 tarihli 85'inci Birleşiminde; Doğru Yol Partisi, Anavatan Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi ve Refah Partisi grupları ile Mecliste temsil edilen siyasi partilerden Milliyetçi Hareket Partisi, Demokratik Sol Parti ve Büyük Birlik Partisinin ortak mutabakatı ile hazırlanan ve TBMM Başkanlığına sunulan ortak bildiri üzerine ilgili siyasi partilerin girişimiyle	Komisyon çalışmalarını sonucunda 28 Haziran 1995 tarihinde raporunu Başkanlığa sunmuştur.
Partilerarası Özel Uyum Komisyonu	20. Yasama Dönemi	Başkanlığı TBMM Başkanvekili Hasan Korkmazcan sürdürmüştür.		TBMM Başkan Mustafa Kalemi'nin çağrısı üzerine siyasi parti gruplarının temsilcilerinin katılımıyla (17.10.1996)	1995 Anayasası Değişikliği'nin gerekli kıldığı uyum yasaları hazırlanarak TBMM Başkanlığına sunulmuştur.
Partilerarası Özel Uyum Komisyonu	21. Yasama Dönemi (2.12.1999-19.6.2001)	Başkanlığı önce TBMM Başkanvekili Nejat Arseven, ardından TBMM Başkanvekili Yüksel Yalova sürdürmüştür.			1982 Anayasası'nı bütünüyle gözden geçirerek kurdugu alt komisyon marifetiyle 51 maddede değişiklik öngören bir taslak hazırlamıştır. Uzman Komisyonu bu metni görüşmüş ve 37 maddelik değişiklik teklifini TBMM Başkanlığına sunmuştur. Uzman Komisyonun hazırladığı metin, Anayasa Komisyonunun ardından TBMM Genel Kurulunda da kabul edilmiştir.

Komisyon Adı	Süresi (Başlangıç- Bitiş)	Başkan ve Üyeler	Üye Sayısı ve Yapısı	Kuruluş Yöntemi	Kabul Edilen Metin
Uzlaşma Komisyonu	23. Yasama Dönemi (16.10.2008- 18.2.2009)	Salih Kapusuz-Ankara (AK Parti) H. Hasan Sömezz-Giresun (AK Parti) Ali Topuz-İstanbul (CHP) Süleyman Nevzat Korkmaz-İsparta (MHP) Rıdvan Yalçın-Ordu (MHP) Selahattin Demireğ-Diyarbakır (DTP) Osman Özçelikk-Siirt (DTP)	TBMM'de grubu bulunan dört siyasi partiden iki milletvekili	TBMM Başkanlığı Koksal Toptan'ın yazısıyla (4.9.2008)	İçtüzük Taslağı siyasi parti gruplarının ortak imzalarıyla TBMM Başkanlığına sunulmuştur. Ancak Komisyon çalışmalarından yaklaşık 2 yıl sonra, 3'ü aynı zamanda Komisyon üyesi olan, 4 imzasıyla 2/901 Esas Numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü Teklifi 6/4/2011 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuş fakat 23'üncü Yasama Dönemi'nin 23/4/2011 tarihinde birimesiyle Genel Kurul gündemine alınmayan Teklif, hükümsüz kalmıştır. Aynı Teklif 24'üncü Yasama Dönemi'nde bu kez yalnızca AK Parti Ankara Milletvekili Salih Kapusuz'un imzasıyla TBMM Başkanlığına sunulmuş ancak yine gündeme alınmayan Teklif dönem sonunda hükümsüz kalmıştır.
İçtüzük Uzlaşma Komisyonu	24. Yasama Dönemi (19.12.2012- 3.7.2013)	Başkan: TBMM Başkanı Cemil Çiçek (TBMM Başkanının yokluğunda siyasi parti grubu temsilcilerinin dönüşümlü olarak toplantıya başkanlık etmesine karar verilmiştir - Dönüşümlü başkanlık sırası kura ile belirlenmiştir) Mustafa Eliaş-Kayseri (AK Parti) Haluk İpek-Ankara (AK Parti) Turan Tayan-Bursa (CHP) Oğuz Oyan-İzmir (CHP) Süleyman Nevzat Korkmaz-İsparta (MHP) Alim İyık-Kütahya (MHP) Murat Bozlak-Ardana (BDP) Hasip Kaplan-Şırnak (BDP)	TBMM'de grubu bulunan dört siyasi partiden iki milletvekili	TBMM Başkan Cemil Çiçek'in yazısıyla (5.12.2012)	Komisyon, mevcut İçtüzük'ün 86 maddesini aynen, 65 maddesini değiştirerek kabul etmiş, 10 maddesini yürürlükten kaldırmış ve 1 yeni madde ihdas etmiş ancak ayrıntılı olarak komisyon ve Genel Kurul çalışmalarını düzenleyen 22 madde üzerinde mutabakat sağlayamadığından TBMM Başkanlığına ortak bir metin sunamamıştır.

Komisyon Adı	Süresi (Başlangıç- Bitiş)	Başkan ve Üyeler	Üye Sayısı ve Yapısı	Kuruluş Yöntemi	Kabul Edilen Metin
İçtüzük Uzlaşma Komisyonu-2	24. Yasama Dönemi (30.10.2013- 20.1.2014)	Mustafa Elias-Kayseri (AK Parti) Engin Altay-Sinop (CHP) Yusuf Halaçoğlu-Kayseri (MHP) İdris Baluken-Bingöl (BDP)	TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerden bir başkanvekilli	TBMM Başkan Cemil Çiçek'in yazısıyla (20.9.2013)	İlk İçtüzük Uzlaşma Komisyonu çalışmalarını sonucunda mutabakat sağlanmayan 22 maddenin yeniden değerlendirilmesi ve yarım kalan çalışmanın sonuçlandırılması amacıyla kurulan ikinci İçtüzük Uzlaşma Komisyonu 6 madde dışında, mutabakat sağlanamayan maddeler üzerinde uzlaşmış, söz konusu 6 maddenin ise, Komisyon önerilerinin değerlendirilmesi amacıyla, siyasi parti grubu başkanlıklarına gönderilmesine karar verilmiştir.
Siyasi Etik Uzlaşma Komisyonu	24. Yasama Dönemi (8.5.2012- 19.12.2012)	Başkan: TBMM Başkan Cemil Çiçek Köksal Toptan-Zonguldak (AK Parti) Osman Oktay Eksi-İstanbul (CHP) Sümer Oral-Manisa (MHP) Adil Kurt-Hakkâri (HDP)	TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerden bir milletvekilli	TBMM Başkan Cemil Çiçek'in yazısıyla (23.4.2012)	
Anayasa Uzlaşma Komisyonu	24. Yasama Dönemi (10.2011- 12.2013)	Başkan: TBMM Başkan Cemil Çiçek Ahmet İyimaya-Ankara (AK Parti) Mustafa Şentop-İstanbul (AK Parti) Mehmet Ali Şahin-Karabük (AK Parti) Süleyl Baum-Eskişehir (CHP) Rıza Türkmen-İzmir (CHP) Atilla Kart-Konya (CHP) Tunca Toskay-Antalya (MHP) Oktay Öztürk-Erzurum (MHP) Faruk Bal-Konya (MHP) Ayta Akar Ata-Batman (BDP) Altan Tan-Diyarbakır (BDP) Sırrı Süreyya Önder-İstanbul (BDP)	TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerden üç milletvekilli	TBMM Başkan Cemil Çiçek'in yazısıyla (19.9.2011)	2013 yılı sonu itibarıyla herhangi bir uzlaşma olmayacağı anlaşıldığından Komisyon çalışmalarına son verilmiştir.

Komisyon Adı	Süresi (Başlangıç- Bitiş)	Başkan ve Üyeler	Üye Sayısı ve Yapısı	Kuruluş Yöntemi	Kabul Edilen Metin
Anayasa Ulaştırma Komisyonu	26. Yasama Dönemi (4.2.2016-16.2.2016)	Başkan: TBMM Başkanı İsmail Kahraman Cemil Çiçek-Ankara (AK Parti) Ahmet İyimaya-Ankara (AK Parti) Abdülhamit Gül-Gaziantep (AK Parti) Ömer Silila Aldan-Muğla (CHP) Bülent Tezcan-Aydın (CHP) Namık Havutçu-Balıkesir (CHP) Garo Paylan-İstanbul (HDP) Meral Daş-Başşehir (HDP) Mithat Sancar-Mardin (HDP) Oktay Özlük-Mersin (MHP) Mehmet Parsak-Afyonkarahisar (MHP) Kadir Koçdemir-Bursa (MHP)	TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerden üç milletvekili	TBMM Başkanı İsmail Kahraman'ın yazısıyla (8.1.2016)	
Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu	28. Yasama Dönemi (05.08.2025-18.02.2026)	Başkan: TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş Abdülhamit Gül-Gaziantep (AK Parti) Mustafa Şen-Trabzon (AK Parti) Kürşad Zorlu-Ankara (AK Parti) Hüseyin Yayıman-Hatay (AK Parti) Cineyi Yüksel-İstanbul (AK Parti) Sunay Karamık-Adana (AK Parti) Selami Altınok-Erzurum (AK Parti) Kemal Çelikk-Analya (AK Parti) Mehmet Sat Yaz-Diyarbakır (AK Parti) Mahmut Atilla Kaya-İzmir (AK Parti) Şengül Karşı-İstanbul (AK Parti) Mehmet Şahin-Kahramanmaraş (AK Parti) Ayşe Böhrüler-Kayseri (AK Parti) Radye Sezer Katreoğlu-Kocaeli (AK Parti) Tahir Akyürek-Konya (AK Parti) Ali Kıratlı-Mersin (AK Parti) Cevahir Asuman Yazmaç-Şanlıurfa (AK Parti) Gökhan Diktaş-Tekirdağ (AK Parti) Burhan Kayattürk-Van (AK Parti) Mehmet Şahin-Kahramanmaraş (AK Parti) Ersan Aksu-Samsun (AK Parti) Cahit Özkara-Denizli (AK Parti) Murat Emir-Ankara (CHP)	TBMM'de temsil edilen her siyasi partiden en az 1 üye olmak üzere; TBMM'deki milletvekilleri oranına göre siyasi partilerden bildirilecek toplam 51 üye siyasi parti gruplarından İYİ Parti'nin üye bildirmemesi üzerine söz konusu gruba düşen 3 üyelik de diğer gruplara dağıtılmıştır.)	TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un yazısıyla (25.07.2025)	Konuyla ilgili analiz, görüş ve önerilerini içeren Komisyon Raporu, Komisyonun 18.02.2026 tarihli son toplantısında nitelikli çoğunlukla kabul edilmiştir.

Komisyon Adı	Süresi (Başlangıç- Bitiş)	Başkan ve Üyeler	Üye Sayısı ve Yapısı	Kuruluş Yöntemi	Kabul Edilen Metin
		Gökçe Gökten-Izmir (CHP) Murat Bakan-Izmir (CHP) Okan Konuralp-Ankara (CHP) Umut Akdoğan-Ankara (CHP) Nurhayat Altıtaç Kayışoğlu-Bursa (CHP) Mustafa Sezgin Tanrikoğlu-Diyarbakır (CHP) Oğuz Kaan Saitçi-Istanbul (CHP) Türkan Elçi-Istanbul (CHP) Turan Taşkın Özer-Istanbul (CHP) Mehmet Salih Uzun-Izmir (CHP) Gülüstün Kılıç Kocyiğit-Kars (DEM PARTI) Meral Daniş Beştaş-Erzurum (DEM PARTI) Hakkı Saruhan Oluç-Analya (DEM PARTI) Celal Firat-Istanbul (DEM PARTI) Cengiz Çiçek-Istanbul (DEM PARTI) Fett Yıldız-Istanbul (MHP) Muhammed Levent Bülbül-Sakarya (MHP) Halil Öznürk-Kırıkkale (MHP) Yücel Bulut-Tokat (MHP) Bülent Kaya-Istanbul (YENİ YOL) Mehmet Ermin Ekmen-Mersin (YENİ YOL) Mustafa Bilici-Izmir (YENİ YOL) Zekerya Yayıoğlu-Istanbul (HÜDA PAR) Doğan Bekin-Istanbul (YENİDEN REFAH) Ahmet Şık-Istanbul (TIP) İskender Bayhan-Istanbul (EMEP) Mehmet Önder Aksakal-Istanbul (DSP) Haydar Altınbaş-Izmir (DP)			

YASAMA DOKUNULMAZLIĞININ KABAHATLER KANUNU KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

(1) Anayasa'nın 83'üncü maddesinin ikinci fıkrası, suç işlediği iddia edilen milletvekillerinin Meclisin kararı olmadıkça tutulamayacağını, sorguya çekilemeyeceğini, tutuklanamayacağını ve yargılanamayacağını hükme bağlamak suretiyle “muhakeme engeli” oluşturmakta ve milletvekilinin yasama görevini hukuki güvence altında yerine getirebilmesi için hürriyeti kısıtlayıcı cezai muhakeme işlemlerinden ve yargılamalardan korumayı amaçlamaktadır. Aynı maddenin üçüncü fıkrasıyla da cezai kovuşturması sona ermiş bir suç isnadı hakkında yetkili ve görevli yargı merciinin kararının yerine getirilmesi, “infaz engeli” çerçevesinde üyelik sıfatının sona ermesine bırakılmıştır. Bu çerçevede yasama dokunulmazlığı, ‘davalı-sanık’ durumunda olan milletvekilini ceza hukuku anlamında suç isnadına ilişkin tasarruflara karşı korumak amacıyla öngörülen bir kurumdur.

(2) Cürüm ve kabahatler mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda birlikte düzenlenmekte ve bazı kabahatlere karşılık hapis cezaları da uygulanabilmekte iken, kabahatlerin suç olmaktan çıkarılması eğiliminin sonucu olarak yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, yalnızca suçları ve bunlara yönelik cezaları düzenlemektedir. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nda ise kabahatler, “*karşılığında idarî yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık*” olarak tanımlanmakta ve söz konusu fiiller karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar; idarî para cezası ve idarî tedbir olarak belirlenmektedir.

İdari suçlar olarak tanımlanan fiiller karşılığında, genellikle parasal nitelikte bir yaptırım öngörülmekte ise de bu parasal yaptırım, bir ceza hukuku yaptırımı olan “adli para cezası” değil; idarî yaptırım olarak “idarî para cezası” niteliği taşımaktadır. Her ikisi de belli bir miktar paranın kişiden alınıp Hazineye intikalinden ibaret gibi görünürse de; adli nitelikteki para cezası ile idarî nitelikteki para cezası arasında, karar veren merci, yaptırımın infaz sureti, yaptırıma bağlanan kanunî neticeler bakımından önemli farklılıklar bulunmaktadır. İdarî nitelikte bir yaptırım olarak para cezasına, ceza muhakemesi süreci sonucunda mahkeme tarafından hükmedilmez; bu ceza, idarî görev yapan bir kişi veya kurul tarafından verilir. Bu cezalar, adli sicile kaydedilmez, ödenmediği takdirde hapse dönüştürülmez.

(3) Bu çerçevede yasama dokunulmazlığı, 'davalı-sanık' durumunda olan milletvekilini ceza hukuku anlamında suç isnadına ilişkin tasarruflara karşı korumak amacıyla öngörülen bir kurumdur. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu kapsamındaki idari yargılamalar ve idari yaptırımlar ile hukuki yargılama ve medeni yaptırımlar ise dokunulmazlık korumasının konusunu oluşturmamaktadır. Dolayısıyla milletvekilinin hürriyeti kısıtlayıcı cezai muhakeme işlemlerinden ve yargılamalardan korumayı amaçlayan dokunulmazlık kurumunun doğası gereği kabahatler için söz konusu olmadığı değerlendirilmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İLE SAYIŞTAY, KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU VE RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU ARASINDAKİ MALİ İLİŞKİLER¹

1- Kavramsal Çerçeve

Bağlı Kuruluş: Bakanlığın hizmet ve görev alanına giren ana hizmetleri yürütmek üzere, bakanlığa bağlı olarak özel kanunla kurulan kuruluşlardır.

İlgili Kuruluş: Özel kanun veya statü ile kurulan, iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müessese ortaklık ve iştirakleri veya özel hukuki, mali ve idari statüye tabi kuruluşlardır.

Genel Bütçe: **Devlet tüzel kişiliğine dahil olan** ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesidir.

Özel bütçe: Bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, **gelir tahsis edilen**, bu gelirlere harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenen ve 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir.

Düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi: Kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanmış ve 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesidir.

2- Sayıştay

- Anayasanın Yargı bölümünde düzenlenen ve 160'ncı madde uyarınca merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemekle görevli kurumdur.
- 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca işlevsel ve kurumsal bağımsızlığı olan bir kurumdur. (m.3)
- Bütçe açısından, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan **genel bütçeli** kamu idareleri arasındadır.
- **Dolayısıyla bütçesi, Bütçe Kanunu ile tahsis edilen ödenekler ile belirlenmiştir.**

¹ Kerim Polat - Yasama Uzmanı (Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı Teklif Destek Bürosu)

3- Kamu Denetçiliği Kurumu (KDK)

- Anayasanın 74'üncü maddesi uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulmuştur.
- 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kanunu uyarınca kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli bir kuruluştur. (m.4)
- Bütçe açısından, 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan **özel bütçeli** kamu idareleri arasındadır.
- 6328 sayılı Kanununun Bütçeyi düzenleyen 29'uncu maddesi;
“(1) Kurumun **gelirleri** şunlardır:

a) **Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden alınacak Hazine yardımı.**” hükmünü amirdir.

Dolayısıyla, KDK TBMM Başkanlığından mali açıdan destek almaktadır

4- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK)

- Anayasanın 133'üncü maddesi uyarınca radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek amacıyla kurulmuştur.
- 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun uyarınca idarî ve malî özerkliğe sahip, tarafsız bir kamu tüzel kişiliği niteliğindedir. (m.34)
- Bütçe açısından, 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan **düzenleyici ve denetleyici bütçeli** kamu idareleri arasındadır.
- 6112 sayılı Kanunun Mali kaynaklar ve bütçeyi düzenleyen 41'inci maddesi;
“(1) Üst Kurulun **gelirleri** şunlardır:

.....

e) **Gerektiğinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bütçesinden alınacak Hazine yardımı.**” hükmünü amirdir.

- **Dolayısıyla, RTÜK gerek olduğunda TBMM Başkanlığından mali açıdan destek alabilmektedir**

DARÜLACEZE NİZAMNAMESİ'NİN HUKUKSAL NİTELİĞİ¹

(1) Anayasa Mahkemesinin yaklaşımı:

(E.1976/31, K.1976/30 sayılı Karar'dan alıntı)

“Anayasa'nın değişik 151. maddesiyle 22/4/1962 günlü, 44 sayılı “Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 20. maddesinin ikinci fıkrasının ilk tümcesi kuralları, Anayasa Mahkemesini, mahkemelerin gördükleri davalarda uygulamakla yükümlü oldukları herhangi bir kanun hükmünün Anayasa’ya aykırılığı savı ile kendisine intikâl ettirdikleri işleri karara bağlamakla görevli ve yetkili kılınmıştır.

Ancak, olayda, Anayasa’ya aykırılığı gerekçesiyle yerel mahkemece iptali istenilen “Taş Ocakları Nizamnamesi” Yasa adını taşımadığından, ilk önce bu Nizamnamenin yasa niteliğinde olup olmadığının çözümlenmesi gerekmektedir.

Taş Ocakları Nizamnamesi, 6 Haziran 1317 tarihinde zamanın padişahu tarafından çıkartılmıştır. O dönemdeki kurallara göre, padişah yasama ve yürütme görevlerini elinde tuttuğundan, bu Nizamnamenin yetkili makamca yasama yetkisine dayanılarak çıkartılmış sayılması gerekir. İçerik yönünden de kapsamına giren Yurttaki tüm ocaklar için geçerli ve uygulanması zorunlu, genel, soyut, sürekli kurallar getirmektedir. Öte yandan konuyu doğrudan doğruya düzenleyici nitelikte kurallar koyması nedeniyle, Anayasa'nın 107. maddesinde öngörülen “..... Kanunun uygulanmasını göstermek veya Kanunun emrettiği işleri belirtmek üzere...” çıkartılan “tüzüklerden” (Nizamnamelerden) de ayrı bir nitelik göstermektedir. Böylece bu Nizamname öğretinin ve yürürlükteki yasaların, bir metnin yasa sayılması için aradığı tüm koşulları içermekte ve bu haliyle Yasa değer ve gücünde bulunmaktadır.

Kaldı ki Taş Ocakları Nizamnamesi yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak her zaman Yasa niteliği ile uygulana gelmiş, yeni kurallar eklenmesi ya da kimi kurallarının değiştirilmesi hep Yasa çıkartılması yolu ile yapılmıştır. Örneğin 21 Şaban 1332-2 Temmuz 1330 günlü, “Taş Ocakları Nizamnamesine müzeyyel Kanun” adı ile bir Kanun zamanın yasama organınca kabul edilerek Nizamnameye yeni kurallar getirildiği gibi, Nizamnamenin 13. maddesi de 6 Haziran 1934 günlü, 2492 sayılı Yasa ile T. B. M. M. ce değiştirilmiştir. Yine T. B. M. M. ce yasalar için uygulanan yöntemle Nizamnamenin 30. maddesi hükmü yoruma tabi tutulmuş ve “Taş Ocakları Nizamnamesinin 30. maddesinin tefsirine mahal olmadığı hakkında heyeti umumiye kararı” ile zamanın yasama meclisince karar verilmiştir. (8 Mayıs 1929 günlü, 1187 sayılı Resmi Gazete)

1 Günal Seyit - Yasama Uzmanı (Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı Araştırma ve İnceleme Bürosu)

Ayrıca 44 sayılı Yasanın “Eski kanunlar hakkında dava açılması” başlığını taşıyan Geçici 5. maddesinin üçüncü fıkrasındaki “yukarıdaki fıkralar, Kanun adını taşımamakla beraber Kanun mahiyetindeki sair metinler için de geçerlidir.” kuralı da bu düşünceyi doğrulamakta olduğu gibi, Anayasa Mahkemesi’nin benzeri nizamnamelerle ilgili olarak verdiği kararlar da bu doğrultuda oluşmuş bulunmaktadır.

Bu nedenlerle itiraz konusu Nizamnamenin Yasa niteliğinde bulunduğu ve bu sonuç dolayısıyla de konuyu incelemenin Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkisi içinde kaldığı kabul edilmelidir.”

(2) Anayasa Mahkemesinin bu kararı, Mebusan Meclisinin tatil edildiği dönemde (30 yıllık ara dönem) çıkarılan bir düzenlemeye ilişkindir. Darülaceze Nizamnamesi ise Mebusan Meclisinin çalıştığı ancak olağan tatil döneminin sürdüğü bir süreçte Meclis iradesi olmadan çıkarılmıştır. Bu özel duruma ya da farklılığa karşın, Anayasa Mahkemesi kararındaki diğer gerekçelendirmelerin Darülaceze Nizamnamesi’nin kanun olarak nitelenmesi bağlamında destekleyici unsurlar olarak kullanılabilirliği düşünülmektedir.

(3) 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 108’inci maddesi ile Darülaceze Nizamnamesi’nde değişiklik yapılmıştır. Dolayısıyla söz konusu Nizamname’nin kanun niteliği taşıdığı yakın tarihli bir düzenleyici işlemle de kabul edilmiş görünmektedir.

(4) 6/7/1939 tarihli ve 3702 sayılı Tiyatro ve Sinamalarla Konserlerden Devlet ve Belediyelerce Alınmakta Olan Damga, Tayyare ve Belediye Resimleriyle Darülaceze Hissesinde Mikdarına ve Sureti İstifasına Dair Kanun’un 10’uncu maddesi ile 1/7/1948 tarihli ve 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun 51’inci maddesinde, Darülaceze Nizamnamesi’nin söz konusu kanunlara aykırı hükümlerinin yürürlükten kaldırıldığı hükme bağlanmıştır. Bu düzenlemeler de söz konusu Nizamname’nin kanun olarak kabul edilmesi gerektiği tezini güçlendirmektedir.

(5) Çerçeve kanunlarda bu nizamnameye göndermede bulunurken 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de yapıldığı gibi “12 Nisan 1332 tarihli ve 2511 sayılı Takvim-i Vakayide yayımlanan Darülaceze Nizamnamesi” kalıbı kullanılabilir. 3702 sayılı Kanun ile 5237 sayılı Kanun’da bundan farklı olarak “12 Nisan 1332 tarihli Darülaceze Nizamnamesi” kalıbı kullanılmıştır.

TBMM Kanun ve Karar Bilgi Sistemi’nde Darülaceze Nizamnamesi, “15 sayılı Kanun” olarak nitelenmiş, ancak Sistem’e “Söz konusu Kanun, numarasız olmakla beraber, programa kaydı yapılabilmesi için numaralandırılmıştır.” kaydı düşülmüştür.

(6) Bu Nizamname, kanun olarak kabul edildiği için, çerçeve kanunlarda, diğer kanunlar için uygulanan biçim kurallarına tabi olmalıdır. Bu kapsamda, çerçeve maddeler sıralamasında, kanun hükmünde kararnameler değil, kanunlar grubu içinde ele alınmalı ve tarihi dikkate alınarak sıralanmalıdır.

(7) Gerekli ise, Nizamname adının çerçeve kanunun başlığında anılmasında bir sakınca görülmemektedir.

(8) Uygulama: 28. Yasama Dönemi'nde TBMM Başkanlığına sunulan 2/3566 esas numaralı *Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*'nde, kabul tarihi bakımından en eski tarihli düzenleme olmasına karşın Nizamname'ye ilişkin değişikliklere ilk maddelerde yer verilmemiş; değişiklik, kanunlarda değişiklik öngören çerçeve maddelerden sonra gelen çerçeve maddelerle (çerçeve 26'ncı ve 27'nci maddeler) gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Nizamname adı, Kanun Teklifi başlığında da anılmamıştır.

Söz konusu Kanun Teklifi, 22/4/2026 tarihli ve 7578 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun olarak kanunlaşmıştır.

YASAMA VERİLERİ
VE
İSTATİSTİKLER

2025 YILI YASAMA VE DENETİM VERİLERİ¹

YASAMA FAALİYETLERİ

Kanun Teklifleri

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında TBMM Başkanlığına milletvekillerce 28'i milletlerarası andlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin olmak üzere 605 kanun teklifi sunulmuştur. 67 kanun teklifi komisyonlarda görüşülerek Genel Kurul gündemine girmiş ve 33 teklif kanunlaşmıştır. 31 Aralık 2025 tarihi itibarıyla 109 kanun teklifi gündemde, 3.225 kanun teklifi ise ilgili komisyonlardadır. Anılan tarihler arasında 3 kanun teklifi, teklif sahibi milletvekillerce geri alınmıştır.

Aynı dönemde Cumhurbaşkanınca TBMM Başkanlığına 2 kanun teklifi sunulmuş ve bu teklifler kanunlaşmıştır.

Kanunlar ve Kararlar

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 35 kanun ve 44 TBMM Kararı kabul edilmiştir.

Kanun Hükmünde Kararnameler

Önceki yasama dönemlerinden 273 KHK 28'inci Yasama Dönemine intikal etmiştir. Hâlihazırda komisyonlarda 273 KHK bulunmaktadır.

Yasama Dokunulmazlığı Tezkereleri

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında Başkanlığa 188 yasama dokunulmazlığı tezkeresi gelmiş olup 1 tezkere vefat nedeniyle, 2 tezkere ise geri alınma nedeniyle Cumhurbaşkanlığına iade edilmiştir.

Hâlihazırda Karma Komisyonunda 1.012 yasama dokunulmazlığı tezkeresi bulunmaktadır.

¹ Bu bölümde yer alan "hâlen", "hâlihazırda" gibi ifadeler, 2025 yılı sonuna (31.12.2025) işaret etmektedir.

Kanun Teklifi Taslağı Hazırlama ve İnceleme Faaliyetleri

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında, milletvekillerinin talepleri doğrultusunda 26'sı milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunmasına ilişkin olmak üzere 303 kanun teklifi taslağı hazırlanmış, milletvekilleri tarafından hazırlanmış olan 39 kanun teklifi taslağı ise TBMM Başkanlığına sunulmadan önce kanun yapım tekniğı bakımından incelenmiştir.

Ayrıca 28'i milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi olmak üzere 640 kanun teklifi incelenmiş, 14 komisyon raporu tetkik edilmiş ve 35 kanun okunarak son incelemesi yapılmıştır.

TBMM Başkanlığına sunulan kanun teklifleri, bilgi formu hazırlanarak kanun yapım tekniğine uygunluk yönünden incelenmiş; kanun tekliflerine ait komisyon raporları ile kabul edilen kanunlar yazım hataları ve kanun yapım tekniğine uygunluk açısından gözden geçirilmiştir.

Kanun ve Karar Bilgi Sistemi

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 14'ü uluslararası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunmasına ilişkin olmak üzere 35 kanun ve 44 TBMM Kararının "Kanun ve Karar Bilgi Sistemi"ne girişi yapılmıştır. Anılan kanunlarda yer alan 389 çerçeve kanun maddesi ile kanunlarda yapılan değişiklikler yerlerine işlenmiştir. Aynı zamanda 518 kanun maddesinin detayları; genel gerekçe ve madde gerekçeleri, komisyon raporları, Genel Kurul görüşme tutanakları, değişiklik önergeleri, önergelerde bulunan gerekçe ve imzası bulunan milletvekili isimleri, görüşmelerdeki soru-cevap işlemlerinin sisteme girişi yapılmıştır.

16 Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin sisteme girişi yapılmış olup kararnamelerde yer alan 140 çerçeve madde ile yapılan değişiklikler yerlerine işlenmiştir.

Kanunlarda süre, kapsam, oran ve yüzdelerde değişiklik yapan, bazı andlaşmaların yürürlük tarihini belirleyen ve fakültelerin kurulmasına/kaldırılmasına/isimlerinin değiştirilmesine ilişkin 69 Cumhurbaşkanı kararı (bu kararlar için gerekli 198 dipnot) ve 61 tebliğ (bu tebliğler için gerekli 62 dipnot) yerlerine işlenmiştir.

8'i Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde, 58'i kanunlarda olmak üzere 66 Anayasa Mahkemesi iptal kararı da sisteme işlenmiştir.

DENETİM FAALİYETLERİ

Yazılı Soru Önergeleri

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında TBMM Başkanlığına 16.463 yazılı soru önergesi sunulmuştur.

Söz konusu yazılı soru önergelerinin 25'i Gelen Kâğıtlara girmeden önce soru sahibi milletvekilleri tarafından geri alınmış, 88'i Anayasa ve İçtüzük hükümlerine aykırı oldukları gerekçesiyle iade edilmiş, 205'i ise mükerrer geldiğinden işleme konulmamıştır. 92 yazılı soru önergesinin inceleme işlemleri devam etmektedir.

İşleme alınan 16.053 yazılı soru önergesinden 2'si Gelen Kâğıtlara girdikten sonra önerge sahibi milletvekili tarafından geri alınmıştır. 2.159'u süresi içinde ve 6.371'i süresi geçtikten sonra olmak üzere 8.530'u cevaplanmıştır. 673 yazılı soru önergesinin on beş günlük cevaplanma süresi devam etmektedir. Süresi geçtikten sonra cevaplandırılanlar hariç olmak üzere 6.848 yazılı soru önergesinin süresi içinde cevaplandırılmadığı Gelen Kâğıtlarda ilan edilmiştir.

Bunların dışında, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında, söz konusu tarih aralığından önce verilmiş olan yazılı soru önergelerine ait 45'i süresi içinde ve 1.284'ü süresi geçtikten sonra olmak üzere 1.329 önerge cevabına ilişkin işlemler gerçekleştirilmiştir.

TBMM Başkanlığına Sorular

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında TBMM Başkanı'na 159 yazılı soru önergesi yöneltilmiştir.

Söz konusu yazılı soru önergelerinin 1'i Gelen Kâğıtlara girmeden önce soru sahibi milletvekili tarafından geri alınmış, 3'ü mükerrer geldiğinden işleme konulmamıştır. İşleme alınan 155 yazılı soru önergesinin; 95'i süresi içinde cevaplanmış, 1 yazılı soru önergesinin süresi içinde cevaplandırılmadığı Gelen Kâğıtlarda ilan edilmiştir. 59 yazılı soru önergesinin on beş günlük cevaplanma süresi devam etmektedir.

Bunların dışında, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında, söz konusu tarih aralığından önce verilmiş olan yazılı soru önergelerinden 4'ü cevaplandırılmıştır.

Genel Görüşme Önergeleri

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında TBMM Başkanlığına 39 genel görüşme önergesi sunulmuştur.

Bu genel görüşme önergelerinden 1'i mükerrer olduğundan işleme konulmamıştır.

İşleme alınan 38 genel görüşme önergesi Genel Kurul gündeminde yer almaktadır.

Meclis Araştırması Önergeleri

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında TBMM Başkanlığına 1.380 Meclis araştırması önergesi sunulmuştur.

Bu Meclis araştırması önergelerinin 31'i Anayasa ve İçtüzük hükümlerine uygun bulunmadığından iade edilmiş, 1'i imza sayısının 20'nin altına düşmesi nedeniyle Gelen Kâğıtlara girmeden işlemde kaldırılmış ve 6'sı mükerrer olduğundan işleme konulmamıştır. 1 Meclis araştırması önergesinin inceleme işlemleri devam etmektedir.

İşleme alınan 1.341 Meclis araştırması önergesinin 21'i üzerinde görüşmeler gerçekleştirilmiş ve Meclis araştırması açılması kabul edilmiş olup 4 Meclis araştırması komisyonu kurulmuştur. 1.320 Meclis araştırması önergesi Genel Kurul Gündeminde yer almaktadır.

Meclis Soruşturması Önergeleri

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında Meclis soruşturması önergesi verilmemiştir.

KOMİSYON ÇALIŞMALARI

Anayasa Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 1 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihleri arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona esas komisyon olarak 29 kanun teklifi; tali komisyon olarak 16 kanun teklifi havale edilmiştir.

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında tali komisyon olarak havale edilmiş 5 kanun teklifi esas komisyon tarafından görüşüldüğü için komisyonunda bulunan işlerden çıkarılmıştır.

Komisyonunda hâlen esas komisyon olarak 4 KHK ve 133 kanun teklifi; tali komisyon olarak 52 kanun teklifi bulunmaktadır.

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 4 Karma Komisyon toplantısı ve 4 Karma Alt Komisyon toplantısı gerçekleştirilmiştir. 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında Karma Komisyon Başkanlığına yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında 188 Cumhurbaşkanlığı tezkere si havale edilmiş olup 1 tezkere vefat nedeniyle, 2 tezkere ise geri alınma nedeniyle Cumhurbaşkanlığına iade edilmiştir.

Hâlihazırda Karma Komisyonunda bulunan yasama dokunulmazlığı tezkere si sayısı 1.012'dir.

Adalet Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 4 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona esas komisyon olarak 77, tali komisyon olarak 39 kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyon, esas komisyon olarak “Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, “Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ile “Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ni görüşerek karara bağlamış ve raporlarını TBMM Başkanlığına sunmuştur. Tali komisyon olarak havale edilmiş olan kanun tekliflerinden 5'i esas komisyon tarafından görüşüldüğü için komisyonunda bulunan işlerden çıkarılmıştır.

Komisyonunda hâlen esas komisyon olarak 5 KHK ve 661 kanun teklifi, tali komisyon olarak 215 kanun teklifi bulunmaktadır.

Komisyon 2025 yılı içinde, İtalya Adalet Bakanı ve beraberindeki heyeti, KKTC Cumhuriyet Meclisi Hukuk, Siyasi İşler, Dış İlişkiler ve Savunma Komitesi Başkanı ve beraberindeki heyeti, Arnavutluk Meclis Başkanı ve beraberindeki parlamento heyeti ile Polonya Meclisi Adalet ve İnsan Hakları Komisyonu Başkanı ve heyetini kabul etmiştir.

Milli Savunma Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 1 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona esas komisyon olarak 8; tali komisyon olarak 19 kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyon esas komisyon olarak “Siber Güvenlik Kanun Teklifi”ni görüşerek karara bağlamış ve raporunu TBMM Başkanlığına sunmuştur.

Komisyona tali olarak havale edilmiş olan kanun tekliflerinden 5’i esas komisyon tarafından görüşüldüğü için komisyonda bulunan işlerden çıkarılmıştır.

Komisyonda hâlen esas komisyon olarak 36 kanun teklifi; tali komisyon olarak 88 kanun teklifi bulunmaktadır.

Komisyon Başkanı’nı 2 büyükelçi ve 5 yabancı heyet ziyaret etmiştir.

Komisyon Başkanı ve beraberindeki heyetler tarafından; Polonya, Azerbaycan, Bulgaristan ve Fransa Cumhuriyetleri ile Danimarka Krallığı’na olmak üzere 5 resmî ziyaret gerçekleştirilmiştir.

İçişleri Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 1 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona esas komisyon olarak 115; tali komisyon olarak 45 kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyona tali komisyon olarak havale edilmiş kanun tekliflerinden 3’ü esas komisyon raporunu verdiği için komisyonda bulunan işlerden çıkarılmıştır.

Komisyonda hâlen esas komisyon olarak 8 KHK ve 484 kanun teklifi; tali komisyon olarak 343 kanun teklifi bulunmaktadır.

Komisyon, Başkan veya üyeler düzeyinde görev alanı ile ilgili toplantılara katılmış; çeşitli meslek ve sivil toplum kuruluşları ve heyetlerle görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Dışişleri Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 7 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona esas komisyon olarak 29; tali komisyon olarak 4 kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyon, söz konusu tarih aralığında esas komisyon olarak 41 kanun teklifini görüşerek karara bağlamış ve raporlarını TBMM Başkanlığına sunmuştur.

Dışişleri Komisyonu bünyesinde kurulan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Alt Komisyonu 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 1 toplantı gerçekleştirmiştir.

Komisyonun 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında dış ilişkiler kapsamında gerçekleştirilen 45 faaliyeti şunlardır:

- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Uluslararası Cumhuriyetçiler Enstitüsü Yuvarlak Masa Toplantısı'na Katılımı (18 Ocak 2025), İstanbul, Türkiye
- Dışişleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışişleri Komisyonu Heyeti'nin Kuzey Makedonya Ziyareti, (27-29 Ocak 2025), Üsküp, Kuzey Makedonya
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Umman Sultanlığı'nın Ankara Büyükelçisi'ni Kabulü (31 Ocak 2025)
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Karadağ Parlamentosu Karadağ-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı ile Heyetlerarası Görüşmesi (4 Şubat 2025), Ankara, Türkiye
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesi (AGİT PA) Başkanı ile Görüşmesi (4 Şubat 2025), Ankara, Türkiye
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Hırvatistan'ın Ankara Büyükelçisi'ni Kabulü (6 Şubat 2025), Ankara, Türkiye
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Kazakistan Meclisi Ekonomik Reformlar ve Bölgesel Kalkınma Komisyonu Başkanı ve Kazakistan-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı ile Heyetlerarası Görüşmesi (13 Şubat 2025), Ankara, Türkiye
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Tunus'un Ankara Büyükelçisi'ni Kabulü (13 Şubat 2025)
- Türk Devletleri Parlamentoları Dışişleri Komisyonları Toplantısı (18-19 Şubat 2025), İstanbul, Türkiye

- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Hindistan'ın Ankara Büyükelçisi, Hindistan'ın Ankara ve İstanbul'daki Misyon Yetkilileri, Hindistanlı ve Türk Akademisyen ve Uzmanlar ile SETA Vakfı Uzmanlarından Mütevellit Heyeti Kabulü (27 Şubat 2025)
- Dışişleri Komisyonu Başkanvekili'nin Uganda Parlamentosu Dışişleri Komisyonu Başkanvekili ve Beraberindeki Heyet ile Görüşmesi (7 Mart 2025), Ankara, Türkiye
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Almanya'nın Ankara Büyükelçisi'ni Kabulü (10 Mart 2025)
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Mısır'ın Ankara Büyükelçisi'ni Kabulü (10 Mart 2025)
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Romanya Senatosu Dışişleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Senato Heyeti ile Görüşmesi (11 Mart 2025), Ankara, Türkiye
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın İrlanda'nın Ankara Büyükelçisi'ni Kabulü (17 Mart 2025)
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Avrupa Birliği Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ile Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası Parlamentolararası Konferansına Katılımı (23-25 Mart 2025), Varşova, Polonya
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Küba Halkın Gücü Ulusal Meclisi Uluslararası İlişkiler Komisyonu ve Latin Amerika ve Karayipler Parlamentosu (PARLATİNO) Başkanı ile Görüşmesi (8 Nisan 2025), Ankara, Türkiye
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Irak Temsilciler Meclisi Irak-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı ve Irak Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komisyonu Başkan Yardımcısı ve Beraberindeki Dostluk Grubu Heyeti'ni Kabulü (8 Nisan 2025)
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Antalya Diplomasi Forumuna Katılımı (11-13 Nisan 2025)
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Peru Kongresi Peru-Türkiye Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkanı'ni Kabulü (15 Nisan 2025)
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Filistin'i Destekleyen Parlamentolar Grubu Toplantısına Katılımı (18 Nisan 2025), İstanbul, Türkiye

- Dışişleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışişleri Komisyonu Heyeti'nin Moskova, Rusya Federasyonu Ziyareti (20-22 Nisan 2025)
- Dışişleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışişleri Komisyonu Heyeti'nin Madrid, İspanya Ziyareti (5-8 Mayıs 2025)
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Mısır Arap Cumhuriyeti Parlamentosu Senato Dışişleri, Arap ve Afrika İşleri Komisyonu Başkanı ile Görüşmesi (20 Mayıs 2025), Ankara, Türkiye
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın 2025 Concordia Avrupa Zirvesi'ne Katılımı (8-10 Haziran 2025), Londra, Birleşik Krallık
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Gürcistan Parlamentosu Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı ile Görüşmesi (17 Haziran 2025), Ankara, Türkiye
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları (SETA) Vakfı ve Balkan Ülkeleri Düşünce Kuruluşları Temsilcileri ve Uzmanlarını Kabulü (20 Haziran 2025)
- Dışişleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışişleri Komisyonu Heyeti'nin Tiran, Arnavutluk Ziyareti (29 Haziran-1 Temmuz 2025)
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Ukrayna-Türkiye Parlamentolararası Dostluk Grubu Eşbaşkanı'nı Kabulü (2 Temmuz 2025)
- Dışişleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışişleri Komisyonu Heyeti'nin KKTC Cumhuriyet Meclisi Hukuk, Siyasi İşler, Dış İlişkiler ve Savunma Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Komisyon Heyeti ile Görüşmesi (2 Temmuz 2025), Ankara, Türkiye
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Konuğu olarak Rusya Federal Meclisi Devlet Duması Dışişleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Komisyon Heyetinin Türkiye Ziyareti (10 Temmuz 2025), Ankara, Türkiye
- Dışişleri Komisyonu Üyelerinin AB'nin Ortak Dış ve Güvenlik Politikası (ODGP) ve Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası (OGSP) Parlamentolar Arası Konferansı'na Katılımı (26-28 Ağustos 2025), Kopenhag, Danimarka
- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın Letonya'nın Ankara Büyükelçisi'ni Kabulü (12 Eylül 2025)

- Dışışleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışışleri Komisyonu Heyeti'nin, Türkiye ve Baltık Ülkeleri Parlamentoları (Estonya, Letonya ve Litvanya) Dışışleri Komisyonları Dörtlü Toplantısına Katılımı (16-17 Eylül 2025), Riga, Letonya
- Dışışleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışışleri Komisyonu Heyeti'nin, Polonya Parlamentosu Temsilciler Meclisi (Sejm) Dışışleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışışleri Komisyonu Heyeti ile Görüşmesi (2 Ekim 2025), Ankara, Türkiye
- Dışışleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışışleri Komisyonu Heyeti'nin Finlandiya Parlamentosu Dışışleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışışleri Komisyonu Heyeti ile Görüşmesi (7 Ekim 2025), Ankara, Türkiye
- Dışışleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışışleri Komisyonu Heyeti'nin Kenya Parlamentosu Kenya-Türkiye Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkanı ve Beraberindeki Heyet ile Görüşmesi (21 Ekim 2025), Ankara, Türkiye
- Dışışleri Komisyonu Başkanı'nın Çek Cumhuriyeti'nin Ankara Büyükelçisi'ni Kabulü (22 Ekim 2025)
- Dışışleri Komisyonu Başkanı'nın Uluslararası Cumhuriyetçiler Enstitüsü (International Republican Institute-IRI) Türkiye Direktörü'nü Kabulü (30 Ekim 2025)
- Dışışleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışışleri Komisyonu Heyeti'nin Estonya Dışışleri Bakanı ile Görüşmesi (31 Ekim 2025), Ankara, Türkiye
- Dışışleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışışleri Komisyonu Heyeti'nin Paris, Fransa Ziyareti (12-14 Kasım 2025)
- Dışışleri Komisyonu'nun Dördüncü Uluslararası Kırım Platformu'na Katılımı (23-24 Kasım 2025), Stockholm, İsveç
- Dışışleri Komisyonu Başkanı ve Beraberindeki Dışışleri Komisyonu Heyeti'nin Roma, İtalya Ziyareti (25-27 Kasım 2025)
- Dışışleri Komisyonu Başkanı'nın Uluslararası Cumhuriyetçiler Enstitüsü'nün Düzenlediği Türkiye-Yunanistan Demokrasi Diyalogu Yuvarlak Masa Toplantısına Katılımı (28 Kasım 2025), İstanbul, Türkiye

- Dışişleri Komisyonu Başkanı'nın ABD'nin eski Ankara Büyükelçisi James JEFFREY ve Geçmiş Tarihlerde Diploması ve Dış Politika Alanlarında Üst Düzey Kamu Görevlerinde Bulunan Diğer ABD'li Yetkililer ile SETA Vakfı Yetkililerini Kabulü (17 Aralık 2025)

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona esas komisyon olarak 44; tali komisyon olarak 39 kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyonunda hâlen esas komisyon olarak 10 KHK ve 203 kanun teklifi, tali komisyon olarak 190 kanun teklifi bulunmaktadır.

Komisyon, Başkan veya üyeler düzeyinde görev alanı ile ilgili meslek, sivil toplum kuruluşu, sendikalar ve yabancı heyetler ile çeşitli görüşmeler gerçekleştirmiş; 1 yurt dışı çalışma ziyaretinde bulunmuştur.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 2 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona, esas komisyon olarak 16; tali komisyon olarak 23 kanun teklifi ile 1 Sayıştay Başkanlığı tezkeresi havale edilmiştir.

Komisyon, esas komisyon olarak “Vakıflar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ile “Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı 2024 Yılı Sayıştay Raporunu” görüşmüş, raporlarını TBMM Başkanlığına sunmuştur. Tali komisyon olarak havale edilmiş 6 kanun teklifi, esas komisyon raporunu verdiği için komisyonunda bulunan işlerden çıkarılmıştır.

Komisyonunda hâlen esas komisyon olarak 64 kanun teklifi; tali komisyon olarak 75 kanun teklifi bulunmaktadır.

Komisyon, görev alanı ile ilgili yurt içinde çeşitli toplantılara katılmış, yerli ve yabancı heyetleri kabul ederek görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Çevre Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 1 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona esas komisyon olarak 4; tali komisyon olarak 9 kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyon, esas komisyon olarak “İklim Kanunu Teklifi”ni görüşerek karara bağlamış ve raporunu TBMM Başkanlığına sunmuştur.

Komisyon; ayrıca görev alanı ile ilgili konularda çeşitli kurum ve kuruluşlarla istişare toplantıları düzenlemiş ve heyetleri kabul etmiştir.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 3 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona esas komisyon olarak 31; tali komisyon olarak 151 kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyon, esas komisyon olarak “Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ni görüşerek karara bağlamış ve raporunu TBMM Başkanlığına sunmuştur. Tali komisyon olarak havale edilmiş 5 kanun teklifi esas komisyon raporunu verdiği için komisyonda bulunan işlerden çıkarılmıştır.

Komisyonunda hâlen esas komisyon olarak 8 KHK ve 161 kanun teklifi; tali komisyon olarak 842 kanun teklifi bulunmaktadır.

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 1 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona esas komisyon olarak 20; tali komisyon olarak 32 kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyon, esas komisyon olarak “Milli Parklar Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ni görüşerek karara bağlamış ve raporunu TBMM Başkanlığına sunmuştur.

Komisyonunda hâlen esas komisyon olarak 5 KHK ve 67 kanun teklifi; tali komisyon olarak 132 kanun teklifi bulunmaktadır.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 3 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona esas komisyon olarak 16; tali komisyon olarak 23 kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyon, esas komisyon olarak “Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” ile “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ni görüşerek karara bağlamış ve raporlarını TBMM Başkanlığına sunmuştur.

Komisyonunda hâlen esas komisyon olarak 17 KHK, 89 kanun teklifi; tali komisyon olarak 73 kanun teklifi bulunmaktadır.

Komisyon ayrıca 1 yurt içi çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Dilekçe Komisyonu

Dilekçe Komisyonuna, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 13.849 başvuruda bulunulmuş olup bunların dağılımına ilişkin bilgiler aşağıdaki şekildedir:

Başvurunun Alınma Şekline Göre Dilekçe Sayıları		
Başvuru Şekli	Dilekçe Sayısı	Oranı (%)
e-Dilekçe	11.825	85,39
KEP	1.339	9,67
Posta	625	4,51
Elden	35	0,25
Kurum İçi	18	0,13
Faks	5	0,04
Milletvekili	2	0,01
*1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında e-Dilekçe Sistemine 78.945 kişi kaydolmuştur. Hâlihazırda programa kayıtlı kişi sayısı 486.893'tür.		

Bu başvurulardan 10.421'i şahsi imzalı dilekçe olmakla birlikte, toplu imza ile yapılan 3.263 başvuruya imza atarak katılan kişi sayısı 263.726 olmuştur.

Başvuru Sahiplerine Göre Dilekçe Sayıları		
Başvuru Sahibi	Dilekçe Sayısı	Oranı (%)
Gerçek Kişi	13.799	99,64
Kadın	3.126	22,57
Erkek	10.673	77,07
Tüzel Kişi	50	0,36

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında Dilekçe Komisyonuna yapılan başvurular konular itibarıyla değerlendirildiğinde; en fazla başvurunun “Çalışma ve Sosyal Güvenlik” ile “Komisyon Başvuru İşlemleri” konularında olduğu görülmektedir. Ayrıca Komisyona en fazla İstanbul; en az ise Tunceli ilinde ikamet eden vatandaşlar tarafından başvuru yapılmıştır.

Gelen Başvurularda Konuları İtibarıyla İlk 5 Konu		
Konu	Dilekçe Sayısı	Oranı (%)
Çalışma ve Sosyal Güvenlik	2.790	20,15
Komisyon Başvuru İşlemleri	2.704	19,52
Adalet Hizmetleri	2.217	16,01
Eğitim Hizmetleri	747	5,39
Şehircilik, Konut/Barınma	425	3,07

Adresler İtibarıyla En Fazla Başvuru Gelen 3 İl		
İl	Dilekçe Sayısı	Oranı (%)
İstanbul	2.765	19,97
Ankara	1.295	9,35
İzmir	790	5,70

Adresler İtibarıyla En Az Başvuru Gelen 3 İl		
İl	Dilekçe Sayısı	Oranı (%)
Tunceli	6	0,04
Çankırı	9	0,06
Bartın	17	0,12

Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanı

Başkanlık Divanı, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında gerçekleştirdiği 19 toplantıda 13.849 dilekçe hakkında görüşülemeyeceğine ilişkin 7.798 karar almıştır. Ayrıca 127 dilekçe mevzuata uygun olmadığından ya da mükerrer olması sebebiyle işleminden kaldırılarak hıfzolanmıştır.

Anılan tarihler arasında Başkanlık Divanının, dilekçenin görüşülemeyeceğine ilişkin 397 kararına TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında milletvekilleri tarafından itiraz edilmiştir. Söz konusu kararlara konu dilekçeler, TBMM İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyon Genel Kuruluna sevk edilmiştir.

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu (DKGK), 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 3 toplantı gerçekleştirmiştir.

Alt Komisyonlar

1. İlköğretim ile Ortaöğretim Kurumlarında Akran Zorbalığının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu
2. Türkiye'de Finansal Okuryazarlığın Yaygınlaştırılması ve Düzeyinin Artırılması Alt Komisyonu

Dilekçe Komisyonu ve İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon

Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyonunda 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 4 Karma Komisyon toplantısı ve 5 Karma Alt Komisyon toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Karma Komisyon, “2024 Yıllık Raporu” ile TBMM İçtüzüğü’nün 88’inci maddesi kapsamında Komisyona geri alınan 2023 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu hakkındaki 142 sıra sayılı Karma Komisyon Raporu’nu gündeme almış ve 142 sıra sayılı Raporun, raporların birbiri ile ilgisi nedeniyle, Kamu Denetçiliği Kurumu 2024 Yıllık Raporu Hakkındaki Karma Komisyon Raporu’na eklenerek TBMM Genel Kurulunda birlikte görüşülmek üzere TBMM Başkanlığına sunulması kabul edilmiştir.

TBMM Başkanlığına sunulan 2024 ve 2023 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyon Raporları (5/6, 5/2) 142 ve 142’ye 1’inci ek sıra sayılarıyla bastırılıp dağıtılmış ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 2 Ekim 2025 tarihli 2. Birleşiminde görüşülmüştür.

Karma Komisyonun 11 Aralık 2025 tarihli toplantısında; 3 Kamu Denetçisi Adayının dinlenmesinin ardından yapılan seçimde Şerif YILMAZ, Kamu Denetçisi olarak seçilmiş ve hemen ardından 6328 sayılı Kanun’un 13’üncü maddesi gereğince andiçmiştir.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 21 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında Komisyon bünyesinde kurulu alt komisyonlar, Anayasa’nın 165’inci maddesi ile 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkındaki Kanun uyarınca, kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları ile faaliyetlerinin denetimlerini gerçekleştirmiştir.

Bu kapsamda;

- Komisyon 17 Haziran 2025 tarihinde 28. Dönem 2. Devre Komisyon Başkanlık Divanı Seçimini gerçekleştirmiştir.

- Komisyon, 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları üzerindeki çalışmaları kapsamında, 15 Nisan 2025 -10 Temmuz 2025 tarihleri arasında 20 toplantı gerçekleştirmiştir.

- Komisyon bünyesinde kurulu alt komisyonlar, 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları üzerindeki çalışmaları kapsamında, 7 Ocak 2025 – 7 Şubat 2025 tarihleri arasında 15 toplantı gerçekleştirmiştir.

3346 sayılı Kanun uyarınca, 102 Kamu İktisadi Teşebbüsünün 2024 yılına ait Sayıştay Başkanlığı tarafından hazırlanan yıllık denetim raporlarının 35 Komisyon üyesine dağıtımı, 30 Aralık 2025 tarihinde gerçekleşmiştir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 2 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona tali komisyon olarak 23 kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyona, bahsi geçen tarih aralığında insan haklarının ihlale uğradığına dair iddiaları içeren 3.876 başvuru yapılmıştır. Bahsi geçen başvurulardan, 90'ı işleme alınamamıştır. İşleme alınan başvuru sayısı 3.786'dır. Başvurular arasında ilk sıralarda; ceza infaz kurumlarındaki tutuklu ve hükümlülerden gelen başvurular ile yargı mercilerinin kararlarından memnuniyetsizliğe ilişkin konular yer almaktadır. Bunların yanı sıra başvurular; kolluk uygulamaları, sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklı şikâyetler, maddi yardım talepleri, sağlık ve eğitim hizmetlerinden şikâyet, yasal düzenleme ve yerinde inceleme talepleri gibi hususları içermektedir.

Komisyon, 22 Nisan 2025 tarihinde Ankara'da Akyurt Geri Gönderme Merkezi'ne yerinde inceleme ziyareti gerçekleştirmiştir.

Komisyon, 28-29 Nisan 2025 tarihlerinde Isparta Süleyman Demirel Üniversitesinde gerçekleştirilen "Türkiyede Uluslararası ve Geçici Koruma Altındaki Kişilerin İş ve İşgücü Piyasasındaki Rolü ve Etkisi Çalıştayı"na katılım sağlamıştır.

Komisyon, 5-7 Mayıs 2025 tarihlerinde düzenlenen BM İnsan Hakları Konseyi Evrensel Periyodik İnceleme Mekanizması (EPİM) Toplantısı'na katılmak üzere İsviçre'ye bir inceleme ziyareti gerçekleştirmiştir.

Komisyon bünyesinde 1 Ocak 2025-31 Aralık 2025 tarihleri arasında faaliyet gösteren alt komisyonlar şunlardır:

1. Göç ve Uyum Alt Komisyonu
2. Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu
3. Çocuk Hakları Alt Komisyonu
4. İslamofobi ve Irkçılık İnceleme Alt Komisyonu
5. Ayrımcılığın Önlenmesi Alt Komisyonu

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 2 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona 1 kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyon Başkanı, Hırvatistan'ın Ankara Büyükelçisi ile Sudan'ın Ankara Büyükelçisi'ni kabul etmiştir.

Komisyon ayrıca anılan tarihler arasında İsveç Parlamentosu Türkiye Dostluk Grubu Başkanı Mattias KARLSSON başkanlığındaki bir heyetin, Romanya Senatosu Dışışleri Komisyonu Başkanı Titus CORLĂŢEAN başkanlığındaki bir heyetin, Avrupa İşleri Komisyonu Başkanı Mihai COTET başkanlığındaki bir heyetin ve Almanya'nın Hessen Eyaleti'nin Federal ve Avrupa İşleri, Uluslararası İşler ve Bürokrasiyi Azaltmadan Sorumlu Bakanı Manfred PENTZ başkanlığındaki bir heyetin yaptığı çalışma ziyaretlerine ev sahipliği yapmıştır.

Anılan tarih aralığında Komisyon üyelerinden müteşekkil heyetler, 26-27 Ocak 2025 tarihlerinde Polonya'nın başkenti Varşova'da gerçekleştirilen "73'üncü COSAC (Avrupa Birliği Parlamentoları Avrupa İşleri Komisyonları Konferansı) Başkanlar Toplantısı" ile 8-10 Haziran 2025 tarihlerindeki 73'üncü Genel Kurul Toplantısına, 25-28 şubat 2025 tarihlerinde Arnavutluk Parlamentosu Avrupa İşleri Komisyonu'nun davetine icabetle gerçekleşen çalışma ziyareti kapsamındaki toplantılar ile Arnavutluk'un başkenti Tiran'da gerçekleştirilen "21. İstikrarı Sağlama ve İşbirliği Sürecinde Yer Alan Ülke Parlamentoları Avrupa Entegrasyonu/İşleri Komisyonları Konferansı (COSAP) Toplantısı"na, 3-4 Temmuz 2025 tarihlerinde Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da gerçekleştirilen 74. COSAC Başkanlar Toplantısı ile 30 Kasım-2 Aralık 2025 tarihlerinde aynı yerde yapılan COSAC 74. Genel Kurul Toplantısı'na, 17-18 Kasım 2025 tarihlerinde Bosna Hersek'in başkenti Saraybosna'da gerçekleştirilen 22. COSAP Toplantısı'na katılmıştır.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 1 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona; tali komisyon olarak 31 kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyonunda hâlen esas komisyon olarak 3 kanun teklifi; tali komisyon olarak 197 kanun teklifi bulunmaktadır.

Komisyonuna anılan tarihler arasında 7 bireysel başvuru yapılmıştır.

Komisyon, yurt içinde ve yurt dışında toplam 18 ziyaret, etkinlik ve kabul gerçekleştirmiştir.

Komisyon;

- 9 Ekim 2025 tarihinde Ankara’da mukim kadın büyükelçiler ile bir toplantı gerçekleştirmiştir.
- 18 Kasım 2025 tarihinde İsveç’in Ankara Büyükelçisi’ni ziyaret etmiştir.
- 4 Aralık 2025 tarihinde “Türk Kadınının Seçme Seçilme Hakkınının 91. Yıldönümü Programı”nı gerçekleştirmiştir.
- 10 Aralık 2025 tarihinde Kastamonu’da düzenlenen “İlk Türk Kadın Mitinginin 106. Yıldönümü Töreni”ne katılmıştır.

Komisyon ayrıca şu toplantıları gerçekleştirmiştir:

- 10-11 Ocak 2025 “Kastamonu Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Bölge Toplantısı”
- 9-10 Mayıs 2025 “İzmir Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Bölge Toplantısı”
- 24-26 Ekim 2025 “Diyarbakır Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Bölge Toplantısı”

Komisyon 2025 yılında aşağıdaki uluslararası toplantılara katılmıştır:

- 5-7 Şubat 2025 tarihinde “OECD Küresel Parlamenter Ağı Genel Kurul Toplantısı” (Fransa)
- 14-15 Şubat 2025 tarihinde “KEFEK-UN WOMEN Kadınların Siyasette ve Karar Alma Süreçlerine Katılımın Güçlenmesi Projesi Bilgi Paylaşım Toplantısı” (Sakarya-Sapanca)
- 6 Mart 2025 tarihinde “Avrupa Parlamentosu 8 Mart Toplantısı” (Belçika)
- 10-15 Mart 2025 tarihlerinde “BM Kadının Statüsü Komisyonu 69. Toplantısı” (ABD)
- 28-30 Eylül 2025 tarihinde “Kadın Siyasi Liderler Zirvesi”(Karadağ)

- 10-11 Kasım 2025 tarihinde “8. Reykjavik Küresel Forumu” (İzlanda)
- 12-13 Kasım 2025 tarihinde “İsveç Çalışma Ziyareti”
- 21-23 Kasım 2025 tarihinde “KEFEK-UN WOMEN Kadınların Siyasette ve Karar Alma Süreçlerine Katılımın Güçlenmesi Projesi Bilgi Paylaşım Toplantısı” (Antalya)

Komisyonu ziyaret eden heyetler aşağıda sıralanmıştır:

- 4-5 Aralık 2025 tarihinde KKTC Meclis Başkanı Fazilet ÖZDENEFE KÜRŞAT, Azerbaycan Milli Meclisi Aile, Kadın ve Çocuk İşleri Komitesi Başkanı Hijran HÜSEYNOVA ve Kuzey Makedonya Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Üyesi İmriye SALİU-FETAİ'nin Ziyareti
- 14 Ekim 2025 Sierra Leone'un Ankara Büyükelçisi Dr. Francess Virginia ANDERSON'un Ziyareti
- 10 Eylül 2025 Birleşmiş Milletler Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi (CEDAW) üyesi Patsili TOLEDO'nun (Şili) Kabulü

Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 7 toplantı gerçekleştirmiştir.

Komisyon, bu toplantılarda 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nun ek 2'nci maddesi uyarınca kendisine havale edilen “Devlet İstihbarat Hizmetleri ile Güvenlik ve İstihbari Nitelikteki Faaliyetlere İlişkin 2024 Yılı Raporu”nu yürütme ve ilgili kurum temsilcilerinin katılımıyla görüşmüştür. Söz konusu Yıllık Rapor için hazırlanan Komisyon Raporu, Komisyonunda kabul edilerek TBMM Başkanlığına sunulmuştur.

Dijital Mecralar Komisyonu

Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 4 toplantı gerçekleştirmiştir.

Anılan tarihler arasında TBMM Başkanlığınca Komisyona esas komisyon olarak 1; tali komisyon olarak 5 kanun teklifi havale edilmiştir.

Komisyonunda hâlen esas komisyon olarak 6 kanun teklifi ve tali komisyon olarak 12 kanun teklifi bulunmaktadır.

Milli Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu

Milli Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu, terörün Türkiye'nin gündeminden tamamen çıkartılması, toplumsal bütünleşmenin güçlendirilmesi, milli birlik ve kardeşliğimizin pekiştirilmesi, özgürlük, demokrasi ve hukuk devleti alanlarında çalışmalar yapmak amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan KURTULMUŞ tarafından TBMM'de temsil edilen siyasi partilere gönderilen bir yazı ile kurulmuş ve 5 Ağustos 2025 tarihinde çalışmalarına başlamıştır.

Komisyonun 24 Aralık 2025 tarihli 20. Toplantısı'nda alınan karar gereğince, hazırlanacak rapora ilişkin çalışmalara devam edilmesi amacıyla çalışma süresi 31 Aralık 2025 tarihinden geçerli olmak üzere iki ay uzatılmıştır.

Meclis Araştırması Komisyonları

1. Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu

Genel Kurulun 4 Temmuz 2023 tarihli 10'uncu Birleşiminde alınan karar ile kurulan Komisyon 22 üyeden oluşmaktadır. Çalışmalarına 17 Ekim 2023 tarihinde başlayan Komisyonun çalışmaları sonucunda hazırlamış olduğu rapor 15 Nisan 2025 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuş ve 201 Sıra Sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

2. Erzincan'ın İliç İlçesindeki Bir Altın Madeninde Meydana Gelen Kazanın Tüm Yönleriyle Araştırılması ve Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu

Genel Kurulun 14 Şubat 2024 tarihli 60'ıncı Birleşiminde alınan karar ile kurulan Komisyon 22 üyeden oluşmaktadır. Çalışmalarına 18 Nisan 2024 tarihinde başlayan Komisyonun çalışmaları sonucunda hazırlamış olduğu rapor 7 Mayıs 2025 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuş ve 211 Sıra Sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

3. Yapay Zekânın Kazanımlarına Yönelik Atılacak Adımların Belirlenmesi, Bu Alanda Hukuki Altyapının Oluşturulması ve Yapay Zekâ Kullanımının Barındırdığı

Risklerin Önlenmesine İlişkin Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu

Genel Kurulun 2 Ekim 2024 tarihli 2'nci Birleşiminde alınan karar ile kurulan Komisyon 22 üyeden oluşmaktadır. Çalışmalarına 14 Ocak 2025 tarihinde başlayan Komisyon, 13 toplantı, 3 yerinde inceleme ziyareti ve 1 zirve gerçekleştirmiştir. Komisyonun rapor yazım çalışmaları devam etmektedir.

4. Çocukların Her Türü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu

Genel Kurulun 8 Ekim 2024 tarihli 4'üncü Birleşiminde alınan karar ile kurulan Komisyon 22 üyeden oluşmaktadır. Çalışmalarına 20 Kasım 2024 tarihinde başlayan Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 8 toplantı ve 2 yerinde inceleme ziyareti gerçekleştirmiştir. Komisyonun rapor yazım çalışmaları devam etmektedir.

5. Kadınların Her Türü Şiddet ve Ayrımcılığa Maruz Kalmalarının Önlenerek Bu Alandaki Mevcut Düzenlemelerin Gözden Geçirilmesi ve Alınması Gereken Ek Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu

Genel Kurulun 10 Ekim 2024 tarihli 6'ncı Birleşiminde alınan karar ile kurulan Komisyon 22 üyeden oluşmaktadır. Çalışmalarına 21 Kasım 2024 tarihinde başlayan Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 14 toplantı ve 5 yerinde inceleme ziyareti gerçekleştirmiştir. Komisyon raporu 224 Sıra Sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

6. Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu

Genel Kurulun 22 Ekim 2024 tarihli 10'uncu Birleşiminde alınan karar ile kurulan Komisyon 22 üyeden oluşmaktadır. Çalışmalarına 20 Kasım 2024 tarihinde başlayan Komisyon, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında 10 toplantı ve 4 yerinde inceleme ziyareti gerçekleştirmiştir. Komisyonun rapor yazım çalışmaları devam etmektedir.

7. Bolu Kartalkaya Mevkiinde Bulunan Bir Otelde Meydana Gelen Yangın Faciasının Tüm Boyutlarıyla Araştırılarak İlgili Kurum ve Kuruluşların

Sorumluluklarının Tespit Edilmesi ve Benzer Olayların Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu

Genel Kurulun 28 Ocak 2025 tarihli 49'uncu Birleşiminde alınan karar ile kurulan Komisyon 22 üyeden oluşmaktadır. Çalışmalarına 13 Şubat 2025 tarihinde başlayan Komisyon, 17 toplantı ve 1 yerinde inceleme ziyareti gerçekleştirmiştir. Komisyonun rapor yazım çalışmaları devam etmektedir.

8. 2025 Yılı'nın Nisan Ayında Ülkemizde Gerçekleşen Zirai Don Olayının Sonuçlarının Araştırılması, Üreticilerin ve Tarımsal Ürünlerin Uğradığı Zararların Tespiti ve Gelecekte Yaşanabilecek Benzer Olayların Etkilerinin En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu

Genel Kurulun 15 Nisan 2025 tarihli 76'ncı Birleşiminde alınan karar ile kurulan Komisyon 22 üyeden oluşmaktadır. Çalışmalarına 14 Mayıs 2025 tarihinde başlayan Komisyon, 8 toplantı ve 5 yerinde inceleme ziyareti gerçekleştirmiştir. Komisyonun rapor yazım çalışmaları devam etmektedir.

9. Engelli Bireylerin Toplumsal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesi, Karşılaştıkları Sorunların Tespit Edilmesi ve Bu Sorunlara Kalıcı Çözümler Üretilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu

Genel Kurulun 15 Mayıs 2025 tarihli 88'inci Birleşiminde alınan karar ile kurulan Komisyon 22 üyeden oluşmaktadır. Çalışmalarına 3 Temmuz 2025 tarihinde başlayan Komisyon, 31 Aralık 2025 tarihi itibarıyla 27 toplantı ve 5 yerinde inceleme ziyareti gerçekleştirmiştir. Komisyon çalışmaları devam etmektedir.

10. Çocukların Suça Sürüklenmesine Yol Açan Nedenlerin Tüm Boyutlarıyla İncelenerek Koruyucu ve Önleyici Mekanizmalar Geliştirilmesi ile Çocukların Toplumsal Yaşama Etkin Katılımlarının Sağlanması İçin Yapılması Gerekenlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu

Genel Kurulun 19 Kasım 2025 tarihli 19'uncu Birleşiminde alınan karar ile kurulan Komisyon 22 üyeden oluşmaktadır. Çalışmalarına 10 Aralık 2025 tarihinde başlayan Komisyon, 31 Aralık 2025 tarihi itibarıyla 1 toplantı gerçekleştirmiştir. Komisyon çalışmaları devam etmektedir.

KANUNLAR VE KARARLAR BAŞKANLIĞINA İLİŞKİN VERİLER VE BAŞKANLIĞIN BAŞLICA FAALİYETLERİ²

PERSONEL DURUMU

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı; 1 başkan, 5 başkan yardımcısı, 101 yasama uzmanı, 17 yasama uzman yardımcısı, 1 uzman, 10 şef, 49 memur, 2 şahsa bağlı kadrolu personel ve 1 geçici personel (4/B) olmak üzere 187 personelle hizmet vermektedir.

Bu personelden 5 yasama uzmanı yurt dışı dil eğitiminde bulunmakta, 4 yasama uzmanı ve 1 memur aylıksız izin kullanmakta, 12 yasama uzmanı, 1 müşavir, 1 müdür yardımcısı, 1 şef ve 1 memur ilgili mevzuat çerçevesinde birim dışında görev yapmaktadır.

MALİ BİLGİLER

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı, mal ve hizmete ilişkin ihtiyaç taleplerini kendine ayrılan bütçe ödeneklerinden karşılamaktadır. 2025 yılında tüketime yönelik mal ve malzeme alımları için 15.000 TL, yurt içi/yurt dışı geçici görev yollukları için 4.000.000 TL, büro ve iş yeri mal ve malzeme alımları 2.000 TL, etüt-proje, bilirkişi, ekspertiz ve ilan giderleri 9.000 TL, temsil ve tanıtma giderleri için 7.500.000 TL olmak üzere 11.526.000 TL bütçe ödeneği tahsis edilmiştir. Söz konusu bütçe ödeneğinin 9.446.383,00 TL'si harcanmış olup bütçe gerçekleşme oranı %82'dir.

EĞİTİM FAALİYETLERİ

Anayasa ve İçtüzük çerçevesinde, Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının görev ve sorumluluk alanında bulunan yasama ve denetim faaliyetlerine ilişkin olarak talepte bulunan sivil toplum örgütü üyeleri, üniversite öğrencileri, milletvekili danışman ve sekreterleri ile ülkemize ziyarette bulunan yabancı ülke parlamento çalışanlarına sunumlar yapılmaktadır.

Bu kapsamda, 1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında, düzenlenen kurum içi ve kurum dışı yasama bilgilendirme eğitimlerinde Kanunlar ve Kararlar

² Bu bölümde yer alan bilgiler, 2025 yılına ilişkin olup 31.12.2025 tarihi itibarıyla derlenmiştir.

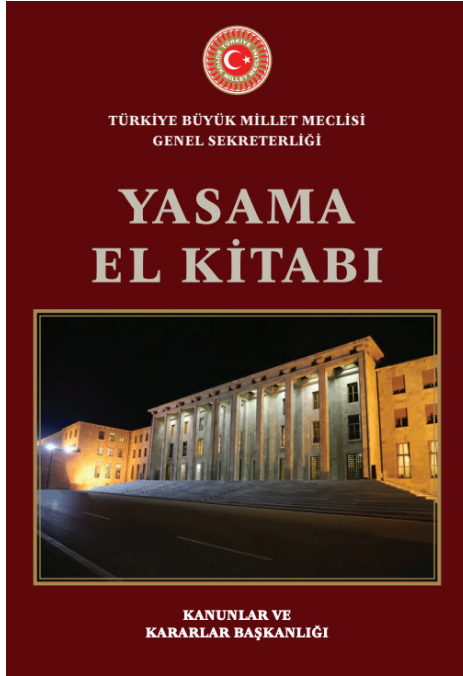
Başkanlığı idarecileri ile 45 yasama uzmanı tarafından sunumlar yapılmış; 259 personel tarafından uluslararası kuruluşların proje eğitimleri, paydaş kurum tanıtımları, kurumsal arşiv yönetimi, kamu ihale mevzuatı, harcırah, taşınır mal yönetimi, EBYS ve program bütçe sistemi gibi konularda düzenlenen eğitimlere katılım sağlanmıştır.

BİLGİ EDİNME BAŞVURULARINA YANITLAR

1 Ocak 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında vatandaşlardan gelen ve Kanunlar ve Kararlar Başkanlığına ilgilendiren 122 bilgi edinme başvurusunun tamamı yanıtlanmıştır.

YAYINLAR

Yasama El Kitabı; Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurumsal yapısını, kanun yapım süreçlerini ve denetim mekanizmalarını sade ve anlaşılır bir dil kullanarak soru-cevap yöntemi ve örneklerle anlatmayı amaçlamaktadır. İlk baskısı 2018 yılında yayımlanan Yasama El Kitabı, 2025 yılının Mayıs ayında güncellenerek yeniden basılmıştır.

YASAMA DÖNEMLERİ İTİBARIYLA KANUN TEKLİFİ İADELERİ

Yasama Dönemi	TBMM Başkanlığına Sunulan Kanun Teklifi Sayısı*	TBMM Başkanlığı Tarafından İade Edilen Kanun Teklifi Sayısı	Oran
24	2852	9	%0,32
25	596	0	%0,00
26	2301	23	%1,00
27	4773	33	%0,69
28**	3253	13	%0,40

*Hesaplamaya; kanun tasarıları, kanun hükmünde kararnameler ve uluslararası andlaşmaların onaylanmasını uygun bulma tasarıları/teklifleri dâhil edilmemiştir.

**28. Yasama Dönemi'ne ait veriler, 31/12/2025 tarihine kadardır.

KANUN TEKLİFİ TASLAĞI HAZIRLAMA TALEPLERİ İLE KANUN TEKLİFİ DÜZELTME VE İNCELEME FAALİYETLERİNE İLİŞKİN VERİLER

(31/12/2025 tarihi itibarıyla)

28. YASAMA DÖNEMİ*		TOPLAM
Hazırlanan Kanun Teklifi Taslağı	757 (Kanun Teklifi) + 74 (Uluslararası Andlaşma)	831
Düzeltilen Kanun Teklifi Taslağı	149	149
İncelenen Kanun Teklifi	2087 (Kanun Teklifi) + 74 (Uluslararası Andlaşma)	2161

*28. Yasama Dönemi'ne ait veriler, 31/12/2025 tarihine kadardır.

2025 YILI		TOPLAM
Hazırlanan Kanun Teklifi Taslağı	277 (Kanun Teklifi) + 26 (Uluslararası Andlaşma)	303
Düzeltilen Kanun Teklifi Taslağı	39	39
İncelenen Kanun Teklifi	609 (Kanun Teklifi) + 28 (Uluslararası Andlaşma)	637

28. YASAMA DÖNEMİ* KANUN TEKLİFİ TASLAĞI HAZIRLAMA TALEPLERİNİN SİYASİ PARTİLERE GÖRE DAĞILIMI

Siyasi Parti/Siyasi Parti Grubu	Kanun Teklifi Talebi Sayısı	Oran
Adalet ve Kalkınma Partisi	7	%0,92
Cumhuriyet Halk Partisi	316	%41,74
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	162	%21,40
Milliyetçi Hareket Partisi	23	%3,04
İYİ Parti	50	%6,61
Yeni Yol Partisi	54	%7,13
Saadet Partisi	23	%3,04
Demokrasi ve Atılım Partisi	49	%6,47
Hür Dava Partisi	10	%1,32
Yeniden Refah Partisi	11	%1,45
Türkiye İşçi Partisi	9	%1,19
Emek Partisi	2	%0,26
Demokratik Sol Parti	3	%0,40
Demokrat Parti	2	%0,26
Bağımsız	36	%4,76
TOPLAM	757	%100

*28. Yasama Dönemi'ne ait veriler, 31/12/2025 tarihine kadardır.

**2025 YILI KANUN TEKLİFİ TASLAĞI HAZIRLAMA TALEPLERİNİN
SİYASİ PARTİLERE GÖRE DAĞILIMI**

Siyasi Parti/Siyasi Parti Grubu	Kanun Teklifi Talebi Sayısı	Oran
Cumhuriyet Halk Partisi	102	%36,82
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi	67	%24,19
Milliyetçi Hareket Partisi	12	%4,33
İYİ Parti	9	%3,25
Yeni Yol Partisi	54	%19,49
Demokrasi ve Atılım Partisi	2	%0,72
Hür Dava Partisi	2	%0,72
Yeniden Refah Partisi	5	%1,81
Türkiye İşçi Partisi	1	%0,36
Emek Partisi	1	%0,36
Demokratik Sol Parti	1	%0,36
Bağımsız	21	%7,58
TOPLAM	277	%100

YASAMA DÖNEMLERİNE GÖRE DENETİM ÖNERGELERİ SAYILARI

Denetim Yolları	18. Dönem	19. Dönem	20. Dönem	21. Dönem	22. Dönem	23. Dönem	24. Dönem	25. Dönem	26. Dönem	27. Dönem	28. Dönem*	Eğilim
Yazılı Soru Önergeleri	2.202	7.550	6.950	8.424	23.360	21.220	70.848	3.168	32.181	82.968	39.438	
Genel Görüşme Önergeleri	46	69	38	30	37	26	85	5	35	90	101	
Meclis Araştırması Önergeleri	151	247	313	294	434	1.113	3.355	155	3.043	7.399	3.677	
Meclis Soruşturması Önergeleri	4	25	46	5	13	3	14	1	2	0	0	

* 31.12.2025 tarihi itibarıyla

28. YASAMA DÖNEMİNİN 1.,2., 3. VE 4. YASAMA YILLARINDA İŞLEME ALINAN DENETİM ÖNERGELERİ

Yazılı Soru Önergeleri

	1. YY	2. YY	3. YY	4. YY	Dönem
İşleme Alınan	4.873	11.999	17.743	3.959	38.574
Gelen Kağıtlar Listesine Girdikten Sonra Geri Alınan	1	1	2	0	4
Süresi İçinde Cevaplanan	1.533	1.871	2.206	155	5.765
Süresi Geçtikten Sonra Cevaplanan	2.803	7.862	9.624	615	20.904
Cevaplanmayan	536	2.265	5.911	3.058	11.770
15 Günlük Cevaplanma Süresi Devam Eden	0	0	0	131	131

Genel Görüşme Önergeleri

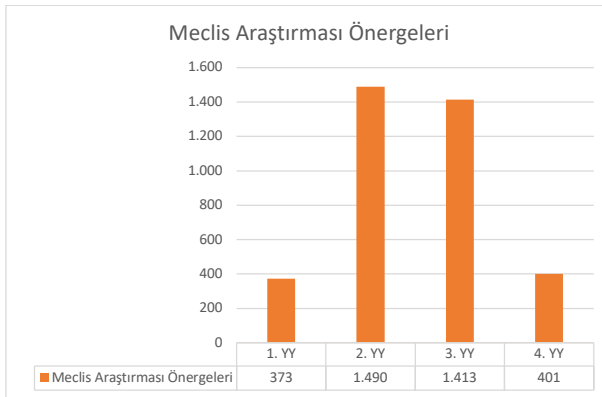
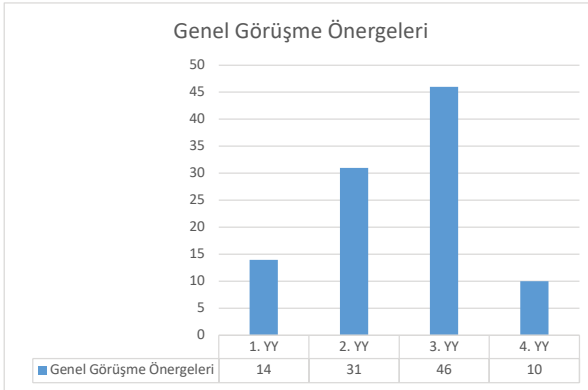
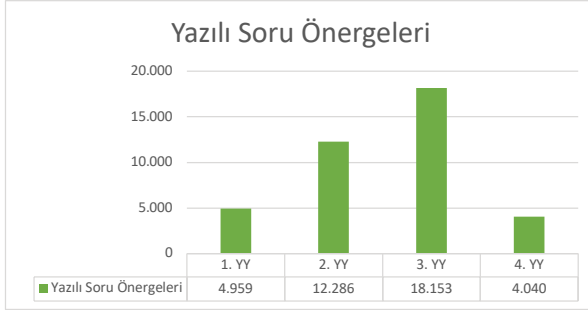
	1. YY	2. YY	3. YY	4. YY	Dönem
İşleme Alınan	14	30	45	10	99
Genel Görüşme Açılması Kabul Edilen	0	7	0	0	7
Genel Görüşme Açılması Kabul Edilmeyen	2	1	0	0	3
Gündemde Bulunan	12	22	45	10	89

Meclis Araştırması Önergeleri

	1. YY	2. YY	3. YY	4. YY	Dönem
İşleme Alınan	359	1.444	1.362	396	3.561
Kabul Edilen	6	11	37	5	59
Gündemde Bulunan	353	1.433	1.325	391	3.502

28. YASAMA DÖNEMİ YAZILI SORU, MECLİS ARAŞTIRMASI VE GENEL GÖRÜŞME ÖNERGELERİNİN YASAMA YILLARINA GÖRE DAĞILIMLARI*

* İşleme alınan önergeler ile mükerrer, Gelen Kâğıtlara girmeden geri alınan, iade edilen ve inceleme aşamasında bulunan önerge sayılarının toplamları gösterilmektedir. (31.12.2025 tarihi itibarıyla)

2025 YILLI DISİPLİN CEZASI UYGULAMALARI											
Sıra No	Disiplin Cezası Alan Milletvekilinin		Milletvekilinin Aldığı Disiplin Cezasının		Disiplin Cezasının Verildiği			Disiplin Cezasının Verildiği Oturumu Yöneten Başkan/Başkanvekilli ve Partisi		Savunma İçin Verilen Süre	
	Adı-Soyadı	Parti Grubu/Partisi*	Türü	Nedeni	D.	YY.	B.	T.	Başkan/Başkanvekilli	Partisi*	
1	Ali Mahir BAŞARIR	Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	Uyarma	Sükûneti ve çalışma düzenini bozmak (İçt.157/2)	28	3	69	20.03.2025	Sırrı Süreyya ÖNDER (Başkanvekilli)	Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti)	Savunma için 2 dakika süre verilmiş, savunma yapılmıştır.
2	Yasin ÖZTÜRK	İYİ Parti	Kınama	Kaba ve yaralayıcı sözler sarf etmek ve hareketler etmek (İçt.160/3)	28	3	98	18.06.2025	Tekin BİNGÖL (Başkanvekilli)	Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	Savunma için 10 dakika söz verilmiş, savunma yapılmıştır.

* Milletvekillerinin üyesi olduğu siyasi partiler veya parti grupları, disiplin cezalarının uygulandığı tarihteki durumu göstermektedir.

2025 YILINDA YÜRÜTME ADINA GENEL KURUL'DA YAPILAN KONUŞMALAR*

Mevzuat	Tarih	Dönem/Yıl (Birleşim)	Konu	Bakan	Ünvan	Süre
İçt. 59/2	29.08.2025	28/3 (B.114)	İsrail'in Gazze saldırısı, Filistin halkına yaptığı soykırım ve zulüm ile ilgili politikaları ve bölgede var olan güncel durum hakkında	Hakan FİDAN	Dışişleri Bakanı	30 dk.

* Bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerinin görüşmeleri kapsamındaki konuşmalar, çizelgeye dâhil edilmemiştir.

2025 YILINDA TBMM BAŞKANLIĞINA SUNULAN YASAMA DOKUNULMAZLIĞININ KALDIRILMASINA İLİŞKİN DOSYALAR

Sıra No	Esas Numarası	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	Üyesi Olduğu Parti ¹
1	3/1025	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
2	3/1026	Ümit DİKBAYIR	Sakarya	CHP
3	3/1033	Süleyman BÜLBÜL	Aydın	CHP
4	3/1034	Saliha Sera KADIGİL	İstanbul	TİP
5	3/1035	Gamze TAŞCIER	Ankara	CHP
6	3/1036	Sevda ERDAN KILIÇ	İzmir	CHP
7	3/1037	Seyit TORUN	Ordu	CHP
8	3/1038	Ümit ÖZLALE	İzmir	CHP
9	3/1039	Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ	Adana	DEM Parti
10	3/1040	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
11	3/1041	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
12	3/1042	Ali ÖZTUNÇ	Kahramanmaraş	CHP
13	3/1043	Veli AĞBABA	Malatya	CHP
14	3/1044	Gülizar BİÇER KARACA	Denizli	CHP
15	3/1045	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
16	3/1046	Mahir POLAT	İzmir	CHP
17	3/1047	Burhanettin BULUT	Adana	CHP
18	3/1048	Berdan ÖZTÜRK	Diyarbakır	DEM Parti

1 Milletvekilinin 31/12/2025 tarihi itibarıyla üyesi olduğu siyasi partidir.

Sıra No	Esas Numarası	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	Üyesi Olduğu Parti ¹
19	3/1049	Yüksel ARSLAN	Ankara	İYİ Parti
20	3/1050	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
21	3/1051	Ceylan AKÇA CUPOLO	Diyarbakır	DEM Parti
22	3/1052	Ali Mahir BAŞARIR	Mersin	CHP
23	3/1053	Burcugül ÇUBUK	İzmir	DEM Parti
24	3/1059	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
25	3/1060	Öznur BARTİN	Hakkâri	DEM Parti
26	3/1061	Vezir Coşkun PARLAK	Hakkâri	DEM Parti
27	3/1062	Erkan BAŞ	İstanbul	TİP
28	3/1065	Ediz ÜN	Edirne	Bağımsız
29	3/1066	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
30	3/1067	Ahmet Tuncay ÖZKAN	İzmir	CHP
31	3/1068	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
32	3/1069	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
33	3/1070	Berdan ÖZTÜRK	Diyarbakır	DEM Parti
34	3/1071	Berdan ÖZTÜRK	Diyarbakır	DEM Parti
35	3/1072	Halide TÜRKOĞLU	Diyarbakır	DEM Parti
36	3/1073	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
37	3/1074	Heval BOZDAĞ	Ağrı	DEM Parti
38	3/1075	Nejla DEMİR	Ağrı	DEM Parti
39	3/1076	Sabahat ERDOĞAN SARITAŞ	Siirt	DEM Parti

Sıra No	Esas Numarası	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	Üyesi Olduğu Parti ¹
40	3/1077	Ali BOZAN	Mersin	DEM Parti
41	3/1080	George ASLAN	Mardin	DEM Parti
42	3/1081	Ömer Faruk GERGERLİOĞLU	Kocaeli	DEM Parti
43	3/1082	Gülcan KAÇMAZ SAYYİĞİT	Van	DEM Parti
44	3/1084	Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT	Kars	DEM Parti
45	3/1085	Ahmet ŞIK	İstanbul	TİP
46	3/1086	Sibel SUIÇMEZ	Trabzon	CHP
47	3/1087	Nejla DEMİR	Ağrı	DEM Parti
48	3/1088	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
49	3/1089	Mahir POLAT	İzmir	CHP
50	3/1090	Ali Mahir BAŞARIR	Mersin	CHP
51	3/1091	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
52	3/1092	Beritan GÜNEŞ ALTIN	Mardin	DEM Parti
53	3/1093	Koray AYDIN	Ankara	Bağımsız
54	3/1094	Tuncer BAKIRHAN	Siirt	DEM Parti
55	3/1095	Salihe AYDENİZ	Mardin	DEM Parti
56	3/1096	Salihe AYDENİZ	Mardin	DEM Parti
57	3/1099	Sabahat ERDOĞAN SARITAŞ	Siirt	DEM Parti
58	3/1100	Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ	Adana	DEM Parti
59	3/1101	Salihe AYDENİZ	Mardin	DEM Parti
60	3/1102	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP

Sıra No	Esas Numarası	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	Üyesi Olduğu Parti ¹
61	3/1103	Ümit DİKBAYIR	Sakarya	CHP
62	3/1104	Ömer Faruk GERGERLİOĞLU	Kocaeli	DEM Parti
63	3/1107	Kamuran TANHAN	Mardin	DEM Parti
64	3/1111	Utku ÇAKIRÖZER	Eskişehir	CHP
65	3/1114	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
66	3/1115	Erkan BAŞ	İstanbul	TİP
67	3/1121	Ahmet ŞIK	İstanbul	TİP
68	3/1144	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
69	3/1145	Ahmet Tuncay ÖZKAN	İzmir	CHP
70	3/1147	Turan Taşkın ÖZER	İstanbul	CHP
71	3/1148	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
72	3/1149	Turhan ÇÖMEZ	Balıkesir	İYİ Parti
73	3/1165	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
74	3/1166	Adnan BEKER	Ankara	CHP
75	3/1167	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
76	3/1168	Engin ALTAY	İstanbul	CHP
77	3/1169	Namık TAN	İstanbul	CHP
78	3/1174	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
79	3/1175	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
80	3/1176	Ahmet Tuncay ÖZKAN	İzmir	CHP
81	3/1177	Ahmet ŞIK	İstanbul	TİP

Sıra No	Esas Numarası	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	Üyesi Olduğu Parti ¹
82	3/1178	Ahmet ŞIK	İstanbul	TİP
83	3/1179	Mehmet Mustafa GÜRBAN	Gaziantep	İYİ Parti
84	3/1180	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
85	3/1181	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
86	3/1182	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
87	3/1183	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
88	3/1184	Tuncer BAKIRHAN	Siirt	DEM Parti
89	3/1186	Ali Mahir BAŞARIR	Mersin	CHP
90	3/1187	Ali Mahir BAŞARIR	Mersin	CHP
91	3/1188	Ali Mahir BAŞARIR	Mersin	CHP
92	3/1189	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
93	3/1190	Ümit DİKBAYIR	Sakarya	CHP
94	3/1193	Keskin BAYINDIR	Batman	DBP
95	3/1194	Sadettin HÜLAGÜ	Kocaeli	Ak Parti
96	3/1205	Talih ÖZCAN	Düzce	CHP
97	3/1206	Ali Mahir BAŞARIR	Mersin	CHP
98	3/1207	Ümit ÖZLALE	İzmir	CHP
99	3/1208	Murat EMİR	Ankara	CHP
100	3/1209	Yüksel ARSLAN	Ankara	İYİ Parti
101	3/1210	Mustafa ADIGÜZEL	Ordu	CHP
102	3/1211	Saliha Sera KADIGİL	İstanbul	TİP

Sıra No	Esas Numarası	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	Üyesi Olduğu Parti ¹
103	3/1212	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
104	3/1213	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
105	3/1214	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
106	3/1215	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
107	3/1216	Erkan BAŞ	İstanbul	TİP
108	3/1217	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
109	3/1218	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
110	3/1219	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
111	3/1221	Ümit DİKBAYIR	Sakarya	CHP
112	3/1222	Özgür KARABAT	İstanbul	CHP
113	3/1226	Ümit DİKBAYIR	Sakarya	CHP
114	3/1227	Mustafa ADIGÜZEL	Ordu	CHP
115	3/1228	Deniz YAVUZYILMAZ	Zonguldak	CHP
116	3/1229	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
117	3/1230	Ahmet ŞİK	İstanbul	TİP
118	3/1231	Kamuran TANHAN	Mardin	DEM Parti
119	3/1232	Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ	Adana	DEM Parti
120	3/1233	Sabahat ERDOĞAN SARITAŞ	Siirt	DEM Parti
121	3/1234	Onur DÜŞÜNMEZ	Hakkâri	DEM Parti
122	3/1235	Nevroz UYSAL ASLAN	Şırnak	DEM Parti
123	3/1236	Zeynep ODUNCU KUTEVİ	Batman	DEM Parti

Sıra No	Esas Numarası	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	Üyesi Olduğu Parti ¹
124	3/1242	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
125	3/1243	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
126	3/1244	Özgür ÖZEL	Manisa	CHP
127	3/1245	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
128	3/1246	Mehmet Mustafa GÜRBAN	Gaziantep	İYİ Parti
129	3/1247	Ahmet Baran YAZGAN	Edirne	CHP
130	3/1248	Ali Mahir BAŞARIR	Mersin	CHP
131	3/1249	Metin ERGUN	Muğla	İYİ Parti
132	3/1250	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	CHP
133	3/1251	Deniz YAVUZYILMAZ	Zonguldak	CHP
134	3/1258	Sırrı SAKİK	Ağrı	DEM Parti
135	3/1259	Tahsin OCAKLI	Rize	CHP
136	3/1260	Ensar AYTEKİN	Balıkesir	CHP
137	3/1261	Sinan ÇİFTYÜREK	Van	DEM Parti
138	3/1262	Salihe AYDENİZ	Mardin	DEM Parti
139	3/1263	Salihe AYDENİZ	Mardin	DEM Parti
140	3/1264	Ali BOZAN	Mersin	DEM Parti
141	3/1265	Beritan GÜNEŞ ALTIN	Mardin	DEM Parti
142	3/1266	Tulay HATIMOĞULARI ORUÇ	Adana	DEM Parti
143	3/1267	Ömer Faruk GERGERLİOĞLU	Kocaeli	DEM Parti
144	3/1268	Gülderen VARLI	Van	DEM Parti

Sıra No	Esas Numarası	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	Üyesi Olduğu Parti ¹
145	3/1269	Mehmet Zeki İRMEZ	Şırnak	DEM Parti
146	3/1270	Onur DÜŞÜNMEZ	Hakkâri	DEM Parti
147	3/1271	Vezir Coşkun PARLAK	Hakkâri	DEM Parti
148	3/1272	Ömer ÖCALAN	Şanlıurfa	DEM Parti
149	3/1273	Tuncer BAKIRHAN	Siirt	DEM Parti
150	3/1274	Ömer Faruk GERGERLİOĞLU	Kocaeli	DEM Parti
151	3/1275	Sinan ÇİFTYÜREK	Van	DEM Parti
152	3/1276	Beritan GÜNEŞ ALTIN	Mardin	DEM Parti
153	3/1277	Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT	Kars	DEM Parti
154	3/1278	Berdan ÖZTÜRK	Diyarbakır	DEM Parti
155	3/1279	Gülderen VARLI	Van	DEM Parti
156	3/1280	Ömer ÖCALAN	Şanlıurfa	DEM Parti
157	3/1281	Kamuran TANHAN	Mardin	DEM Parti
158	3/1282	Ali BOZAN	Mersin	DEM Parti
159	3/1283	Beritan GÜNEŞ ALTIN	Mardin	DEM Parti
160	3/1284	Ali BOZAN	Mersin	DEM Parti
161	3/1285	Burcuğül ÇUBUK	İzmir	DEM Parti
162	3/1286	Ömer ÖCALAN	Şanlıurfa	DEM Parti
163	3/1287	Vezir Coşkun PARLAK	Hakkâri	DEM Parti
164	3/1288	Nevroz UYSAL ASLAN	Şırnak	DEM Parti
165	3/1289	Tuncer BAKIRHAN	Siirt	DEM Parti

Sıra No	Esas Numarası	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	Üyesi Olduğu Parti ¹
166	3/1290	Beritan GÜNEŞ ALTIN	Mardin	DEM Parti
167	3/1291	Tulay HATIMOĞULARI ORUÇ	Adana	DEM Parti
168	3/1292	Tulay HATIMOĞULARI ORUÇ	Adana	DEM Parti
169	3/1293	Turan Taşkın ÖZER	İstanbul	CHP
170	3/1294	Gökhan GÜNAYDIN	İstanbul	CHP

2025 YILINDA BOŞALAN ÜYELİKLER

Sıra No	Seçim Bölgesi	Adı Soyadı	Parti Grubu	Üyelik Bitiş Tarihi	Boşalma Nedeni
1	İstanbul	Sırrı Süreyya ÖNDER	DEM Parti	03.05.2025	Vefat

6216 SAYILI KANUN'UN 39'UNCU MADDESİ GEREĞİNCE¹ ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE GÖNDERİLEN İPTAL DAVASI DİLEKÇESİ BİLDİRİMLERİ (2025 YILI) (KANUNLAR)

Sıra No	Genel Evrak Tarihi / Sayısı	Yasama Dönemi/ Yılı	Kanunun Adı ve Sayısı	İlgili Maddeler	Yürürlük Durdurma Talebi	Dava Tipi	Davacı	Başvuru Tarihi ve Esas Numarası	İlgili Esas Komisyon
1	9/01/2025-1562414	28/3	10/10/2024 tarihli ve 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu	5'inci, 6'nci, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu, 11'inci, 12'nci, 13'üncü, 15'inci, 17'nci, 18'inci, 19'uncu, 20'nci, 21'inci, 22'nci, 24'üncü, 25'inci, 26'nci, 27'nci, 28'inci, 29'uncu, 32'nci, 35'inci ve geçici 2'nci maddelerinde yer alan çeşitli ibare, bent, cümle ve fıkralar	Var	Esas	En fazla üye sahip ikinci siyasi parti grubu	11/12/2024-2024/223	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu
2	9/01/2025-1562414	28/3	24/10/2024 tarihli ve 7529 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	6'nci, 9'uncu ve 13'üncü maddelerinde yer alan bazı ibare, bent ve cümleler	Var	Esas	En fazla üye sahip ikinci siyasi parti grubu	19/12/2024-2024-229	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

¹ 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 39'uncu maddesinin dördüncü fıkrası hükümleri iptal davalarında Mahkemece esasın incelenmesine karar verilmesi halinde, dava dilekçesi ile ekleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı ile iptal davası açmaya yetkili siyasi parti gruplarına gönderilir. Bu makamlar, iptal davasıyla ilgili yazılı görüşlerini değerlendirmek üzere Mahkemece bildirebilirler.

Sıra No	Genel Evrak Tarihi / Sayısı	Yasama Dönemi/ Yılı	Kanunun Adı ve Sayısı	İlgili Maddeler	Yürürlük Durdurma Talebi	Dava Tipi	Davacı	Basvuru Tarihi ve Esas Numarası	İlgili Esas Komisyon
3	22/01/2025-1570355	28/3	7/11/2024 tarihli ve 7531 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	1'inci, 4'üncü, 6'nci, 7'nci, 11'inci, 15'inci, 18'inci, 20'nci ve geçici 3'üncü maddelerinde yer alan bazı ibare, bent, cümle ve fıkralar ile 3'üncü ve 27'nci maddeleri	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	8/1/2025-2025/6	Adalet Komisyonu
4	18/02/2025-1584683	28/3	14/11/2024 tarihli ve 7532 sayılı Noterlik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	1'inci, 3'üncü, 7'nci, 14'üncü, 16'nci, 18'inci maddelerinde yer alan çeşitli ibare, bent, cümle ve fıkralar	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	17/1/2025-2025/18	Adalet Komisyonu
5	18/02/2025-1584683	28/3	21/11/2024 tarihli ve 7533 sayılı Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	1'inci, 2'nci, 6'nci, 18'inci, 20'nci, 21'inci, 28'inci, 31'inci, 35'inci, 42'nci, 43'üncü ve 45'inci maddelerinde yer alan çeşitli ibare, bent, cümle ve fıkralar	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	17/1/2025-2025/19	İçişleri Komisyonu

Sıra No	Genel Evrak Tarihi / Sayısı	Yasama Dönemi/ Yılı	Kanunun Adı ve Sayısı	İlgili Maddeler	Yürürlük Durdurma Talebi	Dava Tipi	Davacı	Başvuru Tarihi ve Esas Numarası	İlgili Esas Komisyon
6	12/03/2025-1597982	28/3	5/12/2024 tarihli ve 7534 sayılı Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	4'üncü, 7'nci, 9'uncu, 10'uncu, 11'inci, 12'nci, 13'üncü, 16'nci, 17'nci, 19'uncu, 20'nci ve 21'nci maddelerinde yer alan çeşitli ibare, bent, cümle ve firkalar	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	7/2/2025-2025/43	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu
7	12/03/2025-1597982	28/3	31/1/2025 tarihli ve 7539 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	1'inci, 2'nci maddelerinde yer alan çeşitli fıkra, bent ve ibareler ile 3'üncü maddesi	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	12/2/2025-2025/46	Plan ve Bütçe Komisyonu
8	12/03/2025-1597982	28/3	25/12/2024 tarihli ve 7537 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanun ve Kararnamelede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	12'nci maddesi ile 2'nci, 3'üncü, 10'uncu, 11'inci, 17'nci, 18'inci, 21'inci, 22'nci, 25'inci, 26'nci maddelerinde yer alan çeşitli fıkra, cümle ve ibareler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	20/2/2025-2025/58	Plan ve Bütçe Komisyonu
9	12/03/2025-1597982	28/3	9/1/2025 tarihli ve 7538 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	1'inci, 2'inci, 3'üncü, 14'üncü, 15'inci maddeleri ile, 4'üncü, 5'inci, 7'nci, 9'uncu, 16'nci ve 18'inci maddelerinde yer alan çeşitli ibareler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	28/2/2025-2025/78	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Sıra No	Genel Evrak Tarihi / Sayısı	Yasama Dönemi/ Yılı	Kanunun Adı ve Sayısı	İlgili Maddeler	Yürürlük Durdurma Talebi	Dava Tipi	Davacı	Başvuru Tarihi ve Esas Numarası	İlgili Esas Komisyon
10	14/05/2025-1629545	28/3	19/2/2025 tarihli ve 7542 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	1'inci, 6'nci, 9'uncu maddeleri ve 10'uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	25/4/2025-2025/112	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
11	14/05/2025-1629546	28/3	13/2/2025 tarihli ve 7540 sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu	4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve 9'uncu maddesinin dördüncü fıkrası	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	25/4/2025-2025/115	Adalet Komisyonu
12	12/06/2025-1643264	28/3	31/1/2025 tarihli ve 7539 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	5'inci, 6'ncı ve 7'nci maddelerinde yer alan çeşitli fıkra, cümle ve ibareler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	28/3/2025-2025/98	Plan ve Bütçe Komisyonu
13	12/06/2025-1643264	28/3	12/3/2025 tarihli ve 7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunu	5'inci, 6'nci, 7'nci, 8'inci, 10'uncu, 12'nci, 15'inci, 18'inci, geçici 1'inci maddelerinde yer alan çeşitli fıkra, cümle ve ibareler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	15/5/2025-2025/131	Milli Savunma Komisyonu

Sıra No	Genel Evrak Tarihi / Sayısı	Yasama Dönemi/ Yılı	Kanunun Adı ve Sayısı	İlgili Maddeler	Yürürlük Durdurma Talebi	Dava Tipi	Davacı	Başvuru Tarihi ve Esas Numarası	İlgili Esas Komisyon
14	12/06/2025-1643266	28/3	27/3/2025 tarihli ve 7546 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	6'ncı ve 13'üncü maddelerinde yer alan çeşitli ibareler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	15/5/2025-2025/132	Plan ve Bütçe Komisyonu
15	30/07/2025-1673886	28/3	8/5/2025 tarihli ve 7547 sayılı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	2'nci, 3'üncü, 5'inci, 10'uncu, 14'üncü, 20'nci, 21'inci, 23'üncü, 24'üncü, 25'inci, 26'nci, 28'inci, 29'uncu maddelerinde yer alan çeşitli fıkra, cümle ve ibareler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	10/7/2025-2025/165	Plan ve Bütçe Komisyonu
16	16/09/2025-1699768	28/3	21/5/2025 tarihli ve 7548 sayılı Bazı Kanunlar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	1'inci, 6'nci, 7'nci, 11'inci, 13'üncü, 14'üncü, 15'inci, 16'nci ve 17'nci maddelerinde yer alan çeşitli fıkra, cümle ve ibareler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	22/7/2025-2025/176	Plan ve Bütçe Komisyonu
17	16/09/2025-1699769	28/3	29/5/2025 tarihli ve 7549 sayılı Bazı Kanunlarda ve 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	1'inci, 4'üncü, 5'inci, 11'inci, 14'üncü, 18'inci, 27'nci maddelerinde yer alan çeşitli fıkra, cümle ve ibareler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	22/7/2025-2025/177	Plan ve Bütçe Komisyonu

Sıra No	Genel Evrak Tarihi / Sayısı	Yasama Dönemi/ Yılı	Kanunun Adı ve Sayısı	İlgili Maddeler	Yürürlük Durdurma Talebi	Dava Tipi	Davacı	Başvuru Tarihi ve Esas Numarası	İlgili Esas Komisyon
18	16/09/2025-1699770	28/3	4/6/2025 tarihli ve 7550 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	3'üncü, 4'üncü, 15'inci, 18'inci, 19'uncu maddelerinde yer alan çeşitli bent, cümle ve ibareler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	22/7/2025-2025/178	Adalet Komisyonu
19	16/09/2025-1699771	28/3	18/6/2025 tarihli ve 7551 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci, 6'nci, 7'nci, 9'uncu, 10'uncu, 21'inci, 24'üncü, 27'nci maddelerinde yer alan fıkra, bent, cümle ve ibareler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	22/7/2025-2025/179	Plan ve Bütçe Komisyonu
20	16/09/2025-1699772	28/3	2/7/2025 tarihli ve 7552 sayılı İklim Kanunu	1'inci, 2'nci, 9'uncu 5'nci, 7'nci, 8'inci, 10'uncu, 11'inci, 12'nci, 13'üncü, 18'inci, geçici 1'inci maddelerinde yer alan çeşitli ibare, bent, cümle ve fıkralar	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	22/7/2025-2025/180	Çevre Komisyonu
21	16/09/2025-1699773	28/3	18/6/2025 tarihli ve 7551 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	14'üncü maddesi	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	22/7/2025-2025/182	Plan ve Bütçe Komisyonu

Sıra No	Genel Evrak Tarihi / Sayısı	Yasama Dönemi/ Yılı	Kanunun Adı ve Sayısı	İlgili Maddeler	Yürürlük Durdurma Talebi	Dava Tipi	Davacı	Başvuru Tarihi ve Esas Numarası	İlgili Esas Komisyon
22	20/10/2025-1720264	28/4	10/7/2025 tarihli ve 7553 sayılı Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 7'nci, 9'uncu, 10'uncu, 14'üncü maddelerinde yer alan ibare, cümle ve firkalar	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	5/9/2025-2025/201	Plan ve Bütçe Komisyonu
23	20/10/2025-1720264	28/4	19/07/2025 tarihli ve 7554 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	1'inci, 2'nci, 3'üncü, 4'üncü, 5'inci, 7'nci, 8'inci, 10'uncu, 11'inci, 14'üncü, 15'inci, 16'nci, 18'inci, 19'uncu maddelerinde yer alan ibare, cümle ve firkalar	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	17/9/2025-2025/204	Plan ve Bütçe Komisyonu
24	20/10/2025-1720264	28/4	20/07/2025 tarihli ve 7555 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	4'üncü, 10'uncu, 12'nci, 14'üncü, 21'inci, 22'nci, 26'nci maddelerinde yer alan ibare, bent, cümle ve firkalar	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	17/9/2025-2025/205	Plan ve Bütçe Komisyonu
25	20/10/2025-1720264	28/4	21/07/2025 tarihli ve 7557 sayılı Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	3'üncü, 5'inci, 9'uncu, 13'üncü, 14'üncü, 18'inci, 19'uncu, 22'nci, 25'inci, 26'nci maddelerinde yer alan ibare ve bentler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	17/9/2025-2025/206	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

**6216 SAYILI KANUN'UN 39'UNCU MADDESİ GEREĞİNCE
ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN TÜRKİYE BÜYÜK
MİLLET MECLİSİNE GÖNDERİLEN İPTAL DAVASI DİLEKÇESİ
BİLDİRİMLERİ (2025 YILI)
(CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİ)**

Sıra No	Genel Evrak Tarihi / Sayısı	Yasama Dönemi/ Yılı	Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Adı ve Sayısı	İlgili Maddeler	Yürürlük Durdurma Talebi	Dava Tipi	Davacı	Başvuru Tarihi ve Esas Numarası
1	9/01/2025-1562414	28/3	165 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili ve İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	4'üncü maddesi ile 4 sayılı CBK'nın 5'inci maddesinin birinci fıkrasına eklenen cümleler; 6'ncı maddesi ile değiştirilen 4 sayılı CBK'nın 8'inci maddesinin birinci fıkrasına eklenen cümle ve ikinci fıkrası, 21'inci maddesi ile eklenen (1) ve (2) sayılı listeler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	5/12/2024-2024/214
2	9/01/2025-1562414	28/3	166 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	1'inci maddesi ile değiştirilen (2) sayılı CBK'nın geçici 3'üncü maddesine eklenen (3) numaralı fıkra	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	5/12/2024-2024/215

Sıra No	Genel Evrak Tarihi / Sayısı	Yasama Dönemi/ Yılı	Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Adı ve Sayısı	İlgili Maddeler	Yürürlük Durdurma Talebi	Dava Tipi	Davacı	Başvuru Tarihi ve Esas Numarası
3	17/2/2025-1584683	28/3	167 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	1'inci maddesi ile değiştirilen 4 sayılı CBK'nin 451'inci maddesinin ikinci fıkrasının dördüncü ve altıncı cümleleri	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	17/1/2025-2025/20
4	17/2/2025-1584683	28/3	169 sayılı Türkiye Üzay Ajansı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	1'inci maddesi ile değiştirilen 23 sayılı CBK'nin 4'üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen (r) bendi	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	17/1/2025-2025/21
5	13/03/2025-1597982	28/3	171 sayılı Aile Enstitüsü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	5'inci, 7'nci, 9'uncu maddelerinde yer alan fıkra ve ibareler ve 12'nci maddesi ile ekli (1) ve (2) sayılı liste	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	7/2/2025-2025/40

Sıra No	Genel Evrak Tarihi / Sayısı	Yasama Dönemi/ Yılı	Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Adı ve Sayısı	İlgili Maddeler	Yürürlük Durdurma Talebi	Dava Tipi	Davacı	Başvuru Tarihi ve Esas Numarası
6	13/03/2025-1597982	28/3	173 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddesi ile ekli (1) sayılı liste	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	7/2/2025-2025/41
7	13/03/2025-1597982	28/3	174 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	174 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin tamamı	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	7/2/2025-2025/42
8	13/03/2025-1597982	28/3	177 sayılı Siber Güvenlik Başkanlığı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	7'nci maddesinin ikinci fıkrası ve 11'inci maddesi ile ekli liste	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	12/2/2025-2025/47
9	13/03/2025-1597982	28/3	176 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	10'uncu maddesi ile ekli (1) ve (2) sayılı listeler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	12/2/2025-2025/48

Sıra No	Genel Evrak Tarihi / Sayısı	Yasama Dönemi/ Yılı	Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Adı ve Sayısı	İlgili Maddeler	Yürürlük Durdurma Talebi	Dava Tipi	Davacı	Başvuru Tarihi ve Esas Numarası
10	13/03/2025-1597982	28/3	175 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	4'üncü maddesi ile 4 sayılı CBK'ye eklenen 792/BB, 792/CC, 792/ÇÇ maddeleri; geçici 1'inci maddesine yer alan "mevzuatta" ibaresi ve 5'inci maddesi ile ekli (1) ve (2) sayılı listeler	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	12/2/2025-2025/49
11	13/03/2025-1597982	28/3	178 sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usullerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	2'nci maddesindeki "CUMHURBAŞKANLIĞINA VE BAKANLIKLARA BAĞLI VE İLGİLİ KURULUŞLARIN I. HUKUK MÜŞAVİRLERİ (KAMU İKTİSADI TEŞEBBÜSLERİ HARİC)" satırında yer alan "KAMU İKTİSADI TEŞEBBÜSLERİ HARİC" ibaresi	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	20/2/2025-2025/57
12	14/05/2025-1629545	28/3	180 sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usullerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	1'inci maddesi	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	25/4/2025-2025/113

Sıra No	Genel Evrak Tarihi / Sayısı	Yasama Dönemi/ Yılı	Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Adı ve Sayısı	İlgili Maddeler	Yürürlük Durdurma Talebi	Dava Tipi	Davacı	Başvuru Tarihi ve Esas Numarası
13	14/05/2025-1629546	28/3	179 sayılı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	1'inci maddesi ile değiştirilen 1 Sayılı CBK'nin 50'nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki "bu personelin adaylık, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak" ibaresi ve 3'üncü maddesi ile ekli liste	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	25/4/2025-2025/117
14	20/10/2025-1720264	28/4	187 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	3'üncü maddesi	Var	Esas	En fazla üyeye sahip ikinci siyasi parti grubu	5/9/2025-2025/202